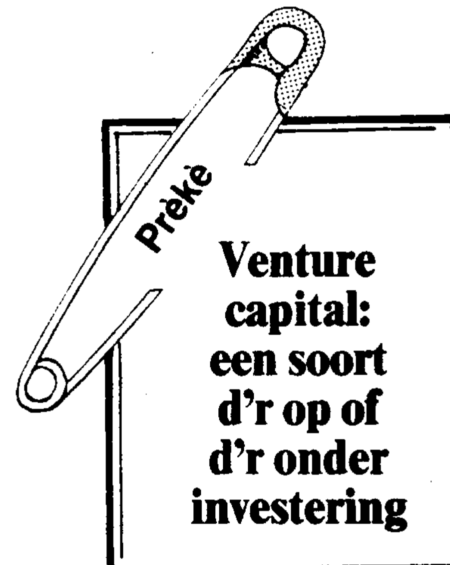

CHUCHO SMITS
...voorstel...

104E JAARGANG — NO.: 195 ZATERDAG 27 AUGUSTUS 1988

AMIGOE

Venture capital: een soort d'r op of d'r onder investering

Nieuws in vogelvlucht

ME — Volgens de FAO worden delen van de Afrikaanse lan- liger, Tchad en Sudan bedreigd een ongekende sprinkhanen- , welke oncontroleerbaar is ge- en. Deze zal grote schade aan de en aanrichten, aldus Brader, al- eskundigen van de VN- Voedsel ndbouw- organisatie. Zes tot 7 en ha landbouw- grond is "ver- n" van larven van sprinkhanen de komende 10 tot 14 dagen tot om komen en die midden in het en enorme schade gaan aan- n. De zware slagregens van de te tijd waarmee vooral Sudan te en kreeg zorgden voor "ideale" - omstandigheden.

*****

AHRAYN — Iraakse Kurden den dat Iraakse bommenwer- donderdag 10 Kurdische dorpen gifgas hebben bestookt; tens 500 mensen raakten daar- wond en er zouden 88 doden zijn llen. Dit zou het voorspel zijn een massaal offensief tegen de den in het gebied in Iraq dat on- controle staat van de sepataris- e Kurden. Men vroeg de VN en Rode Kruis om humanitaire hulp de gifgas- slachtoffers. Het over- ussen Iraq en Iran over een even- vrede verlopen volgens de VN aal. Perez de Cueller toonde na afloop van het overleg "niet ousiast, maar tamelijk bemoe- ". Beide landen beschuldigden ar in brieven aan de VN van be- ds- schendingen. In de Golf was ustig.

*****

ANGOON — De dochter (42) le overleden Burmaanse onaf- elijkheids- held Aung San, Ang Suu Kyi, is de leidster geworden de democratische opstand na oproep tot het zonder bloed- ver- en omverwerpen van het 1 partij- eem. Zij sprak een ontzaglijke nigte toe. Men verwacht dat de lei- van het 26-jarige autoritaire re- m naar het buitenland gaat chten. Voor hun evacuatie staan 2 egtuigen klaar, werd gezegd. teren beleefde de algemene sta- g zijn 5e dag. Mevrouw Aung ng wordt omschreven als charis- isch, welbespraakt en als een ke persoonlijkheid. Exleger- offi- en sloten zich bij de opstand aan. prak exDefensie- minister gene- Tin U de betogers toe tijdens een enkomst. Hij geniet veel aanzien het leger en werd indertijd door Ne n ontslagen.

*****

BRAZZAVILLE — Het vredes- rleg over Angola en Namibië on- bemiddeling der VS tussen Zuid- ika, Angola en Cuba werd van- cht opgeschort voor tussentijds rleg met de regeringen. Rond 5 ptember praat men verder. Het rleg was "ernstig, uitvoerig en op- uwend". Centraal stond het dschema voor de terugtrekking n de Cubaanse troepen uit Angola.

*****

GENEVE — Marokko en de be- rijdings- beweging Polisario voeren ndaag overleg in het VN- hoofd- artier in Geneve over een vrede- lan voor de West Sahara. VN- se- taris Perez de Cuellar treedt op als orzitter.

*****

COLOMBO — Tamil- rebellen ebben in oost Sri Lanka 10 Singale- dorpelingen vermoord en onthoofd rwijl zij in het oerwoud aan het out kappen waren. Volgens India erd er zwaar gevochten tussen In- ische troepen en Tamils in het oorden. Cijfers over verliezen wa- n niet bekend.

*****

AMSTERDAM — De dollar sta- liseerde zich vrijdag redelijk na de rse daling van donderdag. De slot- oers in Amsterdam was 2.1010 gul- n. Donderdag was dat 2.1050. Wall treet sloot wat hoger bij een onge- end geringe omzet. De Dow Jones ndex steeg met 6,58 punten naar 2,017,43.

*****

BUDAPEST — De Hongaarse re- rings- en partijleider Grosz zal orgen zijn Roemeense collega eausescu in Westroemenië ontmoe- n. Geprobeerd zal worden de evroren" relaties te ontdooien tus- en beide landen. Het vriezen begon als gevolg van een Roemeens plan oor een landbouw- hervorming wel- ke inhoudt dat 7000 dorpen met voor- al etnisch Hongaarse bewoners zul- en moeten verdwijnen.

*****

TEHERAN — Irans president Khamenei pleitte vrijdag voor het in- schakelen van buitenlandse experts bij het herstel van de Golfoorlog- schade. Hij nam daarbij duidelijk stelling in deze zaak waarover een controversie bestaat in de Iraanse top. Premier Hossein Musavi schil- derde pas nog de gevaren van het toe- laten van buitenlanders.

Curinfest met artiesten van kaliber

WILLEMSTAD — Het Curaçao International Song Festival is gisteravond van start gegaan. Vanavond is de finale, een show die 'live' via de satelliet in 5 landen zal worden uitgezonden. De verwachting is dat er vanavond 20 miljoen personen naar het Curinfest zullen kijken.

Elders in deze editie staat een uitvoerig verslag van de eerste avond van het Curinfest.

CENTRALE COMITE VANDAAG BIJEEN

Premier Messner loopt kans zondebok te worden

Warschau bereid ronde tafel gesprek over arbeidsonrust

WARSCHAU — Het Centraal Comité van de Poolse Verenigde Arbeiderspartij is vandaag in Warschau in plenaire vergadering bijeengekomen voor een met spanning tegemoet ziende bijeenkomst over de ernstige onrust in Polen sinds 1981, toen de staat van beleg afgekondigd moest worden om de problemen de baas te worden. Volgens het Poolse persbureau PAP zal het comité zich verdiepen in de "sociaal-politieke en economische situatie, alsmede de huidige taken van de partij". De regering wil tot heden toe niet verder gaan dan een ronde tafelgesprek waaraan degenen, die zich verzetten tegen de grondwettelijke orde, niet mee mogen doen.

Uit welingelichte kringen in de Poolse hoofdstad is vernomen dat er aan deze zitting van het Centraal Comité harde woordenwisselingen in het Politburo vooraf zijn gegaan. De officiële media maakten pas bij aanvang van de zitting melding van de bijeenkomst. Over het algemeen worden dergelijke speciale vergaderingen van het Centraal Comité ruim van te voren aangekondigd.

In zijn openingstoespraak tot het Centraal Comité, die door de Poolse televisie rechtstreeks werd uitgezonden, riep partijleider Wojciech Jaruzelski op tot een "moedige ommekeer" in de methoden die 's lands leiders bezigen. "Wij hebben gewoon een moedige ommekeer nodig in de manier en snelheid van onze acties. Wij moeten zoeken naar nieuwe methoden zonder de partijlijn geweld aan te doen. maar die juist te versterken".

Arbeiders, die erkenning van de verboden vakcentrale Solidariteit eisen en meer loon, zetten hun staking in dire kolenmijnen en een staalfabriek in het zuiden van Polen en in de noordelijke havens Szczecin en Gdansk vandaag voort.

Gisteren stelde minister van Binnenlandse Zaken, Czeslaw Kiszczak voor "ronde tafelbesprekingen" te houden zonder voorwaarden vooraf. Groeperingen die zich "verzetten tegen de wettelijke en constitutionele orde in Polen" zouden daar niet aan mogen deelnemen. Westerse diplomaten zeggen dat de positie van premier Zbigniew Messner wankel lijkt. "Ze gaan Messner de zondebok maken", aldus een waarnemer.

Kiszczak liet weten dat hij zo snel mogelijk besprekingen wil voeren met "vertegenwoordigers van verschillende maatschappelijke groeperingen en van werknemers". Hij stelt geen voorwaarden aan de te bespreken onderwerpen. Naar zijn zeggen zijn de illegale stakingen een aflopende zaak hetgeen nieuwe perspectieven biedt. De bewindsman wil met de werknemers, die hebben gestaakt of nog staken, praten over hun "problemen en eisen".

TOEZICHT KERK

Lech Walesa zei eerder op de dag, dat hij bereid is te onderhandelen met de regering, onder toezicht van de Rooms-katholieke kerk. De voorzitter van de verboden vakbond Solidariteit was donderdag via een bemiddelaar van de kerk benaderd. Walesa houdt met ongeveer duizend stakers de Lenin-scheepswerf in Gdansk bezet. De Rooms-katholieke bisschoppen deden gisteren een beroep op het bewind in Warschau te onderhandelen en niet met geweld een einde te maken aan de arbeidsonrust in het land.

EERSTE STAP

De woordvoerder van Walesa, Adam Michnik, beschouwt de verklaring van Kiczczak als "een eerste stap naar een compromis". Eerder zei Walesa, dat hij met de regering wil praten over vakbondspluralisme en erkenning van Solidariteit, maatschappelijk en politiek pluralisme en over maatregelen om de voortslepende crisis in Polen te bestrijden. "Legalisering van Solidariteit vormt de sleutel tot alle toekomstige politieke initiatieven, zoals de tweede achtereenvolgende stakingsgolf bewijst".

De Rooms-katholieke bisschoppen, bijeen in het bedevaartsoord Czestochowa, pleitten ook voor vakbondspluralisme, maar kardinaal Glemp deed een beroep op beide partijen niet te verwezenlijken eisen achterwege te laten. De kerk heeft begin dit jaar, tijdens de eerste stakingsgolf, een bemiddelende rol gespeeld.

Volgens stakingsleiders werd er vrijdag nog gestaakt op vier scheepswerven en vier havendiensten in Gdansk, in de havenstad Sczczecin, in drie mijnen in het zuiden van het land en in een staalfabriek ten zuiden van Warschau. De actievoerders willen meer loon en erkenning van Solidariteit die in 1980 de eerste vrije vakbond van Polen werd, maar sinds eind 1981 alleen nog ondergronds actief is.

*****

SALT LAKE CITY — De FBI en NASA stellen een onderzoek in naar mogelijke sabotage aan onderdelen van het NASA- ruimteveer Discovery. Het gaat om de zg O- ringen waarmee de stuwings- raketten worden afgedicht. Op 28 januari 1986 zou een defecte sluitings- ring de oorzaak zijn geweest van de Challenger- ramp, waarbij 6 kosmonauten omkwamen.

*****

'Indien maatregelen uitblijven ontstaat ernstige vertraging'

Griffie kampt met personeelstekort

WILLEMSTAD — De griffie van het gemeenschappelijke Hof van Justitie heeft een tekort van tenminste vijf personeelsleden: griffiers en secretarissen of secretaressen van de rechters en ondersteunende administratieve krachten. Zo heeft Hof- president mr Jaime Saleh tegenover de Amigoe verklaard.

Indien niet spoedig het personeelstekort wordt aangevuld, zal het rechtelijk apparaat in problemen komen, zo zei mr Saleh. "Stukken kunnen dan niet meer tijdig gereedkomen. Er zal een vertraging ontstaan in het afgeven van stukken aan justitiabelen, zoals aan advocaten".

Zoals bekend, is er een benoeming- stop ingevoerd. De griffie kan wel personeel uit het ambtenaren- apparaat overnemen. "Maar het probleem is, dat de griffie dient te beschikken over uiterst hoog gekwalificeerd personeel. De griffie stelt zeer hoge eisen. Niet altijd is dergelijk personeel uit het ambtenaren- apparaat te recruteren", aldus de president van het Hof.

Bereid klacht tegen Honduras in te trekken

Managua ruimt hindernis tegenover Honduras op

MANAGUA — Nicaragua is bereid een hinderpaal bij het vredes- overleg voor Midden Amerika op te ruimen wanneer ook Honduras water bij de wijn doet. Managua heeft aangeboden zijn klacht tegen Honduras bij het Internationale hof van justitie in te trekken als Tegucigalpa op zijn beurt bereid is waarnemers van de Verenigde Naties toe te staan in het grens- gebied tussen beide landen. Deze moeten acties van contra's vanuit Honduras voorkomen.

De in 1986 bij het Hof in Den Haag ingediende klacht wil de Sandinistische regéring inslikken onder voorwaarde dat Honduras toestaat dat er op zijn grond- gebied een multinationale waarnemers- commissie kan gaan functioneren. Zodra een dergelijke commissie is geinstalleerd is Managua bereid een regeling buiten het Haagse hof om te treffen, zo schreef president Daniel Ortega van Nicaragua in een brief aan zijn Hondurese collega Jose Azcona.

WEGENS CONTRA'S

Managua sleepte indertijd Costa Rica en Honduras voor het Internationale hof in het Haagse vredes- paleis omdat beide landen toestonden dat vanaf hun territorium door de contra's aanvallen werden ondernomen op Nicaraguaanse doelen. Toen het vredes- proces van start ging trok Nicaragua zijn klacht tegen San Jose in, die tegen Tegucigalpa bleef echter recht overeind staan. Vanuit Honduras was er altijd veel meer contra- activiteit dan vanuit Costaricaans grondgebied. Costa Rica stelde zich trouwens ook gereserveerder op tegenover de contra's en hun activiteiten.

De klacht in Den Haag is steeds een struikelblok gebleven in het vredes- overleg voor Midden Amerika. Honduras is van mening dat men niet van een vredes- proces kan praten als er een dergelijke klacht boven zijn hoofd hangt. Honduras loopt ook het meeste aan de hand van Washington dat weinig op heeft met het Middenamerikaanse vredesinitiatief van Costa Rica.

MEDEWERKING

Verleden jaar al stelde Managua voor dat er een waarnemings- commissie zou komen. De Organisatie van Amerikaanse Staten en de Contadora- groep wilden daaraan meewerken en ook de Verenigde Naties stelden zich positief op. Honduras voelde er echter niets voor, tenzij Managua zijn klacht introk. Dit blijken de Sandinisten nu te willen doen. De waarnemers- commissie zal volgens Managua bestaan uit soldaten uit de Duitse bondsrepubliek, Canada en Latijns Amerika.

Aruba nieuw lid Parlatino

ORANJESTAD — De Staten ontvingen vrijdagmiddag het bericht uit Buenos Aires, Argentinië, dat Aruba, zonder stemming, als lid van het Latijnsamerikaanse parlement (Parlatino) werd aanvaard.

Dit lidmaatschap stelt Aruba in een internationaal licht en biedt tevens de mogelijkheid de nieuwe status van Aruba bij de andere lidstaten meer bekendheid te geven.

De twaalfde assemblee van Parlatino wordt vandaag besloten en de delegatie van Aruba, onder leiding van Staten- voorzitter mr Hector Gonzalez, wordt maandagavond negen uur op Aruba terugverwacht. Aldus werd gisteren vernomen van de waarnemend griffier van de Staten, J.D. Semeleer.

Schip voor Aruba ook klaar

Twee politieboten in november op Curaçao

WILLEMSTAD — De twee nieuwe politieboten voor Curaçao en Bonaire komen op 17 november op Curaçao aan. De schepen, die zijn uitgerust met ultra moderne apparatuur vertrekken op 25 oktober met de 'Caraïbe' van Carol Service.

Oorspronkelijk zouden de politieboten op 27 september naar Curaçao worden verscheept, maar vanuit Curaçao is, om niet bekend gemaakte redenen, de komst een maand uitgesteld. Curaçao beschikt al over een politieboot. Die werd dit jaar na allerlei feestelijkheden officieel in gebruik genomen.

Het vervoer van Nederland naar Curaçao wordt geregeld door Anthony Veder & Co. N.V., een 'onderdeel' van de Anthony Veder Groep. De 'assurantiepoot' van dit concern zal ook deze politieboten verzekeren. Ook de eerste politieboot is bij de Anthony Veder Groep verzekerd.

ARUBA

Aruba zal binnen afzienbare tijd ook over een zelfde type politieboot kunnen beschikken. Het schip voor Aruba is afgebouwd en ligt klaar voor vervoer. Aruba had indertijd geen belangstelling voor een dergelijke politieboot. Later is het eiland op die beslissing teruggekomen.

Asiel aangevraagd

Cubanen uit zee opgepikt

HOUSTON — Vijf Cubaanse mannen vroegen vrijdag in de Verenigde Staten politiek asiel aan. Zij waren in de Golf van Mexico door een Amerikaanse tanker uit zee opgepikt.

Bij aankomst van de tanker in Houston dienden de vijf hun verzoek in. Zij zeiden dat zij het communisme wilden ontvluchten. Zij waren daartoe van Cuba onderweg gegaan naar Florida. Zij kwamen echter zonder benzine te zitten en ook hun voedsel raakte op. Tot overmaat van ramp dreigde hun bootje het ook te begeven. Toen het zinkende was kwam de tanker als een redding in de nood.

*****

TEL AVIV — De 1 november te houden verkiezingen in Israël betekenen een nek aan nek- race tussen de 2 grootste partijen. Zo blijkt uit een opinie- peiling welke aan rechts 61 zetels geeft en aan links 59; er zijn 120 zetels te verdelen. Het Likudblok van Shamir zou 40 van de 61 zetels krijgen en de Arbeiders- partij 42 van de 59. Maar een andere peiling gaf links 63 en rechts 578 zetels.

MENSEN

Bij het bericht over het afstuderen van GLENN THOMAS SULVARAN gisteren, verscheen er geen foto. Onze verontschuldigingen hiervoor. Drs. Sulvaran heeft de doctorale opleiding bedrijfskunde aan de Rijksuniversiteit van Groningen afgerond. Proficiat!

*****

Deze week ontvingen mevrouw Editha Cijntje en Moi Vicento het bericht dat hun dochter LUDMILA VICENTO is afgestudeerd aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen in Andragogiek. Ludmila is ex-leerlinge van het Maria Immaculata Lyceum. Zij wil zo snel mogelijk terugkeren naar haar geboorte eiland om een bijdrage te leveren aan de vorming van het Curaçaose kind.

*****

De RESULTATEN van het examen afgenomen in juni 1988 voor het eerste certificaat in Engels, gepatroniseerd door de Universiteit van Cambridge zijn onlangs bekend geworden. Over de hele wereld wordt het examen door lokale vertegenwoordigers georganiseerd namens de Universiteit van Cambridge. De vertegenwoordiger op Curaçao is de heer R. Hickonson. Het resultaat van dit jaar was goed, aangezien alle kandidaten slaagden. Deze waren: voor grade A Ludgerio F. Doran en Edmunbd A. Hook, voor grade B Brigida H. Angela en Colin E. Schorea en voor grade C Joyceline M. Gregorio en Emauro M Schoop.

*****

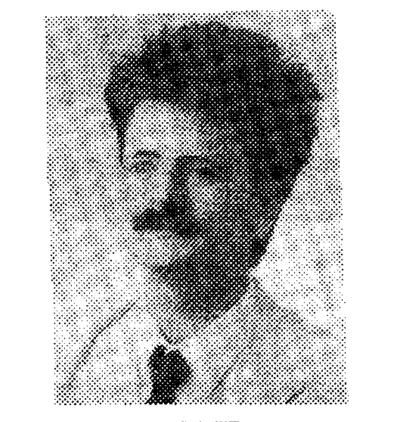
Een Deense officier die in het V.N. waarnemerskorps van de Verenigde Naties voor toezicht op het bestand tussen Iran en Iraq (UNIMOG) dienst doet, in laatstgenoemd land, is vrijdag aan ZONNESTEEK overleden. Dit heeft een militaire woordvoerder van de V.N. vrijdag in Kopenhagen meegedeeld. De 55-jarige Niels Stig Preben-Andersen overleed donderdag. Hij was een van de 15 Denen in het uit 350 man uit 24 landen bestaande UNIMOG.

*****

Een van de meest flamboyante advocaten in de Verenigde Staten Percy Foreman, is donderdag op 86-jarige leeftijd overleden. Hij verdiende het meeste geld aan echtscheidingszaken van rijke vrouwen, maar ook de verdediging van moordenaars trok hem aan. Zij hadden volgens hem meer reclasseerende deugden dan andere misdadigers. Hij overtuigde James Earl Ray ervan zijn schuld te bekennen om zodoende aan de doodstraf te ontkomen. Ray die nu levenslang uitzit voor de moord op Martin Luther King, zegt dat hij onschuldig is, maar door Foreman werd gedwongen te bekennen.

*****

Op 20 augustus herdacht de heer EDISON A. BULBAAI het feit dat hij 35 jaar geleden in dienst trad bij de KAE. Momenteel is hij werkzaam op de afdeling Produktie, in de functie van assistent Shift Charge Engineer. Bij de foto: ing. A.A.J. Martina, Chef Produktie, de heer E.Bulbaai, ir G.J.M. Gouverneur, algemeen directeur en de heer L.E. Muyden van de afdeling Public Relations.

JIM HANS WEIJER, zoon van Sylvia Weijer-Lejuez en wijlen de heer Johan Hans Weijer, is op 11 augustus afgestudeerd aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, in de hoofdrichting Privaatrecht, van de Rijksuniversiteit Groningen. Jim is oudleerling van het Maria Immaculata Lyceum. Voordat hij met voornoemde rechtenstudie begon, heeft hij de HEAO (Economisch Juridische richting) eveneens te Groningen doorlopen.

*****

Vandaag een dag te vroeg vieren de Verenigde Staten een historische redevoering van een voorman van de zwarten, DS MARTIN LUTHER KING, die op 4 april 1968 werd doodgeschoten. In een droom zag King een Amerika waarin op ras niet meer gelet zou worden. 25 Jaar terug op deze dag stroomden er 200.000 mensen samen om de speech te horen. Ofschoon men voor het overgrote gedeelte zwarten verwachtte, en ofschoon dat ook zo was, waren er ook vele blanken onder de aanwezigen. Marlon Brando, Burt Lancaster, Paul Newman, waren maar enkelen van beroemdheden die zich onder het publiek bevonden. Martin Luther King's 'I have a Dream' die velen nog steeds hoop geeft op een maatschappij zonder rassenverschil, gaf zijn gehoor op die dag 25 jaar geleden niet alleen hoop maar ook kracht voor de toekomst. Bij de herdenkingsplechtigheid, zal Jesse Jackson destijds pupil van Martin Luther King, een van de sprekers zijn. Een andere aanwezige zal zijn Michael Dukakis.

*****

Wega di Number CURAÇAO

2261
3871
4094

Het gevecht van een huisvrouw in Israël met een KOPPIGE KAKKERLAK heeft haar man met ernstige brandwonden, een gebroken heup en gebroken ribben in een ziekenhuis doen belanden. De hysterische vrouw was op het insect gaan trappen en had het daarna in de WC gegooid. Toen de kakkerlak daar was blijven bewegen, had zij er een bus met een verdelgingsmiddel op leeggespoten. De thuiskomende echtgenoot gooide een brandende sigaret in de pot en het gevolg was een steekvlam van het ontploffende verdelgingsmiddel die hem ernstige brandwonden bezorgde daar, waar men ze niet hebben kan. De ziekenbroeders die de man ophaalden voor het ziekenhuis, moesten lachen over het voorval, dat zij de brandcard lieten vallen op de trap, waardoor het slachtoffer nog een paar verwondingen meer opliep.

*****

AGENDA CURAÇAO

Conimex

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
27 augustus 1988 vanaf 08.00 uur t/m 29 augustus 1988 om 07.00 uur.
Dokter E. Winklaar, Spreekkamer: Dokterskamer Sta Rosa, tel.: 671101/673212; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 616784 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
26 augustus 1988 vanaf 17.00 uur t/m 29 augustus 1988 om 07.00 uur
Dokter B. Whiteman, Sentro Mediko Kas Chikitu, tel.: 623550; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 81339 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en Elhage)

DERDE DISTRICT BANDABAO
26 augustus 1988 vanaf 17.00 uur t/m 29 augustus 1988 om 07.00 uur.
Dokter V. Lucacius, Spreekkamer: Soto, tel.: 641690/641790; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 86648 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Lucacius en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

*****

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Botermans, tel.: 76282, pageboy 027-360.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

*****

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231/44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Caupain, tel.: 88614.

*****

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.

*****

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 11.30 uur; woensdag 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag 17.30 uur en zaterdag 10.45 en 17.00 uur.

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (weekeindedienst)
zaterdag
Otrobanda
Union, Breedestraat 137, tel.: 623575/625837.
Punda
Juliana, Julianaplein 6, tel.: 54500.
zondag
Otrobanda
del Pueblo, Breedestraat 82, tel.: 625333/625444.
Punda
Vredenberg, Socratesstraat 3, tel.: 613300/54492.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
27 augustus: P.A.J. Scherptong, Winston Churchillweg 157-E.
28 augustus: M.V. Meyer, Kaya Wawa Scholtz 1.

****

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

CURAÇAO INTERNATIONAL SONG FESTIVAL (CURINFEST): 20.30 uur songfestival - Centro Pro Arte.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
POMPSTATIONS
open van 08.00-15.30 uur:
Frederik - Saliña, Curoil - Biesheuvel - Cas Chiquito, Isa - Plantersrust, S... laar - Mundo Nobo, Vanddis NV - Pampun, De Haseth - Parera, Nieu... Domingoweg, Perry - Grand Central... borgh - Cas Cora.
open van 07.00-23.00 uur:
Curoil - Magrietlaan.

AKADEMIA DI ARTE: 10.30 uur opening expositie van keramische werken van Zarraga uit Venezuela - Roodeweg.

STUDIO DI BAILE KORSOU: 10.00 uur 'open house' - Caracasbaaiweg

PETER STUYVESANT COLLEGE: 13.00 uur 'Ban Topa' - schoolterrein.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 09.00-18.00 uur ... Costa' - S.J.

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur ho... (Ned.).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; ... 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: ... en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): ... 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): ... 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) ... 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (... en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede R... zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 ... zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 ... zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): ... 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTANA (H. Dominicus): zon.: 0... 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.0... 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 1... (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 ... zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07... 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07... 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; z... 20.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10... (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): z... 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 u... zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zo... 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zo... 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): za... 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

GEREFORMEERDE KERK
(Seru Fortuna 208A)
10.00 uur ds J. Glas.
(Cubaweg 100, Buena Vista)
09.30 uur ds J.J. Schreuder.
(Arowakenweg 28, Groot Kwartier)
08.30 uur ds J. Glas.
17.00 uur ds J.J. Schreuder.
(Marakaweg 1, Montaña/Sta. Rosa)
08.30 uur ds J.J. Schreuder.

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE
MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

*****

De Stichting Jonge wacht heeft besloten voor het jaar 1988 de "STANLEY SABAS BONOFACIO" prijs, een Sociale- Kulturele- en Leiderschapsprijs toe te kennen aan Mej. Irma Antonia van der Biest, beter bekend als Tante Irma voor haar verdiensten gedurende de jaren op bovengenoemde gebieden. De prijs zal aan Tante Irma worden uitgereikt op 3 september in haar vooral bij de jeugd zeer geliefd programma, Tele Fiesta.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00+24.00 uur *Crocodile Dundee II* (*f*.5,- p.p.).
zondag
19.30 uur *Rambo III* (*f*.5,- per auto);
21.30 uur *Crocodile Dundee II* (*f*.5,- p.p.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Spotlights on sports; 17.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 My two dads; 19.00 Carrousel met Gonzalo Cuales; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Live uitzending finale CURINFEST; 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 vervolg uitzending CURINFEST.

ZONDAG: 16.10 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 Alf; 19.30 Moda ku Mylène; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 Miniserie: «A gift to last»; 22.00 Santo Domingo invita; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

AMIGOE Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Hanneke van Kouwen (wnd. hoofdredactrice)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Yvonne van Es, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 873859 (Franse kant).
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 370503, 370504 en 370304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen vijftien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en het Stenenbeen-probleem

door Marten Toonder

3191 COP. MARTEN TOONDER

3191 — Heer Bommel trad log de danszaal binnen. Zijn looppratertje was in de slaapkamer achtergebleven en hij voelde zich plotseling erg alleen met zijn stenen been in het feestgewoel.

"Maar komaan", prevelde hij, terwijl er een vastberaden trek op zijn gelaat verscheen, "dansen is heerlijk. We voelen ons jong en sterk. Ik heb er echt zin in".

Zo mompelend hield hij halt voor een alleen zittende dame en maakte een buiging. "Mijn naam is Bommel", sprak hij. "U weet wel. Mag ik de eer hebben? Deze vrolijke muziek noodt tot een dansje."

De aangesprokene stond op en volgde hem naar de dansvloer. "Bent u hier voor een kuur, meneer Bommel?" vroeg ze, een onzekere blik op zijn moeilijke voet werpend.

"Och", zei heer Ollie, "ja en nee. Ik had de laatste tijd wat last van vermarmering. Men kan dat zo hebben als heer zijnde. Maar nu gaat het veel beter. Op het denken komt het aan, ziet u? Wanneer men denkt: wat voel ik me prettig licht, dan danst men als een veertje".

Zo sprekende zette hij een sierlijke danspas in, zonder aan zijn kwaal te denken.

Dat wreekte zich natuurlijk; zijn stenen been stampte met grote nadruk op de tenen van de dame, die met een luide gil een heel eind in de hoogte sprong. Daardoor verloor heer Ollie het evenwicht, en wankelde bonkend achteruit, terwijl de dansers door dit vreemd gebeuren ongerust ruim baan maakten.

Heer Ollie maakte slechts enige dreunende schreden, maar toen bleek dat de dansvloer tegen dit geweld niet bestand was. Het fraaie parket spleet krakend uiteen, terwijl de lijder door de grond zakte.

HENRY ® By Dick Hodgins

HENRY'S RHYMES FOR OUR TIMES
When planning a picnic you take a chance...
...of sharing your food...
PICNIC TODAY WITH HENRIETTA
...with hungry ants!

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

THE MENU DOESN'T SAY WHAT KIND OF SOUP THEY'RE SERVING TODAY!
Menu
OH, NOODLE SOUP!

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

WHAT'S GOING ON?
BEETLE'S TRYING TO CURE KILLER'S INSOMNIA
RELAX... CLOSE YOUR EYES...
GREAT! JUST WHAT THIS CAMP NEEDS!
...A SLEEP THERAPIST!

REDEYE ® By Gordon Bess

HURRY! WHAT ARE YOU DOING, TANGLEFOOT?
WRITING IN MY DIARY
HOW DO YOU SPELL 'HOSTILE'?

NEDERLAND ZEGT JAARLIJKS 25 MILJOEN GULDEN TOE

Voor financiering projecten met hoog risico

Venture capital fonds wordt dit jaar opgericht

WILLEMSTAD — Een conditio sine qua non voor een krachtige economische groei via de private sector is de beschikbaarheid over voldoende financierings- middelen, waaronder met name risico-dragend kapitaal daar veel nieuwe risicovolle activiteiten van de grond moeten komen, om de nagestreefde 10.000 arbeidsplaatsen in de komende jaren te kunnen realiseren. Een belangrijk deel van dit kapitaal zal uit het buitenland moeten komen. Dat dit mogelijk is bewijzen de eilanden Aruba en Sint Maarten. Zodra voldaan wordt aan de vereisten, welke buitenlandse investeerders stellen, zullen zij bereid zijn hun kapitaal beschikbaar te stellen voor investeringen.

Aangezien er nog op vele punten gewerkt moet worden aan de verbetering van de concurrentiepositie en dit de nodige tijd zal vergen, zullen de investeringen voor de nabije toekomst, voor een belangrijk deel lokaal moeten worden aangebracht. Om dat te realiseren heeft de minister van Handel, Industrie en Werkgelegenheid (HIW) een voorstel ingediend bij de Nederlandse regering om een zogenaamd 'venture capital fonds' op te richten. Daarvoor zal in de komende vier jaar 25 miljoen gulden per jaar beschikbaar worden gesteld uit de ontwikkelings- gelden. Het project is inmiddels goedgekeurd en minister Chucho Smits van HIW heeft het samenwerkings- voorstel afgelopen week in Nederland verder besproken. De Ontwikkelings Bank Nederlandse Antillen (OBNA) zal het fonds gaan beheren.

Zowel de Antilliaanse regering als het bestuurscollege van het eilandgebied Curaçao zijn van mening dat een structurele verbetering van de aanbodszijde van de economie de hoogste prioriteit heeft. Om dat te bereiken is een groot aantal maatregelen noodzakelijk die ook al in het 'Adelanto' rapport dat door de voormalige regering werd opgesteld, worden genoemd. In dat rapport wordt tevens gesteld dat in de komende jaren 10.000 arbeidsplaatsen gecreëerd moeten worden om het werkloosheidsprobleem een halt toe te roepen.

ENORME BEDRAGEN

Er zijn evenwel enorme bedragen nodig om voldoende economische groei te bereiken en de werkloosheid enigszins binnen de perken te kunnen brengen. Een belangrijk deel daarvan zal door buitenlandse investeerders en financiers moeten worden opgebracht. Daartoe zal het investerings- klimaat op de Antillen en met name Curaçao — verder verbeterd moeten worden, hetgeen nog geruime tijd zal vergen. Omdat de lokale financierings- markt de benodigde gelden niet kan opbrengen, zal daar ontwikkelings- geld voor gebruikt moeten worden. Dat past volgens de minister van Handel, Industrie en Werkgelegenheid ook in het beleid van de regering die de ontwikkelings- gelden immers meer wil gaan aanwenden voor productieve investeringen.

De behoefte aan zogenaamd 'risico-dragend' kapitaal is het grootst. Dat wordt ook wel omschreven als 'venture capital': een deelverzameling van risico-dragend vermogen. Venture capital is dan dat deel van het risico- dragend kapitaal waar de risico's aanzienlijk hoger zijn dan normaal en waar de rendementen dus ook veel hoger kunnen liggen. Vaak gaat het om startende bedrijven met een veelbelovend produkt. De faalkans van zulke ondernemingen is er groot, maar overleeft het bedrijf de aanloopjaren, dan kan het rendement op de initiële investering zeer hoog zijn.

VENTURE CAPITAL

Het begrip venture capital is men in het begin van de jaren '80 in Nederland gaan hanteren. Dit begrip past volgens de Antilliaanse regering ook bij het nieuwe beleid dat gericht is op een structurele verbetering van de aanbodszijde van de Antilliaanse economie. Hoewel venture capital in de Nederlandse Antillen veel minder dan in Nederland benodigd zal zijn voor high-tech activiteiten, is het begrip venture capital toch goed hanteerbaar op de Nederlandse Antillen en met name Curaçao. De komende tijd zullen namelijk veel nieuwe risicovolle investeringen in het toerisme, de internationale handel en export- industrieën moeten plaatsvinden die, in het geval positieve ontwikkelingen van die sectoren daadwerkelijk plaatsvinden, kunnen resulteren in een goed rendement, maar waar ook de nodige mislukkingen zullen voorkomen.

Volgens het voorstel van minister Chucho Smits, zal het venture capital in een fonds worden ondergebracht dat beheerd gaat worden door de Ontwikkelings Bank van de Nederlandse Antillen. Voor een belangrijk deel zal het fonds volgestort worden met geld uit het meerjarenplanfonds, vooralsnog 25 miljoen gulden per jaar voor de komende vier jaar. De helft van dat bedrag is een zachte lening en de andere helft is een schenking. Parallel hieraan dient gewerkt te worden aan het bevorderen van de beschikbaar- stelling van venture capital door particuliere participatie maatschappijen en particulieren. Die mogelijkheden worden momenteel bestudeerd.

Het doel van het fonds is "een bijdrage te leveren aan een versnelde economische ontwikkeling van de Nederlandse Antillen". Dat moet gebeuren door: het participeren in het garantievermogen van ondernemingen op het terrein van het toerisme, de internationale handel en de export gerichte industrie in de vorm van aandelenkapitaal, converteerbare obligaties en achtergestelde leningen; het deelnemen in participatiemaatschappijen die dezelfde doelstelling hebben. De participatie beperkt zich tot maximaal 50 procent van het aandelenkapitaal van de particuliere participatie- maatschappij; het participeren in syndicaten welke garantie- vermogen verstrekken aan ondernemingen met eveneens een gelijke doelstelling.

GOEDGEKEURD

Het fonds zal worden beheerd door de Ontwikkelingsbank van de Nederlandse Antillen. De ervaring in Nederland heeft echter geleerd dat elke onderneming die gefinancierd wordt met venture capital een behoorlijke begeleiding nodig heeft. Het is dan ook noodzakelijk dat de OBNA voor de eerste vier jaar van het bestaan van het fonds technische bijstand verkrijgt, aangezien niet verwacht mag worden dat op korte termijn door de OBNA op de lokale markt voldoende expertise aangetrokken kan worden. Er zullen dan ook twee medewerkers van de Nederlandse Nationale Investeringsbank voor de komende vier jaar worden aangetrokken.

Het project is inmiddels door minister drs Jan de Koning tijdens zijn recente bezoek aan de Nederlandse Antillen goedgekeurd, zo bevestigde minister Chucho Smits. Het ligt in de bedoeling om het fonds dit jaar nog op te richten, zeker omdat voor 1988 al 25 miljoen gulden uit het meerjarenplan- fonds beschikbaar is gesteld.

Schoonmaak-actie Kolegio Dodo Palm

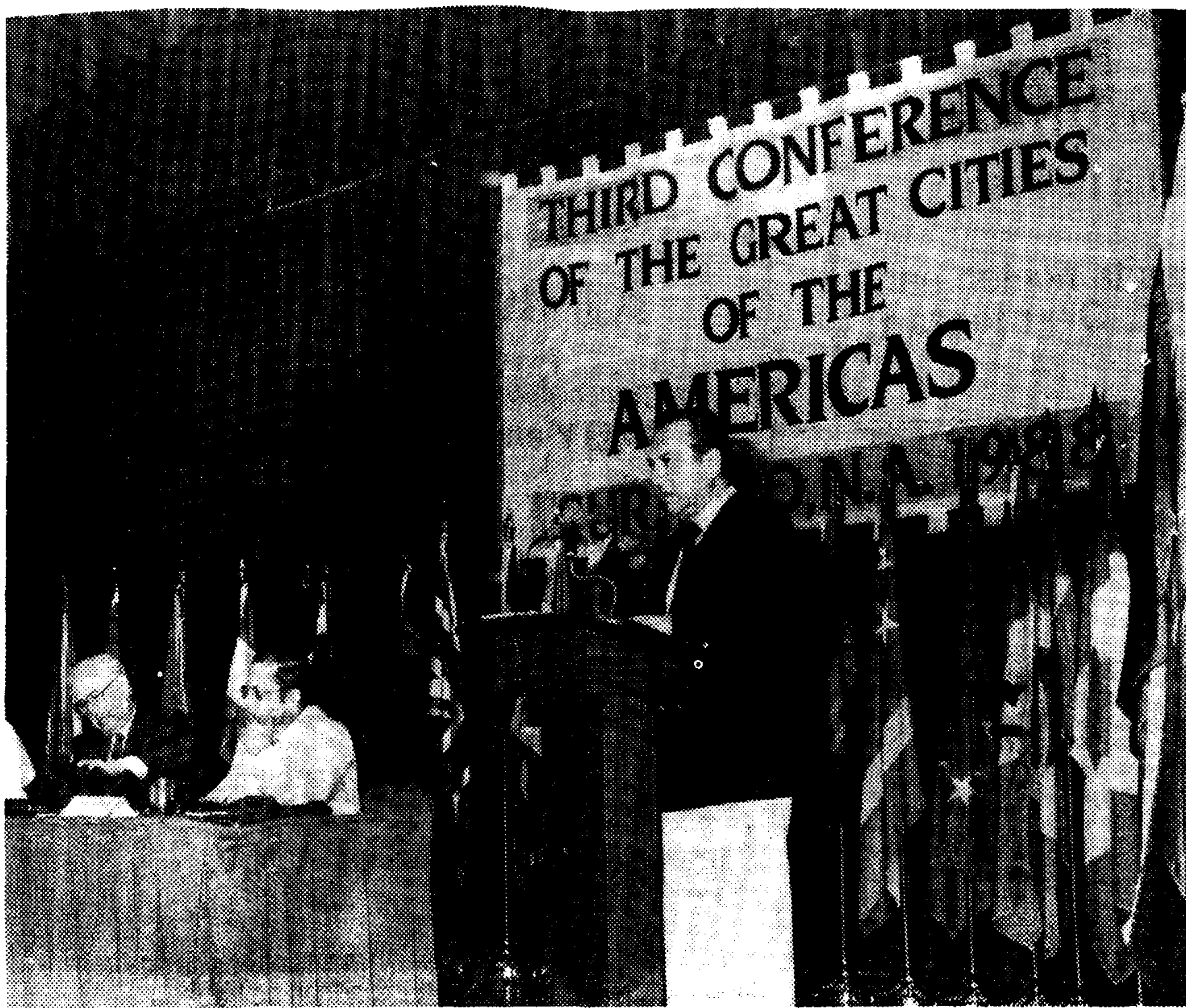
WILLEMSTAD — Ouders, leerlingen en leerkrachten van het Kolegio Dodo Palm te Seru Fortuna hielden vanmorgen, met medewerking van Pepsi Cola, Selikor en het Ban Changa Porko Komité, een schoonmaakactie in en rond hun school.

Ongeveer 150 leerlingen, leerkrachten en ouders togen in Ban Changa Porko T-shirts en gewapend met gereedschap en Selikor-zakken naar het Kolegio Dodo Palm en de omgeving om het een flinke schoonmaakbeurt te geven.

WILLEMSTAD — Landhuis Brievengat heeft zondag weer 'open house'. Zoals gebruikelijk is er muziek en zorgt de dansgroep Grupo Folkloriko Antiano voor een optreden. Verder zijn er handenarbeid- artikelen te koop, lekkere hapjes en drank.

Het 'open house' begint om tien uur 's morgens en gaat door tot drie uur 's middags.

Sluiting Conferentie Burgemeesters

...de laatste conferentiedag...

WILLEMSTAD — Met het spelen van de volksliederen van Curaçao, Puerto Rico, de Verenigde Staten en van Nederland, kwam gistermidag een einde aan de Derde Conferentie van Burgemeesters van Grote Steden van Amerika in het auditorium van het International Trade Center, ITC.

Tevoren waren onderscheidingen uitgereikt aan waarnemend gezaghebber drs Elmer Wilsoe — bestemd voor gezaghebber Ronald Casseres, de 'motor' achter deze conferentie —, en aan Charles Gomes Casseres (voorzitter van het organiserend comité) en zijn echtgenote Ruth.

Er werden tal van lovende woorden gesproken over Curaçao, als organiserend eiland. Het is nog niet bekend waar de volgende conferentie zal plaats vinden: in het Argentijnse Buenos Aires of in het Colombiaanse Cali.

Alle sprekers haalden tijdens de sluiting het motto van de conferentie aan: "Let us build bridges". Daarbij vielen allerlei woordspelingen, tot en met de 'bruggen' die de tandarts plaatst.

WEERZIEN

Premier Maria Liberia- Peters hield namens de Nederlandse Antillen een toespraak, waarnemend gezaghebber Wilsoe namens Curaçao. Het laatste woord was aan Gomes Casseres. Allen waren het erover eens, dat deze conferentie een 'Tot weerziens op Curaçao' dient te betekenen. Het hartelijke applaus dat daarop volgde, doet vermoeden dat velen van de buitenlandse gasten in de toekomst naar Curaçao zullen terugkeren.

De sluitingsceremonie liep zodanig uit, dat de afscheidslunch pas om kwart voor vier kon beginnen. Het Seaquarium had daarvoor alle troeven tevoorschijn gehaald. Er werd een, verlate maar voortreffelijke barbecue geserveerd. De gasten werden vervolgens per boot tijdens zonsondergang naar het Curaçao Caribbean Hotel teruggebracht.

Charles Gomes Casseres zei tegenover de Amigoe, dat de conferentie "een overweldigend succes" is geworden. "Zeker voor Curaçao, maar ook voor wat betreft het gehalte van de discussies die gevoerd zijn".

Minister Knoppel van Justitie:

Gezagdrager beoordelen op de persoon zelf

WILLEMSTAD — "Ik ben persoonlijk van mening dat er alleen naar de persoon gekeken moet worden en niet naar wat zijn familie heeft gedaan." Dat zegt minister mr Ivo Knoppel van Justitie over de verklaringen van de oppositie- partij DP dat waarnemend gezaghebber Elmer Wilsoe in feite uit ethische overwegingen zijn ontslag zou moeten indienen omdat zij broer bij een criminele zaak betrokken is geweest.

De Amigoe berichtte al over de verklaringen van DP-woordvoerder Leslie Navarro die doelde op de recente schietpartij waarbij zowel een broer van de waarnemend gezaghebber als een zoon van gedeputeerde Tolinchi Pietersz betrokken waren. Volgens Navarro dient er hoognodig een duidelijk beleid te komen wat de betrokken gezagsdragers in zo'n geval dienen te doen. Uit ethische overwegingen zou de waarnemend gezaghebber — die als hoofd van de politie criminele activiteiten moet bestrijden, aldus Navarro — moeten aftreden.

PUNTEN

"In zo'n geval zou je dan ook moeten kijken naar de andere familieleden die het wel goed gedaan hebben bijvoorbeeld, waardoor hij punten krijgt.

Dat moet je dan tegen elkaar gaan afstrepen. Er is de vraag wat voor familielid: een zoon of dochter, of een broer of zus. Op je kinderen kun je immers veel meer invloed uitoefenen dan op een broer of zus. Een ander argument is dat als je dat gaat doen, je het risico loopt dat je de mensen die uit een sociaal minder milieu komen, maar zich daar bovenuit werken, uit gaat sluiten. Voor hun is dit probleem immers groter. Dus ik vind dat je alleen naar de persoon zelf moet kijken en niet naar zijn familie. Tenzij hij er zelf ook bij betrokken is", aldus minister Knoppel.

ONAFHANKELIJK

Dat er door de DP wordt geinsinueerd dat zo'n gezagdrager bovendien invloed kan uitoefenen op het verloop van het strafrechtelijke proces, wordt door de minister met klem ontkend: "Dat is onmogelijk want het vervolgings- beleid ligt volledig in handen van het Openbaar Ministerie: dat functioneert zelfs onafhankelijk van de regering, de minister. Dat is volgens wet geregeld en niemand beinvloedt dat beleid."

Minister Knoppel meent dan ook dat Wilsoe, die hoogst waarschijnlijk als volgende gezaghebber zal worden voorgedragen, de kandidaat moet blijven. "Anders moet je je misschien ook afvragen of Statenleden moeten aftreden. Want in dit geval is Petrus van de Veen, DP- Statenlid, ook familie van Wilsoe."

"Voor wat betreft gedeputeerde Tolinchi Pietersz komt er nog bij dat hij een partijman is. Om de vier jaar zijn er verkiezingen en het is nog steeds zo in ons systeem dat het volk kiest en als het volk vindt dat zo'n man niet gekozen moet worden, dan gebeurt dat niet", aldus de minister van Justitie.

COMMENTAAR

Individu

LESLIE NAVARRO heeft als woordvoerder van de Democratische Partij voorgesteld een discussie te voeren over de vraag of een bewindvoerder in zijn functie kan worden gehandhaafd indien een familielid van die betrokken bewindsman of -vrouw betrokken is geraakt bij een misdaadaffaire. Dit naar aanleiding van onverkwikkelijke, betreurenswaardige, gebeurtenissen in de afgelopen tijd, waarbij sprake was van drugshandel, van wapen- gebruik en waarbij zelfs een dode is gevallen.

Het is uiteraard het goed recht van Leslie Navarro, de voormalige minister van Financiën, om deze vraag op te werpen, maar toch dient hierbij de aantekening te worden geplaatst, dat Navarro lid is van de oppositie- partij DP. De volgende vraag dient zich dan op: zou Navarro deze discussie ook gewild hebben, wanneer het bewindvoerders had betroffen die lid zijn van zijn eigen partij?

Maar laten we Navarro het voordeel van de twijfel gunnen en zijn vraag los zien van zijn eigen politieke achtergrond.

Waar blijven we, indien een persoon — die gedurende zijn hele leven getoond heeft een integer mens te zijn geweest — beoordeeld gaat worden op het gedrag van diens familieleden. Indien dat zou gebeuren, dan zouden we ook de positieve punten van het gedrag van de familieleden moeten gaan noteren en een persoon ook daarop moeten gaan beoordelen.

Een bewindsman of -vrouw is een individu. En het gaat om de integriteit van dat individu.

Ja maar, zo stelt Navarro, zo'n hooggeplaatste persoon zou wellicht invloed kunnen uitoefenen op de rechtsgang. Een gevaarlijk statement van de DP- woordvoerder en min of meer een aantijging aan het adres van het Openbaar Ministerie en de Rechtbank. Een onterechte insinuatie, want gebleken is, dat in de Nederlandse Antillen zeer objectief en zeer onafhankelijk recht wordt gesproken.

Alleen al door deze gedachte naar voren te brengen, heeft Navarro twijfel gezaaid over de rechtsgang. Afkeurenswaardig, omdat de Rechtbank tot nog toe het volle vertrouwen geniet van alle inwoners — hetgeen niet het geval is wanneer het om politici gaat.

De DP- woordvoerder stelt voorts vast, dat het in vele landen gebruikelijk is, dat een bewindvoerder aftreedt wanneer familieleden in opspraak komen. Welnu, het betreft dan landen waar de rechtspraak niet optimaal functioneert. Hetgeen, nogmaals, in de Nederlandse Antillen wél het geval is.

In Nederland zouden tal van bewindvoerders — een verzamelnaam voor wethouders, ministers, staatssecretarissen en dergelijke — hun functie moeten neerleggen vanwege het wangedrag van familieleden. Dat gebeurt daar ook niet. En maar goed ook, want dan had prinses Juliana toen zij koningin was, ook moeten aftreden toen haar echtgenoot betrokken raakte bij de smeergeld- affaire rond Lockheed.

Elan

DE DERDE Conferentie van Burgemeesters van Grote Steden van Amerika is voor Curaçao een doorslaand succes geworden. De lovende woorden die gistermiddag officieel werden uitgesproken, hadden een warme en oprechte klank. Maar commentaren in de wandelgangen zijn altijd belangrijker om de werkelijke gevoelens te peilen — en die waren doordrongen van waardering voor de wijze waarop Curaçao de conferentie heeft georganiseerd en de manier waarop de gasten buiten het gebouw van het International Trade Center werden behandeld.

Het is altijd moeilijk om onmiddellijk na het sluiten van een dagen durende conferentie de resultaten te peilen. De waarde van een congres komt vaak pas jaren later vast te staan, wanneer de redevoeringen en de discussies tijdens de workshops zijn uitgewerkt en geanalyseerd.

Maar voor Curaçao was het belangrijker om zijn naam te vestigen als conferentie- oord. Daartoe was de samenwerking nodig van alle sectoren in de Curaçaose samenleving. In het verleden liet die saamhorigheid te vaak te wensen over. Nu was die éénheid werkelijk voorbeeldig. En daarvoor verdienen wij allen lof.

De conferentie kan vele positieve gevolgen hebben voor Curaçao. Velen van de 160 burgemeesters zijn niet benoemd, maar gekozen. Dat betekent, dat zij tegenover de inwoners van hun gemeenten verantwoording dienen af te leggen over hetgeen zij gedurende de afgelopen week op Curaçao hebben uitgevoerd. En die uitleg vindt dan weer zijn weg in verslagen, zodat de naam van Curaçao over de Amerika's zal golven.

Het is nu onze taak om te zorgen, dat we een vervolg geven aan deze eerste zet om Curaçao op de wereldkaart te plaatsen. Het nieuwe élan, dat de afgelopen week werd getoond, dient gehandhaafd te blijven.

Waardering van Puerto Rico

WILLEMSTAD — Angel Berrios, burgemeester van Caguas in Puerto Rico, bezocht deze week de dienst Culturele Zaken. Hij was hier in verband met de Derde Conferentie van Burgemeesters van Grote Steden van Amerika.

Berrios wilde nogmaals zijn waardering uitspreken over het optreden van de Curaçaose groepen AAINA en Isoco tijdens een folkloristich festival dat in zijn stad werd gehouden.

Domacassé overhandigde de burgemeester een grammofoonplaat van Edgar Palm.

Aanhouding voor brand bij La Hoja

ORANJESTAD — De politie schijnt over sterke aanwijzingen te beschikken, dat de recente brand bij de begrafenis- onderneming La Hoja aan de Zandstraat moedwillig is aangestoken.

Zoals bekend werd door deze brand voor ruim één miljoen florin schade veroorzaakt. Door de verzekering werd — hangende het onderzoek — nog geen cent uitbetaald. De recherche heeft thans de 52-jarige L.L. aangehouden, die werkzaam was bij de onderneming. Ofschoon hij in eerste instantie blijft ontkennen, had de politie zodanige aanwijzingen, dat besloten werd hem voor verder verhoor aan te houden.

Inmiddels zijn enige artikelen voor nader onderzoek naar Nederland gestuurd.

ZAKENVARIA

MET INGANG van zaterdag — van zes tot zeven uur — krijgt Aruba er een nieuwe entertainment televisieshow bij, die de naam draagt van 'E show di Anna M.', afgeleid van de presentatrice Diana Emerencia. In aanwezigheid van publiek behandelt Diana Emerencia in de studio van TeleAruba onderwerpen waarop het publiek kan reageren alsmede een interview met een lokale artiest. De kijkers kunnen aan Postbus 251, Oranjestad, laten weten "welke de blunder van de afgelopen maand is geweest.

*****

DEN HAAG—In de periode 1982-87 hebben Nederlandse gemeenten 13.000 banen ingeleverd waarvan in 87 5.200. Dit gebeurde wegens bezuinigingen, taak- afstoting, privatisering en efficiency. Aldus de Vereniging Nederlandse Gemeente die het aantal "onevenredig veel" vond.

*****

*****

LONDEN — Amnesty heeft Singapore opgeroepen om onmiddellijk 7 gevangenen vrij te laten die sinds april vastzitten op verdenking van betrokkenheid bij een Marxistisch complot. Zij worden stelselmatig door de bewakers geslagen en urenlang achtereen verhoord.

*****

NAPA

AMIGOE

ZATERDAG 27 AUGUSTUS 1988

Weekend Bijlage

PAGINA 5

...Antilliaanse kinderen in Nederland kampen vaak met taalproblemen (de foto's die op deze pagina als illustratie zijn gebruikt, zijn afkomstig uit het Amigoe foto-archief. De foto's staan niet in verband met de kinderen waarover in het artikel wordt gesproken)...

ARBO-advies over onderwijs etnische minderheden

Taalprobleem Antillianen wordt in Nederland onderschat

— door Nel Casimiri —

NTILLIAANSE EN Arubaanse kinderen die naar Ne-land moeten verhuizen komen in het Nederlandse on-wijssysteem terecht en dat kan soms heel wat proble-n opleveren. Iedereen verwacht van ze dat ze gewoon nnen meedraaien omdat de officiële voertaal van het on-wijs hier het Nederlands is, maar de meeste kinderen, ral de jongeren, zitten nog midden in het proces van het werven van het Nederlands als tweede taal, vanuit het piamentu. Hun problemen worden niet herkend.

Deze zomer verscheen in Nederland een advies van de BO over het onderwijs aan leerlingen uit etnische min-heden. Zowel bij de overheid als in het onderwijsveld staat de indruk dat de leerlingen uit de etnische minder-idsgroepen steeds grotere achterstanden oplopen. In de ote steden spreekt men van witte en zwarte scholen, om-t ouders van Nederlandse kinderen hun kinderen van hool halen als er te veel migrantenkinderen op school ko-en, daar zij het gevoel hebben dat het onderwijs daardoor rk achteruit gaat. Die kinderen gaan dan naar scholen in dere buurten waar minder "gastarbeiders" wonen, ardoor het proces zich versneld en versterkt.

Over die witte en zwarte scholen heeft de Amigoe al ver-illende keren bericht.

n dit advies aan de Nederlandse minister van onderwijs arin wordt aangeraden vooral aandacht te schenken n het onderwijs van de Nederlandse taal aan alle instro-ende kinderen, worden deze keer ook de Antilliaanse en ubaanse kinderen met name genoemd als culturele min-rheden, d.w.z. als Nederlandse bevolkingsgroep met een et-Nederlandse achtergrond.

Tot ongeveer 1970 was het derwijs op de scholen in Ne-rland eentalig en stonden de ersende — Nederlandse — lturele waarden en normen betwist centraal. Vanaf het gin van de jaren zeventig wamen er steeds meer niet — ederlandstalige kinderen het sisonderwijs binnen. Dit oeg om een nieuw beleid: ".. gericht op de totstandko-ming van een samenleving, aarin de in Nederland ver-ijvende leden van minder-eidsgroepen ieder afzonder-ijk en als groep een gelij-waardige plaats en volwaar-ge ontplooiingskansen heb-en" (ontwerpnota minder-eidsbeleid 1981).

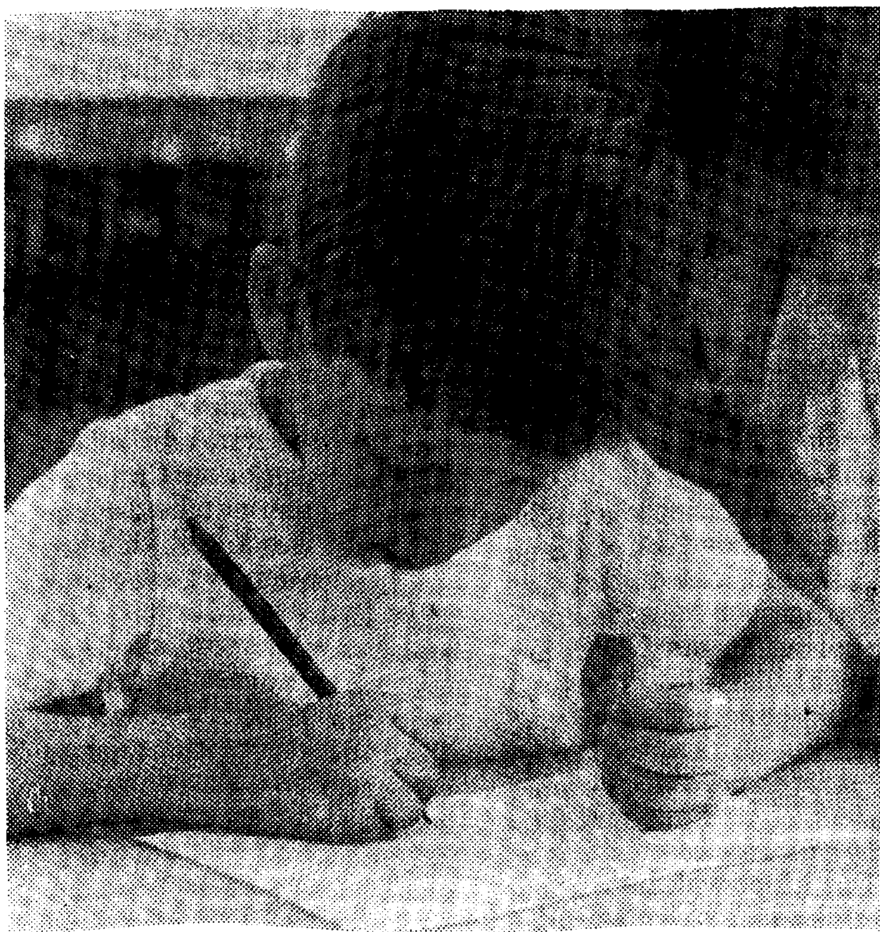
Daartoe werd de wet op het asisonderwijs veranderd, zo-at de mogelijkheid ontstond oor intercultureel- onderwijs, aarbij de leerlingen uit min-erheidsgroepen enkele uren er week onderwijs kregen in igen taal en cultuur.

Zoals ik hierboven al aangaf allen hier de Antilliaanse en rubaanse, noch de Surinaam-e kinderen onder. Wel Turks n Arabisch maar geen Papia-mentu of Sranang Tongo.

De bedoelde effecten, gericht p een verbetering van de posi-e van de culturele minderhe-en zijn echter niet gereali-eerd in de loop der jaren:

- de werkeloosheid onder de tnische minderheidsgroepen s relatief hoger dan die onder e overige bevolkingsgroepen;
- doorstroomcijfers naar het oortgezet onderwijs van leer-ingen uit deze groepen laten en scheve verhouding zien;
- de overdracht van eigen cul-uur en taal vormt een pro-bleem;
- gelijkwaardigheid blijkt nog teeds niet vanzelfsprekend; iscriminatie en racisme blij-ven voorkomen.

Een gelijkwaardige positie en gelijke kansen blijken voor etnische minderheidsgroepen nog geen realiteit te zijn. De raad die het advies samenstel-de komt tot de conclusie dat het belangrijkste ter voorkoming en bestrijding van de onderwij-

sachterstand een intensieve zorg voor de taalontwikkeling is en daarop stoelt het hele advies.

TAALONDERWIJS

Bij het aanleren van het Nederlands als tweede taal onderschat men in het onderwijs vaak de problemen, zowel voor kinderen die op de kleuterschool beginnen als voor kinderen die ergens halverwege de basisschool binnenstromen.

Ook de rol die de taal speelt in de eigen cultuur en dan in het bijzonder de schriftelijke taal is niet overal even groot. Daarbij is vaak de "eerste" taal van de instromers zwak ontwikkeld zodat soms na enkele jaren de tweede taal eerste taal genoemd kan worden.

Tenslotte missen de onderwijskrachten de kennis en vaardigheid om de specifieke problemen van het aanleren van het Nederlands als tweede taal het hoofd te bieden. En door wat zij om zich heen zien en als gevolg van hun eigen ervaringen hebben zij weer te lage verwachtingen t.a.v. de allochtone leerlingen wat averechts werkt.

Ook het onderwijs in eigen taal en cultuur vormt een probleem. De groep kinderen op een school is vaak van zeer gevarieerde afkomst, wat vele talen en vele culturen inhoudt maar ook als er b.v. veel Marokkaanse leerlingen op een school zitten, die allemaal het Arabisch als officiële taal spreken, blijken de meesten thuis een van de vele Berbertalen te spreken: ze verstaan elkaar niet en het Arabisch op school wordt hun "derde" taal.

De bedoeling is dat ook de Nederlandse kinderen intercultureel- onderwijs ontvangen omdat zij opgroeien in een interculturele samenleving. Dit moet ook gebeuren op scholen waar zich weinig of geen kinderen uit etnische minderheidsgroepen bevinden.

Dat klinkt allemaal heel idealistisch maar de praktijk wijst uit dat deze interculturele benadering niet van invloed is op het tegengaan van vooroordelen en negatief discriminerend gedrag.

TAALBEHEERSING

Voor het volgen van onderwijs is een eerste voorwaarde dat bij het geven van onderwijs de functionaliteit binnen de taalontwikkeling doorzien wordt en als uitgangspunt voor het handelen wordt gehanteerd. Daarin hoort ook het praktisch omgaan met tweetaligheid. Het gaat daarbij om het gebruik van taal. Een voldoende beheersing van het Nederlands is een voorwaarde voor het volgen van verder onderwijs en voor een volwaardige participatie in de Nederlandse samenleving. De beheersing van het Nederlands is een belangrijke voorspeller van onderwijssucces en die beheersing van het Nederlands is relatief goed via "onderwijsingrepen" te beïnvloeden.

Daarnaast wordt het onderwijs in de eigen taal niet vergeten maar alleen geadviseerd daar waar men het in de praktijk waar kan maken.

Voor onderwijs aan leerlingen van wie de thuistaal anders is dan de taal die bij het onderwijs wordt gehanteerd, zijn verschillende modellen te onderscheiden waarbij men uitgaat van een positieve benadering van de moedertaal van de leerlingen en voldoende deskundigheid bij de leerkrachten.

In de eerste plaats kan men streven naar verwerving van zowel de eerste als de tweede taal in het onderwijs. Dit veronderstelt een gelijkwaardige maatschappelijke status van beide talen. De eerste jaren wordt alleen onderwijs gegeven in de eerste taal, daarna wordt geleidelijk ook de tweede taal als instructie taal gebruikt. Beide talen blijven een functie als instructietaal houden.

Dit is alleen mogelijk als de leerkrachten beide talen goed beheersen en er voldoende leerlingen zijn met dezelfde thuistaal zoals bijvoorbeeld in Friesland.

Een tweede mogelijkheid is het overgangsmodel, waarbij de eerste taal gebruikt wordt in de beginfase van het onderwijs, waarbij langzaam een overgang gerealiseerd wordt naar een situatie waarin het onderwijs geheel in de tweede taal gegeven wordt. Hierbij gelden dezelfde voorwaarden als bij het eerste model, maar dreigt een extra gevaar. Als het onderwijs in de tweede taal aanvangt op het moment dat de eerste taal nog niet voldoende is ontwikkeld, is het gevaar groot dat de leerlingen noch de eerste noch de tweede taal ooit goed zullen beheersen.

Tenslotte bestaat de mogelijkheid tot eentalig onderwijs in de tweede taal, het zgn. indompelingsmodel. In het onderwijs staat het aanleren van de tweede taal voorop en de moedertaal van de leerlingen speelt als zodanig nauwelijks een rol.

In de jaren dat er weinig buitenlandse kinderen in Nederland waren was dit laatste de vanzelfsprekende oplossing. Zowel in de school als daarbuiten kwamen de leerlingen zoveel met het Nederlands in aanraking dat ze de taal spelenderwijs leerden. De situatie is nu anders. Zowel in de buurt als op school zijn grote concentraties leerlingen van de eigen en andere taalgroepen, waardoor men niet meer op informele wijze tot het Nederlands komt. Het moet nu op school gebeuren, in de klas.

REALITEIT

De ARBO pleit in haar advies voor dit laatste model omdat dit volgens haar het enige te realiseren model in Nederland is. Het zal alleen in zeer specifieke gevallen mogelijk zijn om een van de andere modellen te realiseren.

Wel erkent zij dat het didaktisch beter is een klein kind te benaderen vanuit de moedertaal, maar bij het zoeken naar oplossingen in de praktijk kwamen zij toch steeds weer bij het onderdompelingsmodel als enige mogelijkheid uit.

Zij verklaart dan dat in een bepaalde situatie een tweetalig model en gewenst en mogelijk is, omdat..." een volmaakte tweetaligheid is een zegen voor de persoon in kwestie en voor diens deelname aan een pluralistische maatschappij". Zij vindt dat de pogingen om tweetalig onderwijs toe te passen ondersteund moeten worden en de moeite waard zijn, maar benadrukt dat het realisme in de meeste gevallen vraagt om het onderdompelingsmodel toe te passen.

Taal moet functioneel zijn. Een taal wordt geleerd door te luisteren en te spreken, door te lezen en te schrijven in grijpbare, zin- en betekenisvolle communicatie- signalen.

Het onderwijs in eigen taal en cultuur heeft als doel het leren van de eigen taal — mede in relatie tot cultuuruitingen — teneinde het gebruik ervan in de eigen etnische gemeenschap in de dagelijkse en culturele sfeer te kunnen onderhouden.

De adviesraad vraagt de overheid dit OETC onderwijs te organiseren buiten de uren die besteed worden aan het aanleren van de Nederlandse taal, omdat anders de achterstand nog groter wordt. Daarnaast vragen zij een duidelijker en concreter uitwerking van een schoolleerplan van dit vak.

Op verschillende manieren heeft men geprobeerd een beleid uit te stippelen voor intercultureel onderwijs: ontmoetingsonderwijs, antiracistisch en emancipatorisch onderwijs, visies ter bevordering door het onderwijs van goede inter- etnische relaties.

Daarbij zat men vol idealen en het is ontmoedigend dat vooroordelen en discriminerend gedrag op basisscholen waar men aan het intercultureel onderwijs vorm geeft, in gelijke mate voorkomen als op basisscholen die zeggen geen intercultureel onderwijs te verzorgen.

Hoever kan het onderwijs gaan in de inzet van schooloverstijgende doelen? Te idealistische doelen doen weer afbreuk aan de haalbaarheid. Onderwijs moet vanzelfsprekend intercultureel zijn, het moet een manier van denken en handelen door de hele school heen zijn.

KRITIEK

Onmiddellijk na het verschijnen van het advies van de ARBO en de berichten daarover in de kranten reageerden verschillende groepen van etnische minderheden nogal fel tegen het advies. Men was het absoluut niet eens met de stelling dat het Nederlands meer aandacht moest krijgen om de achterstanden weg te werken en veronderstelden zelfs een verbod op tweetalig onderwijs. Zij voelden zich gediscrimineerd. Naar aanleiding van die kritiek had ik een gesprek met mevrouw M. Mildenberg, een van de samenstellers van het advies.

Bent u geschrokken van al die kritiek?

"Ik wil vooropstellen dat het eigenlijk prematuur is om van kritiek te spreken. Dit advies is geschreven op verzoek van de minister van Onderwijs. Bij de besprekingen over het onderwijs- voorrangsbeleid stuitten wij op de problematiek van de allochtone leerlingen en toen hebben wij gezegd dat we daar-

(vervolg op pag.6)

LICHT VAN NIEUWE HOOP

Met Maria aan onze kant weerklinkt zegelied

Grote dingen doet Hij in iedere mens

DIT IS EEN GRANDIOZE DAG, een unieke avond, niet alleen omdat wij hier samenzijn in gebed en lof maar ook omdat dit ons geloof en geestelijke kracht bewijst. Wij willen Jezus Christus een speciale hulde brengen via zijn moeder, die ook onze moeder is. Maria is de geestelijke moeder die heeft geprofeteerd: Van nu af en altijd zal elke generatie mij gelukkig prijzen (Lucas 1,84). Met deze vaststelling begon pater dr Rudy Josepa zijn preek tijdens de Eucharistieviering bij de afsluiting van het Maria- jaar.

Wij zijn hier samengekomen omdat we over twaalf jaar het meest belangrijke feit gaan herdenken van de geschiedenis: God de Zoon werd mens om de zondige wereld te verlossen in Jezus Christus onze Verlosser. Nadat de mens in een fatale ongehoorzaamheid had gezondigd tegen zijn Schepper beloofde de Heer in zijn enorme vergevings- gezindheid en oneindige liefde een Verlosser. Duizenden jaren heeft het Uitgelezen volk gewacht, terwijl het blijde nieuws werd herhaald door zijn profeten.

BESTE OOGST

Maria was in haar eerste advent, de tijd van het wachten van het volk der eenvoudigen van de Heer, een van degenen die vol geloof en hoop hun geest, hart en ziel openstelden voor de overvloed van genade welke de Heer geeft en welke hij blijft geven altijd maar door. Samen met Maria herdenken wij op de meest intieme manier alles wat het Woord van God ons de komende twaalf jaar gaat zeggen, zodat ons hart de meest vruchtbare aarde kan worden welk de beste oogst oplevert.

Daarom is de sluiting van het Maria-jaar meteen ook een begin, aldus pater Josepa OP. Het is een begin van een nieuw geloof, dat Maria ziet als een geschenk van God voor ons, als voorbeeld van geloof en totale overgave aan de Schepper. Maria is een voorbeeld van de moeder, ons gegeven als een licht in de duisternis, in de huisgezinnen in ons hele land. Laten we Maria daarom van dichterbij bekijken op een paar belangrijke ogenblikken in haar leven.

Zoals gezegd van vele uitverkorenen van God aanvaarden wij van Maria dat zij was uitverkoren vanaf haar verblijf in de schoot van haar moeder. Zo heeft zij de titel gekregen van Onbevlekt ontvangen, verlost door de verdiensten van haar zoon Jezus en wel op een heel speciale manier, om zo Moeder van de Heer te kunnen worden.

HAND VAN GOD

Hoewel niemand van ons dit grote privilege kent, weten wij dat de naam van ieder van ons geschreven staat in de palm van Gods hand, om zo te zeggen. Als Uw vader of moeder U aan Uw lot overlaat, zo zegt de Heer, Ik zal U nooit verlaten. Zo ontvangen wij stuk voor stuk van de Heer leven, adem, eten en drinken en alles wat goed is. Zo ontvangen we in het Doopsel de belangrijke zegen en roeping als kind van God voor onze pelgrimstocht op aarde naar het leven van de eeuwigdurende gelukzaligheid.

Maria, die bij de aankondiging de boodschap ontvangt dat zij de Moeder van de Verlosser zal worden antwoordt volkomen vrij: Hier is Uw dienares, Heer. Laat het geschieden volgens Uw woord. Zo heeft zij zich voorbereid dat zij was als een vaas vrij van alle ijdelheid, om gevuld te worden, met de overvloed van de genade van God, voor zichzelf en voor ons allemaal. Zo werd zij de Moeder van Jesus Christus, bron van bevrijding en verlossing. Hoeveel moeders, en we kunnen ook zeggen vaders, hoeveel zijn er niet die door hun leven open te stellen voor Gods genade, die niet door hun voorbeeld een kanaal en instrument kunnen worden van zegen door hun opvoeding en de vorming van hun kinderen?

TUSSENKOMST

In Kana, waar Jezus zijn eerste wonder deed stond Maria tussen Jezus en degenen die in nood waren. Door haar tussenkomst veranderde Jezus water in wijn. En zoals altijd komt Maria ook tussenbeiden voor ons, wanneer ons leven leeg is, laf, bitter, vol verdriet en behoeften. En zo vinden wij hulp en een oplossing.

Maria was er, in goede tijden en in slechte tijden. Wij ontvingen haar als Moeder onder het kruis, zoals de kerk ons leert, toen Jezus aan Johannes zei: Kind, zie daar Uw moeder. Zij staat daar als de Moeder van smarten, die deelneemt aan het lijden van haar kind om iedere christen te wijzen dat Christus trouw volgen betekent dat men hem volgt in het lijden maar dat men ook deelneemt in zijn glorie.

Vandaag herdenken wij, aldus pater Josefa, de glorie van Maria, die volgens het geloof van de kerk met lichaam en ziel in de hemel werd opgenomen. In haar zien we dat God dit met ieder van ons wil doen. Haar lied van lof "Mijn ziel prijst U, mijn hart is vol vreugde door God, mijn Verlosser: dit lied werd werkelijkheid. Voor altijd in het rijk van God.

TRIOMFLIED

Dit zal ook het triomflied zijn van ieder van ons, omdat de Heer grote dingen doet in ons en onze wereld, ondanks alle tegengestelde signalen. Degenen die het niet geloven, moeten opstaan uit hun slaap en zij moeten het licht van Christus een kans geven hen te verlichten. Het licht van zijn aanwezigheid, van zijn woord, van zijn sacramenten — zoals deze Misviering — het licht van Christus dat Maria is, zij wordt ook de Morgenster genoemd, het licht dat de komst van Christus aankondigt, het licht van de Zon die nooit ondergaat.

DUISTERNIS

In de duisternis van ons leven met plagen als abortus, drugs, ongebreidelde zucht naar plezier, prostitutie, ontucht, overspel, in alles wat de mensen gezinnen en de gemeenschap misdadig vernietigt laat daar het licht van Maria schijnen om ons de richting te wijzen, het licht van de Vrouw waarover het boek der Openbaring spreekt, versierd met de maan onder haar voeten en op haar hoofd de twaalf sterren.

Zich tot de jongeren in het stadion richtend vervolgde pastoor Josepa zijn preek met de oproep: Wanneer jullie dadelijk tijdens de meditatie over de levende rozenkrans jullie lichten aan doen, moge het dan zo zijn dat ieder van jullie, die hier aanwezig is en alle jongeren die het zien, begrijpen dat jullie geroepen zijn om leden te zijn van een nieuwe generatie, van een nieuwe evangelisatie.

Moge het zo zijn dat ieder van jullie een licht is dat onder onze bevolking schijnt, een licht van nieuwe hoop- Christus heeft immers gezegd: Jullie zijn het licht van de wereld. Wel, laat de duisternis van slechtheid en immoraliteit onze wereld niet overheersen en toedekken. Laten we met Maria optrekken in de harde en volhoudende strijd tegen de draak. Zij is in het leven van Jezus gekomen en in dat van ieder van ons. Van haar zegt een gebed: Zij is als de opkomende dageraad, schoon als de maan, briljant als de zon, verschrikkelijk als een leger dat voorbereid is ten strijde.

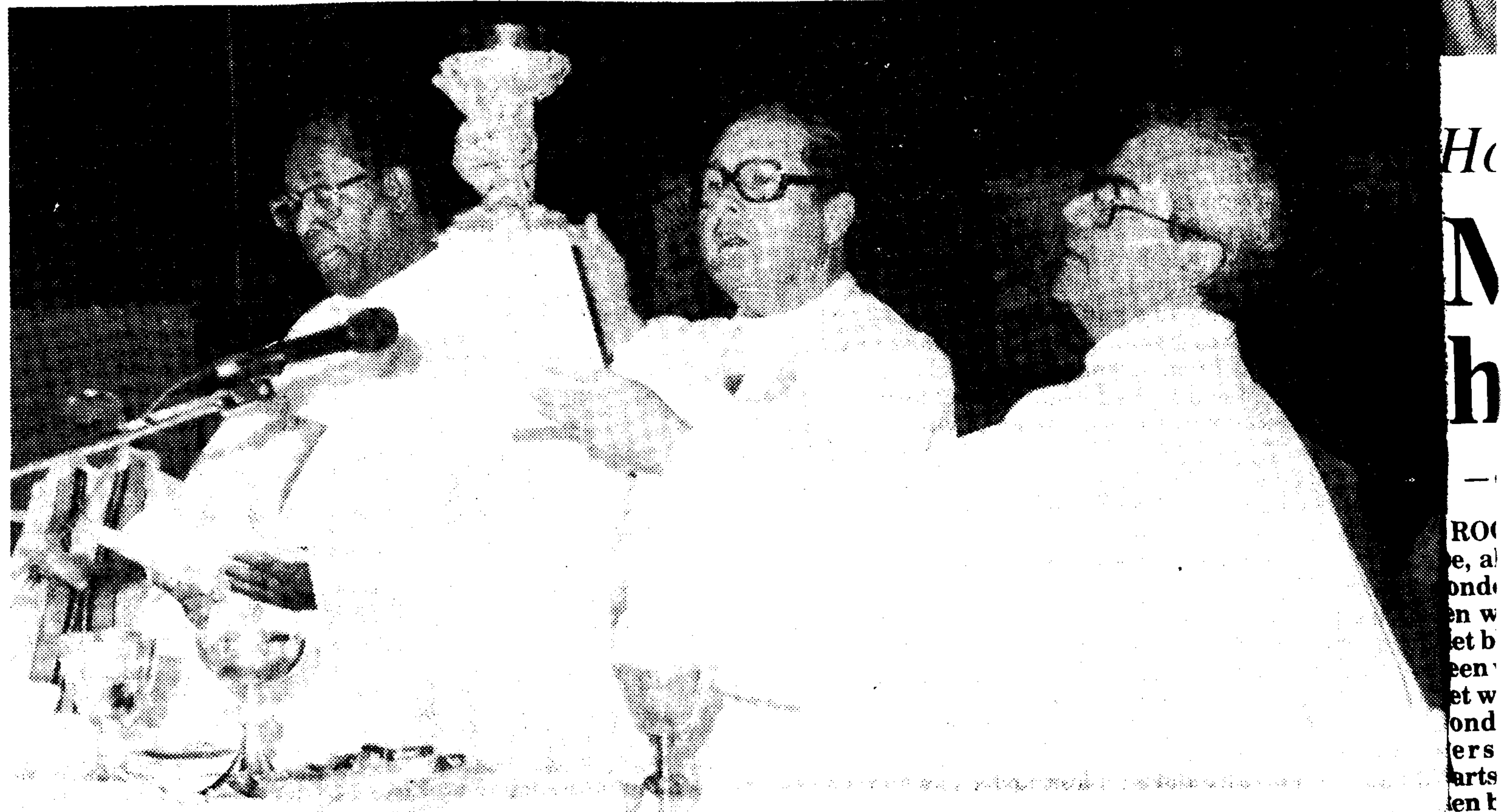
Waar Maria op het slagveld aanwezig is, daar zal de zegekreet weerklinken over de slang van het aardse paradijs, welke de draak werd met de zeven koppen en tien horens uit het boek van de Openbaring, symbool van de kracht van de slechtheid. Waar Maria is, onze bemiddelaarster, onze advocaat, daar klinkt de kreet van de triomf voor altijd, van jou, van mij, van ons allen die met haar mee gaan: Grote dingen heeft de Heer voor mij in zijn barmhartigheid gedaan. Mijn ziel looft de Heer, zonder ophouden, Halleluja.

Het bovenstaande is een officieuze vertaling van de preek welke pater dr Rudy Josepa OP op de gedenkwaardige avond van 14 augustus hield.

Maria geniet in heme[l van] de glorie van haar zo[on]

HEER JEZUS. Gij zijt geboren uit de Maagd, om de zonde
van de wereld te vergeven, heb medelijden met ons.
Christus, Gij hebt Uw moeder voor elke smet van de zonde
bewaard gehouden en gij hebt haar doen delen in Uw glorie
medelijden met ons.
Heer, Gij wil van ons perfecte kinderen van God maken,
heb medelijden met ons.
Heer, heb medelijden met ons,
Heer Jezus Christus,
in de persoon van Uw moeder Maria,
hebt Gij ons Uw liefde getoond
op een grandioze manier.
Wij bidden U, blijf steeds aanwezig
in onze gemeenschap, die hier bijeen is.
Laat ons de glorie bereiken
welke Gij geniet samen met de Vader en de Heilige Geest,
tot in de eeuwen der eeuwen.
Psalm-lied (naar Psalm 45).
refrein:

MARIA GENIET in de hemel van de glorie van haar kind
Echtgenote van de koning. Let op en luister:
vergeet Uw volk en het huis van Uw vader.
Uw schoonheid verovert het hart van de koning.
Zie daar Uw Heer. Buig voor hem de knieën.
Uw bruidsmeisjes komen aan, verheugd zingend:
met grote vreugde gaan zij het paleis van de koning binnen.
Maria geniet in de hemel van de glorie van haar zoon.

LONDEN — In Benin zitten meer dan 200 mensen om politieke redenen gevangen zonder dat zij in een voorafgaand proces officieel in beschuldiging zij gesteld. Er zijn er die al 3 jaar wachten dat hun zaak voor komt. Aldus Amnesty.

TOKYO — Premier Takeshita van Japan heeft in een brief aan zwarte VS- congresleden zijn droefheid uitgesproken over het klaarblijkelijke racisme van Japanse bedrijven en functionarissen tegenover de zwarte bevolking in de VS. Hij is daar "ernstig bezorgd" over.

Taalprobleem ...

(vervolg van pag.5)

over een apart advies zouden uitbrengen. Op 6 en 7 september is er een miniconferentie met de vakbonden, de minister en staatssecretaris en de ARBO over het advies en daarna zal de minister zijn beleidsnota voor het basisonderwijs uitbrengen. Ik kan dus nog geen harde uitspraken doen".

Toch voelt men zich aangevallen. Is dat terecht?

"Het was een moeilijke klus om over het onderwijs aan allochtone leerlingen een advies uit te brengen, omdat het niet alleen om onderwijsproblemen gaat maar veelal om etnische problemen. Wij voelden ons er persoonlijk bij betrokken en hadden voortdurend het gevoel heel hard te zijn als we met de feiten die er liggen rekening houden. We hebben met veel mensen gepraat. We hebben alles gelezen wat er te lezen viel en als we het beleid in Nederland tot nu toe in aanmerking nemen, heeft het niet gewerkt. Dat ligt emotioneel heel moeilijk. Daarom kwam ook de kritiek die tot nu toe verscheen. Die geeft die gevoeligheid weer. Men voelt zich aangevallen, bedreigd, vooral ook door wat staat in het hoofdstuk over intercultureel onderwijs".

Het blijft dus mogelijk tweetalig onderwijs te geven?

"We willen in de eerste plaats het beste voor de kinderen die bijna zeker in Nederland zullen blijven. Daarbij gaat het om meer dan zestig thuistalen en dat geeft grote onderwijsproblemen. Dat vraagt harde maatregelen om deze kinderen een kans te geven in onze maatschappij. We zijn nu toe aan de derde generatie in een tolerant beleid en dezen redden het nog niet.

Toch wordt dit advies ons kwalijk genomen. Ik vermoed dat het bij voorbaat gekleurd gelezen wordt om niet te zeggen, slecht gelezen.

Men denkt dat de raad eentalig Nederlands onderwijs adviseert, maar er staat duidelijk: daar waar dit mogelijk is tweetalig onderwijs te geven; dat is didaktisch en linguistisch het beste.

De veronderstellingen waarvan het beleid tot nu uitging waren echter niet juist, zelfs de derde generatie die hier geboren is heeft nog taalproblemen en voor neveninstromers zijn geen faciliteiten meer.

Daarom willen we een algemeen beleid voor onderinstromers en neveninstromers. Als we zo doorgaan zijn er over dertig jaar nog problemen met het Nederlands.

Ook heeft men ons kwalijk genomen dat we de regel van de wet letterlijk hebben genomen over het OETC-onderwijs: na de tweede generatie geen OETC meer. Dat is een kwetsbaar punt".

Vindt u het zelf niet jammer, dat de brede aanpak verdwijnt?

"Ik had allerlei idealen toen ik nog niet alles wist: overal moest tweetalig onderwijs komen, en ik wilde de wet veranderen zodat er OETC onderwijs kon worden gegeven tot aan de derde generatie.

Nu ben ik de eerste die aangeeft hoe de letter van de wet is. Ik wil een goede opvang voor de OETC-leerkrachten, een omscholing zodat het goede groepsleerkrachten (= onderwijzers in het basisonderwijs) worden. Wij hebben in het advies gewezen op de letter van de wet en nu verwijt men ons dat wij willen dat het hele OETC-onderwijs wordt afgeschaft, dat is negatief lezen".

Het advies wordt geïllustreerd met poëzie. Tussen de verschillende hoofdstukken zijn gedichten opgenomen in de talen (met vertalingen) van allochtone leerlingen. (w.o. Pierre Lauffer, Mi Lenga). Waarom?

"Ik heb de eerste jaren van de ARBO niet meegemaakt. Toen ik er kwam bestond de raad al zeven jaar. Alles wat ik kan zeggen is dat de voorzitter, de heer Hanselman, ooit Nederlands gestudeerd heeft en veel van poëzie houdt. Hij leest ook veel poëzie. Ik ga graag mee met deze traditie al zijn er anderen die er anders over denken".

Heeft u bij het onderzoek ook gesproken met Antilliaanse deskundigen, die uiteindelijk veel ervaring hebben bij het onderwijs van het Nederlands als tweede taal?

"Ik heb wel publicaties gelezen. Henri Dorst ken ik ook persoonlijk. Hij is vorig jaar gepromoveerd op de relaties tussen Surinaamse, Antilliaanse en Nederlandse kinderen. Dat is voornamelijk een pedagogische studie maar indirekt ook didaktisch.

Antilliaanse en Surinaamse kinderen komen in Nederland niet in aanmerking voor OETC-onderwijs. Wel tellen zij wat zwaarder mee bij het leerlingenaantal. Hun taalproblematiek wordt in Nederland onderschat. Ik hoop dat het voldoende tot uitdrukking komt dat zij nu betrokken worden bij de allochtone leerlingen. Dit is ook gebaseerd op mijn eigen ervaringen".

De methode "Zonnig Nederlands" werkt volgens het onderdompelingsmodel en is ontwikkeld door de fraters van Tilburg. Er is pas een evaluatierapport over verschenen. (van R. Severing e.a.) Is daarvan gebruik gemaakt?

"Nee, we hebben geen contact gehad met de fraters van Tilburg en dat is een van mijn persoonlijke frustraties. De voorzitter wist van de methode. Het is jammer dat we geen gebruik gemaakt hebben van de know how op de Nederlandse Antillen. Ik heb zelf nooit gewerkt met de methode Zonnig Nederlands al wordt hij op het Pedagogisch Instituut wel gebruikt. Het is moeilijk als je de verschillende methodes gaat vergelijken, ze zijn nooit bestemd voor algemeen gebruik. Deze is b.v. ontwikkeld voor de Antillen.

Als de overheid ons beleid aanneemt moeten daarvoor methodes worden ontwikkeld, en dan hoop ik dat ze wel gebruik maken van de know how op de Nederlandse Antillen".

Wie gaat die nieuwe methodes ontwikkelen?

"De landelijke pedagogische centra, zoals de KPC, CPS en APS samen met de SLO, de stichting voor leerplan- ontwikkeling en het CITO, het centraal instituut voor toetsontwikkeling".

Het advies is tamelijk vaag waar het gaat over OETC-onderwijs. Hoe komt dat?

"Dat klopt wel, het is heel moeilijk daar garde uitspraken over te doen. Het is heel ethisch, gevoelsmatig. Dat komt vooral bij het OETC tot uiting. Ook de communicatie met de OETC-leerkrachten is moeilijk. Velen spreken ondanks de nascholing nog steeds slecht Nederlands, wat ook de contacten met de andere leerkrachten van een school belemmert. Hun belangen zijn ook tegenstrijdig. In Nederland ziet men het OETC onderwijs als een ondersteuning van het Nederlandse onderwijs. De ouders willen graag dat de leerlingen zo snel mogelijk hun eigen taal en liefst ook hun religie leren. Een OETC-leerkracht kan als hij de taal goed spreekt en alleen dan aangesteld worden als echt lid van het team. Daarbij moeten er duidelijkere doelstellingen voor het OETC komen".

Waarom komen Antilliaanse, Arubaanse en Surinaamse kinderen niet in aanmerking voor OETC-onderwijs? Kan het Antillenhuis daar niet voor zorgen?

"De omschrijving luidt dat OETC-onderwijs is bestemd voor kinderen van buitenlandse gastarbeiders, van vluchtelingen en van EEG-lidstaten, tot en met de tweede generatie. Voor Molukse kinderen geldt een voortdurend recht. Daar vallen de Antilliaanse kinderen niet onder. We wilden dat gelijk trekken maar daar mocht niet over gesproken worden. Gelijktrekken ligt heel gevoelig. Het Antillenhuis kan wel OETC- onderwijs zelf bekostigen en buiten schooltijd laten geven.

De Chinezen vallen er b.v. ook buiten, omdat het OETC bestemd is voor minderheidsgroepen en de Chinezen willen geen minderheidsgroep genoemd worden. Zij hebben nooit problemen gehad, ook niet in het onderwijs. De laatste twee jaar is dat wel aan het veranderen, nu de arbeidsmarkt slechter wordt. Ook deze leerlingen gaan achteruit. We hebben geprobeerd de Chinese groep erbij te krijgen maar ook dat lukte niet".

Waar komt het voor zo'n nieuw beleid vandaan?

"Tijdens de algemene beschouwingen van de Rijksbegroting 1988 heeft de Tweede Kamer bij amendement besloten om 5 miljoen uit te trekken voor verbetering van Nederlandse taalbeheersing door leerlingen uit etnische minderheidsgroepen.

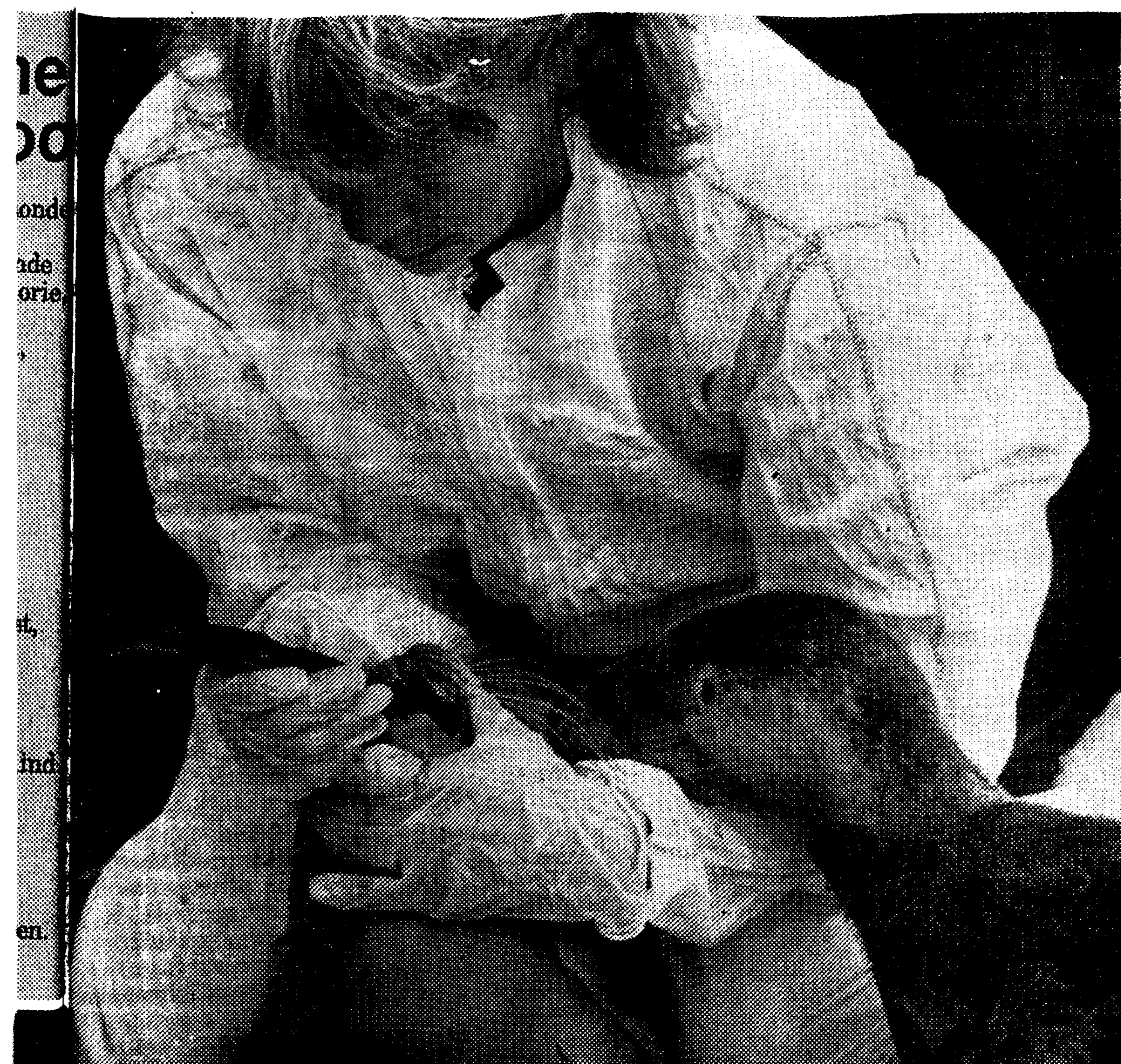
We moeten uitgaan van een bepaald budget en binnen dat budget moeten we kijken wat haalbaar is zonder te veel concessies te doen. Zo moet u dit advies ook lezen.

Laat de pers er in springen. Ik kan redelijk achter dit advies staan. Als ik iets moet schrijven waar ik niet achter kan staan zou ik dat wel weigeren".

Overleg over bezoek paus aan Hongarije

BUDAPEST — In oktober worden besluiten verwacht over het komende bezoek van paus Johannes Paulus II aan Hongarije.

In genoemde maand reist de minister van Buitenlandse zaken Imre Mikos naar Rome voor overleg over de data van het bezoek en over het programma ervan. De minister is ook het hoofd van de afdeling Godsdienst- zaken. Kardinaal Laszlo Paskai onthulde laatst na een misviering in de open lucht dat de regering en de bisschoppen- conferentie een uitnodiging hebben doen uitgaan naar de paus. Met de openlucht- mis werd het feit herdacht dat 850 jaar geleden de eerste koning van Hongarije, Stefanis, overleed.

... het voeren van zeehondjes vereist geduld en ervaring ...

Hoogspanning in Pieterburen

Met de zeehond gaat het al jaren slecht

— door Rob Gollin —

ROOSJE IS er slecht aan e, als ze op 23 juli de zee- ondencrèche in Pieterbu- n wordt binnengebracht. et blonde beestje, dan nog en vier weken oud is, is op et wad bij Terschelling ge- onden. Sterk vermagerd, ersnelde ademhaling, artstoornissen, een ontsto- en bek.

Het gaat snel bergafwaarts. ndanks het toedienen van an- biotica en middelen die uit- roging voorkomen, stijgt haar emperatuur die nacht naar ijna 42 graden. Ze blijft liggen een kramp. Dierenarts Lies edder legt de plastic lijken- ak vast gereed.

Enkele uren later ligt Roosje emakkelijk op de zijkant van aar rug — een gunstig teken en blikt nieuwgierig de we- eld in. Zou ze dan toch?

Een periode van herstel olgt. Na havermout en vispap rijgt Roosje zelfs hele vissen aar binnen geschoven. Maar et loopt mis. Vedder consta- eert 'uitvloeien' van neus en gen. Roosje hoest. Vocht hoopt ich op in de longen en bereikt elfs de luchtpijp. Roosje stikt angzaam. Afgelopen donder- dag is ze overleden.

Lies Vedder: "De ziekte is zo onvoorstelbaar. Ogenschijn- lijk zijn de dieren gezond, maar ineens kan het toch afgelopen zijn. En sommige die er beroerd aan toe zijn, redden het. We gaan er nu vanuit dat elke zee- hond verdacht is".

HUILERS

Koortsachtige drukte in en rondom de blank betegelde bassins van Pieterburen, waar chloor- en vislucht om voorrang strijden. Zo'n twintig medewerkers, van wie de helft vrijwilliger, verzorgen negentig zeehonden. Dit aantal dieren wordt gewoonlijk over de periode van een jaar bereikt. De meesten zijn nog geen twee maanden oud. Huilers, jongen die hun moeder kwijt zijn.

Lenie 't Hart, directeur, en Lies Vedder ontvangen bezoekers in de aangrenzende woning. Het kantoor biedt geen plaats meer. Dat staat vol met schotten van plexi-glas. Daarachter Tosca, Sabine, Kees en Jean. Pas binnengebracht. De eerste opvang.

Een vertrek verder de intensive-care. De diertjes liggen apatisch op verwarmde plateaus. Snelle ademhaling, open wonden, tranende ogen en lopende neuzen verraden de belabberde conditie.

Lies Vedder: "Open wonden bij de staart of op de rug, dat zien we heel veel. Ongebruikelijke plaatsen. We vermoeden dat van binnenuit zweren ontstaan. Ze krijgen een abces, of een wond. Bacteriën maken die nog groter. Zeemeeuwen pikken de wond vaak verder open".

"Dit", zegt Lenie 't Hart, als ze haastig een ontbijt naar binnen werkt, "is het ergste wat ik ooit heb meegemaakt. Voor het eerst moeten we de sterfte accepteren. Altijd was er een oplossing. Nu niet".

Ze is net teruggekeerd uit Londen, waar deskundigen twee dagen lang de massale zeehondensterfte bespraken. De kille cijfers. Zo'n 7500 zeehonden in Oostzee en Noordzee zijn al gestorven, nadat half april bij het Deense eiland Anholt in het Kattegat het geheimzinnige picorna-virus de kop op stak, al dan niet in combinatie met het al wel bekende herpesvirus. Gevreesd wordt, dat uiteindelijk de helft van de totale populatie het niet zal halen. Er zijn gebieden waar tachtig procent is bezweken.

VROEGGEBORENEN

In het Nederlandse deel van de Waddenzee zijn zo'n 140 kadavers geborgen, veertien procent. "En dat wordt vijftig, de komende twee, drie maanden", zegt Lenie 't Hart stellig. "Het duurt zeker zeven tot tien jaar voordat we weer op de duizend exemplaren terug zijn. Een hele jaargang zijn we kwijt. We hebben hier zestien tevroeggeborenen gehad.

Een spontane abortus. Dieren met nog het witte vachtje, de 'nestharen'. Zestien. Normaal hebben we er één. Ze zijn allemaal gestorven. Greenpeace toonde in Londen beelden van zo'n jong, dat probeerde bij zijn al dode moeder te drinken. Vreselijk".

Terwijl het juist zo goed ging met de zeehond? Lenie 't Hart, heftig: "Het ging helemaal niet zo goed met de zeehond! Ja, in aantallen. Maar dat versluierde de werkelijkheid".

"Al vijf jaar hebben we aanwijzingen dat de zeehond kwetsbaarder wordt. Dat zijn afweerstelsel is aangetast. Verhoudingsgewijs kregen we steeds meer dieren met infectieziekten. Moeilijker te genezen, langduriger".

Lies Vedder: "De diertjes kwamen ook steeds jonger binnen. Eerst drie, vier maanden, nu drie vier weken".

Had Pieterburen dan niet wat eerder moeten waarschuwen, dat het mis ging? Lenie 't Hart: "We hebben niet gezwegen. Maar we konden slechts spreken van een indruk. Laten we nu maar eens het keiharde bewijs leveren".

In Londen waren de deskundigen het erover eens dat er een wetenschappelijk onderzoek moet komen naar de invloed van de vervuiling op het immuunsysteem van de zeehond Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM), het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) en Pieterburen staan te trappelen om aan de slag te gaan. Lies Vedder: "Voor mij staat vast dat er invloed is. Denk alleen maar aan de moedermelk bij de zeehonden. Reken maar dat daar veel pcb's inzitten!"

Er loopt een onderzoek naar een mogelijk vaccin tegen het picorna-virus. In de Groningse zeehondencrèche zijn zestig dieren ingeënt met een preparaat van dood virus, dat mogelijk de ontwikkeling van antistoffen zal stimuleren. Lenie 't Hart spreekt voorzichtig van 'positieve eerste resultaten'. "Maar het is nog veel te vroeg voor een oordeel".

"Een massale inenting van de dieren in het wild is trouwens in de praktijk onmogelijk. Met rust laten en observeren, is het enige dat we daar kunnen doen".

VERMOEID

In de keuken, waar machines grote hoeveelheden vis vermalen tot meel, leunt arts Jan Bos zichtbaar vermoeid met de elleboog op de ijskast. Lenie, Lies en hij maken al wekenlang dagen die 's morgens om zes uur beginnen en ver na middernacht eindigen. "Maar het is de moeite waard. Ik zie sommige dikke honden. Weer gezond. Dat geeft hoop".

In Pieterburen wordt dan ook wat schouderophalend gereageerd op uitlatingen van de Deense bioloog P. Jepsen, die verkondigde dat het oplappen van zieke dieren en weer vrijlaten de populatie er niet gezonder op maakt. De natuur zou zijn loop moeten hebben. Laat het virus maar uitwoeden.

"Het is óók een politiek", zegt Lenie 't Hart. "Maar de natuur kan zijn gang niet meer gaan. Er zijn al zoveel onnatuurlijke invloeden. En zelfs in natuurlijke omstandigheden is de sterfte nog nooit zo massaal opgetreden als nu. Het is onze plicht iets te doen. Zo moeten we denken. Voor die ene die het redt. Daarmee moeten we blij zijn". Triomfantelijk: "Jepsen heeft zelfs gevraagd of zijn dochter hier volgend jaar mocht komen werken".

Dierenarts Bos draagt een witte overall en lichtblauwe slofjes. De hygiënische maatregelen zijn scherper dan ooit. Voor elk bassin staat een bakje met chloorwater. Twee maal per dag worden de baden voorzien van schoon water. Voor elk dier een apart slangetje waarmee het vloeibaar voedsel krijgt toegediend. Niet met een emmer van het ene bassin naar het andere lopen.

Voor het personeel is het zwaar, zegt Lenie 't Hart. Vroeger was het wel eens dollen met de jonkies. Nu is het voortdurend pezen, alert zijn.

Pieterburen zal niet snel vol raken. Een noodcontainer is ingericht. Een nieuw bassin is in aanbouw. Het geld is er voor. Reportages over de sterfte zijn in tientallen landen vertoond en de droeve ogen van de kwijnende zeehondjes hebben hun uitwerking niet gemist. Laatst nog, had Lenie 't Hart een huilende Amerikaan aan de lijn. De giften stromen binnen.

Meer zorg baart het personeel. Vooral mensen die de dieren voeren worden node gemist. Het valt niet mee een slangetje, laat staan een complete vis in de bek van een zieke en onwillige zeehond te wurgen. Daarvoor is geduld en ervaring nodig.

In een van de buitenbassins ligt een kolos van een baardrob lui op de tegels. Steina, afkomstig uit de Noordelijke IJszee, strandde hier in de buurt. In de stem van Lenie 't Hart klinkt een droeve toon. "Mogelijk is ze ook besmet met het virus. Er bestaat een kans dat ze haar soortgenoten zal ... ken. Steina ... weg".

(Uit de Haagsche Courant).

Psycholoog ziet Brave New World geen werkelijkheid worden

Omgeving zet genen aan en uit

— door Kees Buys —

LIGGEN MENSEN OP maat binnen handbereik? Is de genetische wetenschap al beter dan God? Door het nijvere gesleutel aan erfelijke eigenschappen van levende cellen ga je het bijna geloven. Het lijkt alsof de wetenschap de mens spoedig kan voorzien van elk gewenst erfelijk programmaatje, waaraan hij of zij een leven lang vast zit. Als een stukje mechanisch speelgoed.

Veel psychologen en biologen vinden dit een dwaze veronderstelling. Er ligt erfelijk bijna niets vast, beweren zij; extreem gezegd zelfs niet de kleur van iemands ogen. De omgeving is voor onze eigenschappen, en vooral voor ons gedrag, net zo doorslaggevend als de kluwentjes chromosomen in ons lichaam. Maken we ons druk over de verkeerde problemen? Een gesprek daarover met de Nijmeegse psycholoog dr. J. Kerbusch. Hij is een van de organisatoren van een internationaal congres over gedragsgenetica, dat van 22 tot 25 juni aan de Katholieke Universiteit Nijmegen plaats vond.

In bijna elke cel van ons lichaam zijn vijftigduizend tot honderdduizend genen opgeslagen. Het zijn de dragers en de fabriekjes van onze erfelijke eigenschappen. Maar het overgrote deel van de genen ligt stil. Ze doen ogenschijnlijk niets.

Als je genen zou vergelijken met de straatlantaarns in een grote stad, dan blijkt er maar hier en daar een straat verlicht te zijn. Wie maakt uit welke lantaarns branden en welke niet? Dat zijn niet de lantaarns zelf, maar hun 'omgeving': in dit geval de mensen die aan de knoppen zitten.

Zo bezien is een plattegrond, waarop alle genetische straatlantaarns staan aangegeven, nogal oninteressant. Veel belangrijker lijkt de vraag, wie of wat ze aan- en uitdraait.

"De omgeving bepaalt voor een flink stuk welke genen worden ingeschakeld", zegt de Nijmeegse psycholoog dr. J. Kerbusch. "Je ziet ook dat verandering van omgeving genen kan aan- en uitzetten".

Met de opvatting dat je vóór de geboorte al mensen zou kunnen voorprogrammeren, werden Huxley en zijn onheilspellende roman Brave New World een halve eeuw geleden wereldberoemd. In het huidige beter-dan-God- tijdperk denken veel mensen dat Huxley gelijk krijgt.

Maar Kerbusch gelooft er niet in. "Brave New World is echt een spookbeeld, dat nooit werkelijkheid wordt".

Met sociobiologen als Wilson en Dawkins kan hij het evenmin eens zijn. "Alsof ze voor elke soort gedrag een gen hebben. Dat is veel te simpel. Ze vergeten de invloed van de omgeving, en bij gedrag mag dat niet".

Mensen denken dat van alles erfelijk vastligt. Fout, zegt Kerbusch. "Wat doen die genen eigenlijk? Ze sturen de ontwikkeling. Daar heb je alles meegemaakt. Zodra de omstandigheden er toevallig niet naar zijn, verloopt iemands leven heel anders".

Volgens hem ligt het ook een beetje aan de erfelijkheids- onderzoekers zelf, dat er zulke overspannen ideeën de ronde doen over wat allemaal erfelijk zou vastliggen. Zo onderzoekt de Amerikaan Bouchard over de hele wereld eeneiïge tweelingen, die als baby gescheiden zijn en al lange tijd ver van elkaar wonen. Dan blijken een vrouw in de Verenigde Staten en haar tweelingszus in Australië onafhankelijk van elkaar precies dezelfde jurk te dragen.

"Zoiets blijft hangen", zegt Kerbusch. "Ze zeggen: zie je wel hoe geweldig dat allemaal vastligt? Maar ze vergeten dat er natuurlijk ook grote verschillen zijn. Een tweeling kan best eenzelfde voorkeur hebben voor bepaalde kleren of andere prikkels. Maar zodra ze niet meer dezelfde prikkels aangeboden krijgen, groeien ze helemaal uit elkaar.

Wil je het ingewikkelde samenspel tussen erfelijke aanleg en omgevings- invloeden achterhalen, dan zou je iemand eigenlijk een levenlang moeten volgen. Op elke leeftijd lijkt een ander soort aanleg een rol te spelen.

"Op dat samenspel is heel moeilijk zicht te krijgen. Duidelijk is wel, dat je bij ingrepen in iemands omgeving dramatische effecten kunt krijgen".

INTELLIGENTIE

En intelligentie dan? In hoeverre erf je die van je ouders, en in hoeverre kunnen de school en de opvoeding het intelligentie- quotiënt (IQ) beïnvloeden?

Vroeger was dat een strijdvraag, zegt Kerbusch; nu niet meer. "In onze westerse samenleving, bij de blanke middenstand — want daar meten we de intelligentie in feite — vinden we altijd een verhouding van vijftig-vijftig. Ik moet lachen om mensen die zeggen: o, dus intelligentie ligt dus voor de helft vast. Dan antwoord ik: stuur iedereen naar de middenschool, zorg voor gelijke omstandigheden, en de overblijvende verschillen in intelligentie blijken voor negentig procent erfelijk te worden bepaald". Hij kijkt me met een spottende glimlach aan.

Aan werkelijk elke eigenschap ligt een erfelijke en een omgevings- oorzaak ten grondslag, zegt hij. "Om ze toe te wijzen, is niet zo interessant. Wèl interessant is de vraag, welke gedragseigenschappen met elkaar te maken hebben".

Het genetische verband tussen persoonlijkheid en hoge bloeddruk bijvoorbeeld onderzoekt men aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Aan andere universiteiten in ons land bestudeert men dieren, om het samenspel tussen aangeboren en aangeleerde eigenschappen te ontdekken. Zoals het agressief gedrag van muizen in Groningen, en het baltsgedrag van stekelbaarsjes in Leiden. Aan de Katholieke Universiteit in Nijmegen bestudeert men onder meer, hoe muizen hun nieuwe omgeving onderzoeken, en de erfelijke bepaaldheid van epilepsie bij ratten.

Kerbusch, verbonden aan de vakgroep vergelijkende en fysiologische psychologie, bestudeert de erfelijke kant van het leergedrag van ratten. "Wat ratten leren, wordt volledig bepaald door de prikkels die ze aangeboden krijgen. Hoe ze iets leren, wordt beïnvloed door de manier waarop, en de omgeving waarin ze grootgebracht worden. Maar als je ze allemaal hetzelfde opvoedt, blijken er toch duidelijke verschillen te bestaan tussen ratten die genetisch verschillen. De manier waarop ze iets leren, wordt ook bepaald door aangeboren verschillen. Ingewikkeld wordt het doordat genetisch verschillende ratten anders reageren op verschillen in de omgeving waarin ze opgroeien".

Maar is het gedrag van dieren wel vergelijkbaar met dat van mensen?

Kerbusch: "Als je principes bij dieren vindt, kun je gericht bij mensen gaan zoeken. Een heleboel mechanismen die je bij dieren vindt, gelden ook voor de mens".

SLIM EN DOM

Ratten moeten bijvoorbeeld leren ontdekken, dat ze van twee pedaaltjes op dat moeten drukken waarbij een lampje gaat branden. Doen ze het goed, dan krijgen ze een voerkorrel als beloning. Hoeveel pogingen een rat nodig heeft om de goede oplossing te vinden, blijkt erfelijk vast te liggen. Het ene type vindt de oplossing snel, het andere blijft eindeloos proberen.

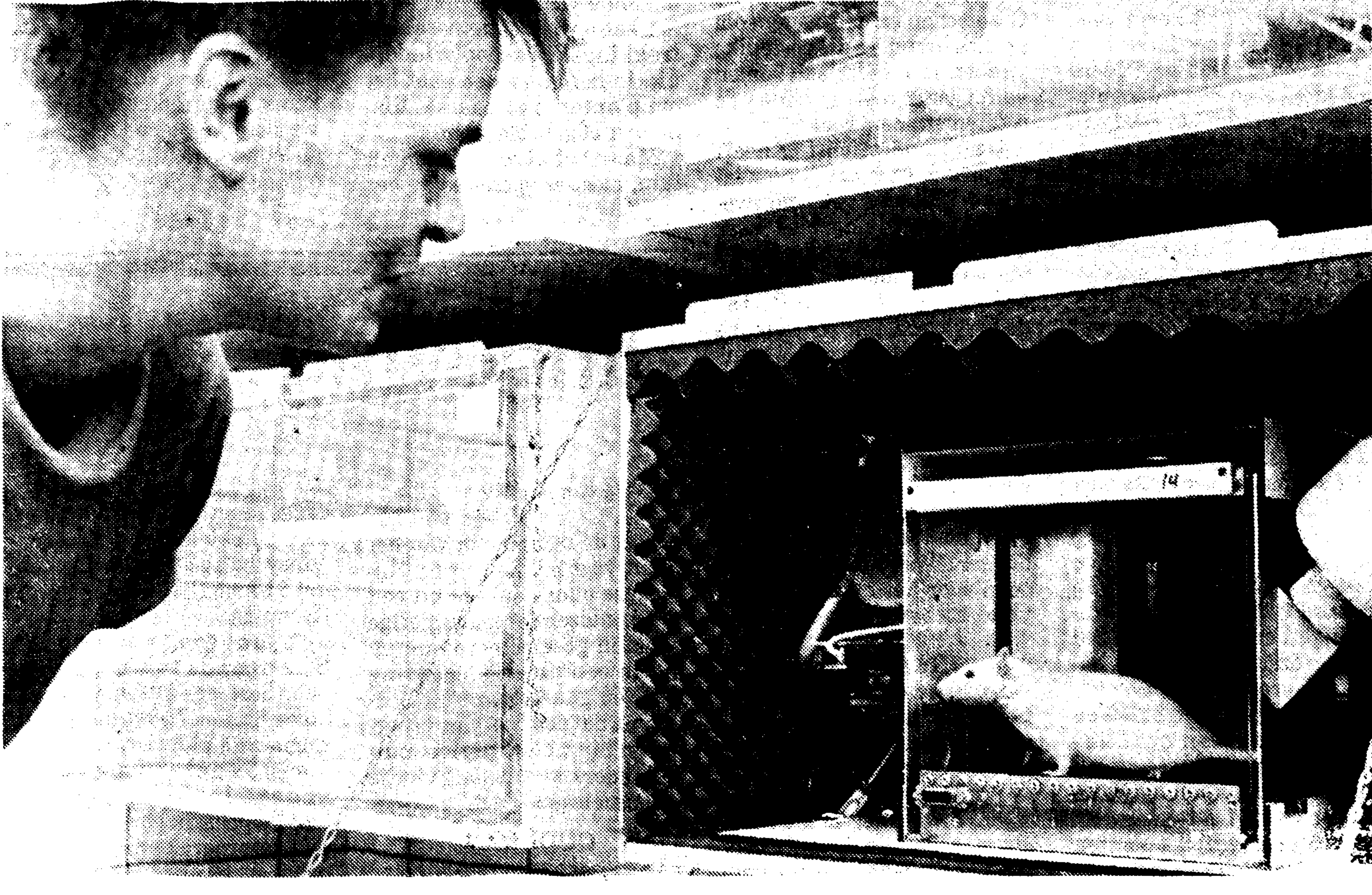
"We leggen ze problemen voor, en je ziet ze bijna denken", zegt Kerbusch. "Als je het beest volgt, blijkt het bij het oplossen voor negentig tot vijfennegentig procent van de tijd systematisch gedrag te vertonen".

Zo goed als je slimme en domme mensen hebt, heb je dus ook slimme en domme ratten?

Kijk uit, waarschuwt Kerbusch. "Een bekend onderzoeker zette een halve eeuw geleden ratten in een ingewikkeld doolhof. Telkens scheidde hij de ratten die snel de weg wisten van de ratten die verdwaalden. Zo dacht hij intelligente ratten geselecteerd te hebben. Hun nakomelingen zitten hier om de hoek. Maar zet ze niet in een andere leersituatie, want dan blijken de slimme juist de domme, en omgekeerd".

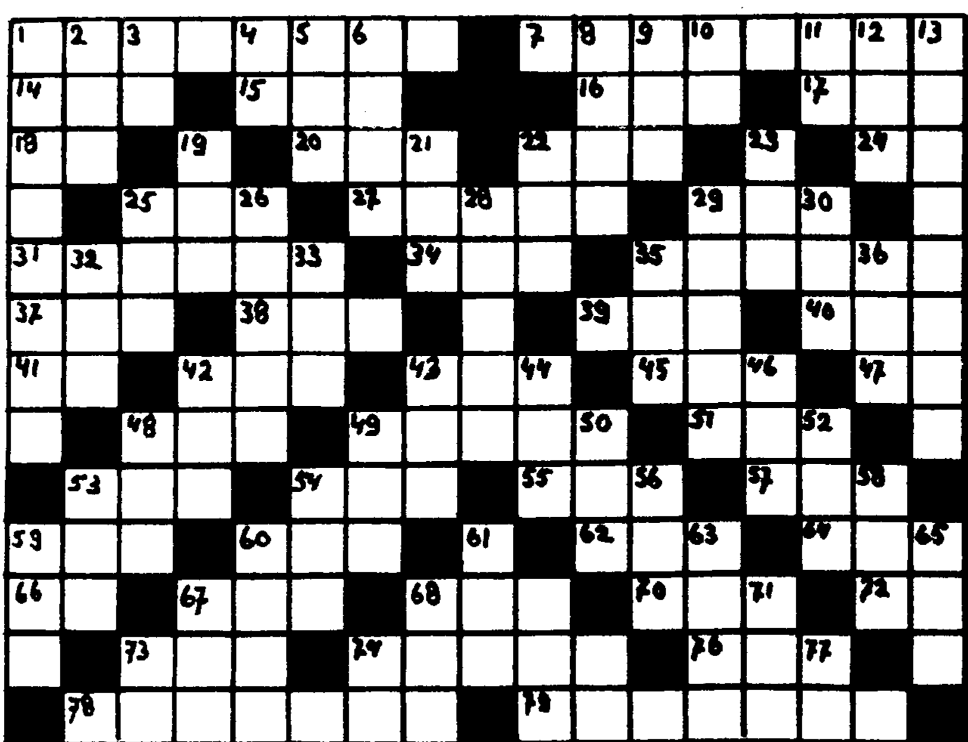
Als je kunt selecteren op erfelijke eigenschappen, kom je

(vervolg op pag.8)

Psychologe drs. Carla Coenders bezig met een leerexperiment bij ratten. Als ze op het goede moment op een pedaaltje drukken, krijgen ze een voerkorrel als beloning. En zelfs wanneer de beloning te pas en te onpas gegeven wordt, blijven veel ratten systematisch gedrag vertonen.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. Omtrek; 7. Marionet; 14. Keukengerei; 15. Meisjesnaam; 16. Dier; 17. Havenplaats; 18. Boom; 20. Vierhandig dier; 22. Weldoorvoed; 24. Ambtshalve; 25. Pret; 27. Vervaardigen; 29. Jongensnaam; 31. Ziekte; 34. Speelgoed; 35. Vaartuig; 37. Stapel; 38. Dierenhok; 39. Tennisterm; 40. Wilde haver; 41. Hetzelfde; 42. Verlaagde toon; 43. Veerkracht; 45. Europeaan; 47. Muzieknoot; 48. Duw; 49. Maalinrichting; 51. Vis; 53. Hoeveelheid; 54. Snavel; 55. Vrijgevig; 57. Gebogen been; 59. Metaal; 60. Vrij; 62. Onderdeel van een geheel; 64. Beteuterd; 66. Persoonlijk voornaamwoord; 67. Gezet; 68. Vruchtennat; 70. Dotje planten; 72. Bevel; 73. Fraaie kleding; 74. Dun; 76. Bejaard; 78. Wapen; 79. Privaat.

VERTIKAAL: 1. Handeling; 2. Plant; 3. Munt; 4. Vader; 5. Berg op Kreta; 6. Titel; 8. Ogenblik; 9. Aanwijzend voornaamwoord; 10. Boom; 11. Poste Restante; 12. Nakomeling; 13. Hemellichaam; 19. Kerk; 21. Schaakterm; 22. Huid; 23. Via; 25. Onderricht; 26. Inhoudsmaat; 28. Projectiel; 29. Naderhand; 30. Rivier in Azië; 32. Vochtig; 33. Vordering; 35. Schel; 36. Bloeiwijze; 42. Kleefmiddel; 43. Zeehond; 44. Wig; 46. Insekt; 48. Nachtkleding; 49. Keukengerei; 50. Getal; 52. Slim; 53. Haargroei; 54. Hoogste punt; 56. Deel van de mond; 58. Jong dier; 59. Inlichting; 60. Truc; 61. Deel van de week; 63. Voorzetsel; 65. Kostuum; 67. Droog; 68. Plaaggeest; 69. Vliesje; 71. Werkschuw; 73. Muzieknoot; 74. Persoonlijk voornaamwoord; 75. Rondhout; 77. Dyne.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

D.S. Koolman
Palmbeach 160
Aruba

De winnaar(es) kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassausstraat 110 (tijdens kantooruren).

Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmiddag vijf uur en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

OPLOSSING

HORIZONTAAL: 1. Kader; 5. Kraan; 9. Geluk; 14. Amen; 15. Toe; 16. Rib; 18. Reno; 19. Mok; 20. Lip; 22. Som; 24. Sir; 25. Pk.; 26. Kip; 27. Die; 29. Kim; 31. En; 32. Tas; 33. Drank; 35. Sop; 37. Neen; 39. Boa; 40. Kor; 42. Noot; 44. Letter; 45. Passer; 46. Kilo; 47. Keg; 49. Sem; 50. Teek; 52. Top; 54. Neger; 56. Met; 57. Pi; 59. Ras; 61. Lot; 62. Kar; 63. Re; 64. Pen; 66. Kom; 68. Gas; 69. Rap; 70. Emoe; 72. Lat; 74. Rum; 75. Mare; 76. Regel; 77. Nepal; 78. Rakel.

VERTIKAAL: 1. Kampen; 2. Amok; 3. Dek; 4. En; 5. Kop; 6. Re; 7. Ar; 8. Nis; 10. Er; 11. Les; 12. Unie; 13. Kornet; 15. Tip; 17. Bok; 20. Lis; 21. Dia; 23. Mis; 26. Kantoor; 27. Dra; 28. Enk; 30. Monster; 32. Teelt; 33. Doren; 34. Koper; 36. Poeet; 38. Eli; 39. Bek; 41. Ram; 43. Ore; 46. Kapper; 48. Gel; 49. Set; 51. Klepel; 53. Pak; 55. Gom; 56. Mas; 58. Ieme; 60. Sol; 62. Kam; 63. Rare; 65. Nog; 67. Man; 68. Gul; 69. Rak; 71. Ee; 73. Te; 74. Ra; 75. Ma.

Acupunctuur is niet iets nieuws

door Rudolf de Wit

ACUPUNCTUUR bestaat al ruim 3000 jaar bij de Chinezen; In China staan deze beter bekend als "Bare-foot- doctors". China heeft nu natuurlijk ook moderne ziekenhuizen waar moderne medische wetenschap wordt uitgevoerd, maar als er iets op het plattelandgebeurde, dan werd direct hulp ingeroepen van de "bare-foot- doctor", die besliste of de patiënt naar een ziekenhuis vervoerd werd of niet. Als de patiënt vervoerd werd naar een ziekenhuis dan ging deze "bare-foot-doctor" mee om gedurende de soms dagenlange reis de eerste hulp te bieden in de vorm van acupunctuur, massage en/of kruiden.

Acupunctuur is bij de Chinezen een preventieve behandelingswijze. Elk Chinees dorp had haar eigen acupuncturist; De taak van deze acupuncturist bezocht elke dag de mensen huis aan huis en keek of alles goed ging. Hij bemoeide zich met het familieleven, de voeding en de dagelijkse beweging van de familie. In het kort: aan alle factoren die de patiënt gezond hielden werd aandacht besteed. De reden was simpel: Zolang de mens gezond was, betaalde hij de dokter. Zodra hij ziek werd betaalde hij niet. De taak van de acupuncturist was om de mens gezond te houden. Werd een persoon ziek dan had de acupuncturist gefaald om de ziekte niet tijdig te herkennen en te behandelen.

Bij een zieke werd dan in de tuin een vlag gehesen, om de mensen in het dorp te laten zien dat er iets mis ging met de gezondheid. Indien er vele vlaggen in het dorp waren dan betekende dit dat de acupuncturist niet goed werk verrichtte en dat deze het dorp moest verlaten.

Maar nu leven we in een moderne tijd; Het gaat hier in het westen heel anders aan toe. Indien men ziek is gaat men naar een dokter en hij moet dan zorgen dat hetgeen in maanden en zelfs soms in jaren verkeerd is gegaan, weer goed komt. Als het niet goed komt, dan ga je gewoon toch naar een andere of zelfs naar een ander land toch?

De voeding is niet meer belangrijk, men eet van alles en kijkt niet meer wat goed of wat slecht is voor het lichaam.

Kruiden worden alleen nog gebruikt om het dood voedsel wat smaak te geven. En mocht er een kruid in het hoekje van onze tuin de 2 cm groei overleven dan wordt het met wortel en tak eruit gerukt.

Er is nog hoop. Dingen die vroeger zo belangrijk leken maken nu ruimte voor het allerbelangrijkste wat de mens nog overgebleven is: GEZONDHEID.

Het gevoel van welbehagen, zich goed voelen; 's morgens fit opstaan, het dagelijks werk met gemak aankunnen en elke dag afsluiten met een tevreden gevoel. De belangrijkste dokter staat in de keuken. Die zorgt voor de voeding en die voedt het lichaam. Moeders, u moet niet raar opkijken als uw kind weer snotterig is, koorts heeft of weer pijn in de keel, want u bent de schuldige. Het is niet de dokter zijn schuld als die migraine weer komt opzetten, of die rheumatische pijnen weer door het lichaam gaan spoken, maar het is uw eigen schuld.

De Natuurgeneeswijze wijst u konstant op uw fouten. De acupuncturist zal u altijd uitvragen over uw voeding en zal proberen de bij u schadelijke stof uit de voeding te halen. De natuurgeneeswijze streeft ernaar om op een natuurlijke wijze de gezondheid weer terug te brengen en te behouden.

U vraagt zich natuurlijk af hoe de oude Chinezen een diagnose konden stellen zonder te beschikken over moderne medisch aparatuur. In de natuurgeneeswijze bestaan er verschillende diagnostische methoden waarvan de polsdiagnose, tongdiagnose en gezichtsdiagnose methoden de meest gebruikte zijn. Daarnaast bestaan er methoden zoals: Oordiagnose (auriculotherapie), oogdiagnose (Iris-scopie), rug-, voet-, en nageldiagnose. Tevens luisterde de Chinezen naar de ademhaling en de toon van de stem; hij analyseerde de geur van het lichaam en bekeek de bewegingen en andere uitwendige aspecten van de huid.

Tegenwoordig zijn er ook moderne registratie- aparatuur om pa... de acupunctuur.

De polsdiagnose:

De acupuncturist voelt ... de beide polsen ter hoogte van de slagader aan de duimzijde (arteria Radialis) 12 verschillende slagen. 6 aan de linker en 6 aan de rechterzijde, op ... diep en 3 oppervlakkig. Elke ... pols wijst op de situatie van ... energie van desbetreffend ... gaan.

Rechter pols: oppervlakkig: dunne darm; galblaas en blaas; diep: hart; lever en nieren.
Linker pols: oppervlakkig: dikke darm; maag en circulatie; hart;
diep: longen; milt/pancreas; verwarmer.

KIESKEURIG

MTS voor fotografie

DE SCHOOL voor fotografie is tot nu toe een vier-jarige middelbare beroepsopleiding. Door de ontwikkeling van de fotografie is het nodig de opleiding naar een hoger niveau te verplaatsen. De verwachting is dan ook dat binnen enkele jaren de opleiding voor fotografie aan een HTS gegeven zal worden. Op dit ogenblik kun je toegelaten worden met diploma MAVO of LBO. In het laatste geval moet je wel engels, wisk- en natuurkunde hebben gehad.

LEERPLAN

Tot het leerplan behoren de volgende vakken: Nederlands, Duits, Engels, Maatschappijleer, wiskunde, natuurkunde, kunstgeschiedenis, grafische technieken en de algemeen fotografische vakken zoals retoucheren en tekenen.

De student dient over eigen apparatuur te beschikken. Het is verstandig, als je nog geen apparatuur hebt, met de aanschaf te wachten en dit in overleg te doen met de docent. In ieder geval moet je een kleinbeeldcamera en apparatuur voor zwart-wit donkere kamer hebben of aanschaffen.

De rest van de apparatuur stelt de school beschikbaar. Omdat de fotografie zeer veel mogelijkheden biedt (denk bijv. aan mode-, technische, reclamefotografie enz) met zeer veel verschillende eisen, is het eerste jaar een algemeen basisjaar waarin alle verschillende technieken beoefend worden.

In het tweede leerjaar wordt een aantal richtingen verder uitgediept, terwijl pas in het derde en vierde jaar specialisaties mogelijk zijn.

Er wordt lesgegeven volgens het "modulen-systeem". Modulen zijn leerstofeenheden die erg veel met elkaar te maken hebben. Behalve fotograferen leer je hier ook omgaan met andere visuele communicatie- technieken zoals video, film en dia's. Kleurenleer en compositie vormen eveneens een belangrijk onderdeel.

Naast de opleiding fotografie aan de school voor Fotografie en Fotonica in Den Haag, bestaat nog de mogelijkheid aan enkele kunstacademies fotografie te studeren.

De toelatingseis bij de kunstacademies is HAVO. Bovendien wordt er een onderzoek gedaan naar de beeldend-creatieve kwaliteiten. Mocht je belangstelling hebben voor laatstgenoemde opleiding, is het heel verstandig je nu reeds in te schrijven bij de Academia di Arte, Roodeweg, en daar een begin te maken met de tweejarige avondopleiding fotografie.

De kans om dan aangenomen te worden op een van de kunstacademies van Amsterdam of Breda wordt daarmee sterk vergroot.

Wil je meer inlichtingen schrijf dan voor MTS-opleiding naar: School voor Fotografie en Fotogenica, Tarwekamp 3 - 2592 XG Den Haag en voor de kunstacademie Breda: Academie voor Beeldende Kunsten, St. Jansstraat 18, 4811 ZM Breda of Amsterdamse Academie voor Beeldende Vormgeving "Gerrit Rietveld", Fred. Roeskestraat 96, 1076 ED Amsterdam.

P. CASIMIRI

Vlinderstichting roept '89 uit tot Nationaal Vlinderjaar:

Frivool insect sterft soort voor soort uit

— door Willem de Vroomen —

VLINDERS. Het woord alleen al heeft iets zweverigs, iets dromerigs. Wat is er mooier dan onder de zomerzon in het gras te liggen staren naar die rondfladderende, kleurige diertjes die van bloem tot bloem gaan. Even alles om je heen vergeten. De mysterieuze beestjes zijn dan ook niet voor niets het symbool van een zonnig en zorgeloos bestaan: althans voor ons mensen.

De vlinder zelf heeft een leven dat niet meer zo zorgeloos is. De gebieden waar de vlinder leeft, zoals bermen en velden met bloemen, verdwijnen langzaam maar zeker. En daarmee dreigt ook de vlinder te verdwijnen. En dat is te merken. Het aantal vlinders dat op een zomerse dag een bezoekje aan de tuin brengt, is aanmerkelijk minder dan zo'n twintig, dertig jaar geleden.

De plekjes die nog wel voor een vlinderleven geschikt zijn liggen vaak ver van elkaar. Vlinderpopulaties raken daardoor geïsoleerd en worden kwetsbaar. Een slechte zomer, zoals in 1987 het geval was, kan een hele populatie doen uitsterven. In een geïsoleerd gebied zal geen nieuwe populatie zich meer kunnen vestigen.

BAROMETER

In de afgelopen veertig jaar zijn in Nederland al veertien vlindersoorten uitgestorven. Van de 62 dagvlindersoorten die nu nog in Nederland voorkomen wordt meer dan de helft met uitsterven bedreigd. De Vlinderstichting in Wageningen probeert daar iets aan te doen en heeft 1989 uitgeroepen tot Nationaal Vlinderjaar.

Er zal onder meer intensief voorlichting worden gegeven op scholen en in samenwerking met de Vlinderstichting zal de Vakgroep Natuurbeheer van de Landbouwuniversiteit Wageningen een internationaal congres organiseren over vlinders in Europa.

Volgens Will Bemelmans en Els Hekstra van de Vlinderstichting beseffen veel mensen niet hoe belangrijk de vlinder voor de natuur is. Het insect zorgt er voor dat planten zich kunnen vermeerderen. Door de nectar uit de bloemen te halen brengt de vlinder tegelijk het stuifmeel van de ene bloem naar de andere. Zelf dienen rupsen en vlinders als voedsel voor andere beesten, zoals vogels.

Een andere nuttige kant van de vlinder is dat je aan de aanof afwezigheid van het dier de kwaliteit van de natuur kunt aflezen. "Wanneer er ergens wel bloemen, maar geen vlinders zijn, kun je met vrij grote stelligheid beweren dat het slecht gaat met de natuur. Een vlinder is in zekere zin een barometer", weet Els.

"En dat is tevens het bestaansrecht van de Vlinderstichting. We zitten niet op een eilandje vlinders te tellen. Ons werk komt uiteindelijk de hele natuur ten goede".

VOORBEELD

Een van de weinige gebieden in ons land waar het de vlinder nog redelijk goed gaat, is de westelijke Achterhoek; de Graafschap en de Liemers om precies te zijn. In die oostelijke streken van Nederland komen van oudsher veel verschillende soorten vlinders voor.

De Vlinderstichting heeft die streek voor het Nationaal Vlinderjaar dan ook aangewezen als voorbeeldgebied waar goede kansen zijn op herstel van de dagvlinderfauna. Daarbij is volgens de Vlinderstichting een belangrijke taak weggelegd voor de overheid. Maatregelen ter bescherming van het gebied zijn nodig.

De centrale vraag in het voorlichtingsprogramma van de Vlinderstichting wordt echter niet aan de overheid gesteld, maar aan de individuele burger. 'Wat kunnen we zelf doen voor het behoud van de vlinders in Nederland?'

IDEALE TUIN

Logisch dat de eigen tuin een belangrijke rol speelt. De stichting heeft een planten top-tien samengesteld van gewassen waar de vlinder verzot op is, omdat er veel nectar inzit. Uit die planten kan de liefhebber een keuze maken om zijn tuin of balkon mee te verfraaien en zodoende ook de vlinders aan voedsel te helpen.

De nare kant van die hulp is voor veel mensen echter dat een vlinder in zijn 'eerste leven' een rups is. "Veel mensen hebben een hekel aan rupsen in hun tuin. Ten onrechte wordt er gedacht dat die beestjes je tuin kaalvreten", weet Els.

... de kleine vos komt in Nederland steeds minder voor ...

"Elke rupsensoort heeft een voorkeur voor één specifieke plant. Andere planten worden niet aangeroerd. Wanneer je verschillende soorten planten in je tuin hebt, is een kaalgevreten tuin dus uitgesloten".

Bepaalde planten, zoals de bekende vlinderstruik, oefenen een onweerstaanbare aantrekkingskracht op vlinders uit. In het algemeen gaat het om planten met paarse, lila, blauwe of gele bloemen.

Maar behalve in de eigen tuin, moet er vooral ook meer aandacht geschonken worden aan de vrije natuur. Die moet volgens de Vlinderstichting weer geschikt gemaakt worden voor vlinders.

"Wat vlinders nodig hebben, zijn bloemrijke graslanden en bermen. En dan het liefst bij struweel, bosof een houtwal zodat ze wat beschutting hebben. Ze moeten nectar kunnen vinden in bloemen en geschikte planten waarop zij hun eitjes kunnen leggen. Als zulke plekken weer terugkomen, krijgen vlinders weer een kans", weet de Vlinderstichting.

(Uit de Gelderlander).

Omgeving zet genen...

(vervolg van pag.7)

achter de technieken van het leren, zegt hij. Zo hebben Nijmeegse onderzoekers uit een groep muizen de nieuwsgierige beesten geselecteerd; dieren die in een nieuwe omgeving rechtop gaan staan. "Ze ontdekten dat een deel van de hersenen bij nieuwsgierige muizen anders is. Pats, daar vind je ineens iets genetisch".

OUDEREN

Wetenschappers als Kerbusch proberen na te gaan, in hoeverre individuele verschillen in gedrag te herleiden zijn tot genetische verschillen en omgevings- verschillen binnen een bepaalde groep mensen of dieren. Dit vakgebied heet gedragsgenetica.

De Behavioral Genetics Association (BGA), de in 1960 opgerichte vereniging van gedragsgenetici, telt 350 leden over de hele wereld: biologen en psychologen. "Eigenlijk zijn het allemaal statistici", zegt Kerbusch.

In juni congresseerde de BGA voor de tweede keer in haar bestaan buiten de Verenigde Staten. Nijmegen is niet zomaar de plaats van samenkomst, want Nijmeegse en andere Nederlandse wetenschappers hebben op dit terrein internationaal een goede naam opgebouwd.

Een bonte reeks onderwerpen kwam ter sprake. Zoals het verband tussen aanleg en omgeving bij oudere mensen. Gedrags- verschillen tussen oudere en lijken met het klimmen der jaren groter te worden, terwijl het gedrag van de oudere zelf steeds minder variatie vertoont: men wordt star. Blijkbaar versterken aanleg en omgevings- kenmerken elkaar. Mensen zoeken in de loop van hun leven steeds meer de omgeving die bij hen past.

Verder zijn gedragsgenetici geïnteresseerd in de ontwikkeling van de persoonlijkheid. Die lijkt veel minder erfelijk bepaald dan intelligentie. Wat is bijvoorbeeld het verband tussen iemands persoonlijkheid en de geneigdheid om dronken achter het stuur te kruipen?

"Wat je ziet", zegt Kerbusch, "is dat een bepaalde aanleg mensen er toe brengt om een bepaalde omgeving op te zoeken. Aanleg en omgeving zijn bij gedrag twee kanten van dezelfde medaille. Maar veel mensen willen zo graag weten wat er op de zijkant van de medaille staat. Nou, daar staat voorlopig alleen: God zij met ons".

(Uit de Gelderlander).

Pakkerdjes

Lieverd in de lappenmand, Beterschap!

De dierentuin (en ikke)

M.S.

Geduld is een schone zaak!! Dus halsbrekende toeren kun je voorlopig beter achterwege laten.

Y.E.

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie- secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.

PAKKERDJES

Herman Rijksen ontrafelt het leven van de orang oetan

Rode bosmens de boom in gepest

Het Engelse meisje Jane Goodall mocht begin jaren zestig naar de chimpansees in Tanzania gaan kijken. Meer dan twintig jaar is ze nu te vinden in het Gombe Stream-reservaat.

Dian Fossey deed in de bergen op de grens tussen Zaïre en Rwanda de gorilla's totdat ze in december 1985 door stropers werd vermoord. Biruté Galdikas uit Canada mocht in 1970 met de orang oetans op Borneo beginnen.

De grote man achter deze drie vrouwen was de oude Louis Leakey, vader van Richard, die geheel in familietraditie faam verwierf met het zoeken en vinden van onze fossiele, aapmensachtige voorouders. Louis Leakey wilde via studie en observatie van moderne mensapen meer over de oeroude aapmensen te weten komen.

Jane Godall schreef over chimpansees als haar vrienden en familieleden: emotioneel en betrokken. Dian Fossey verdedigde haar berggorilla's te vuur en te zwaard tegen de hebzucht en jachtlust van stropers. Biruté Galdikas noemt — in het juninummer van het maandblad Grasduinen — orang oetans kluizenaars, die alleen maar talen naar eten en seks.

MEER NUANCES

In het rijtje van beroemde apekijkers past ook een Nederlandse man, met een heel andere stijl: Herman Rijksen. Hij promoveerde in 1980 aan de Landbouwuniversiteit van Wageningen op een proefschrift over het leven van de laatste orang oetans in het regenwoud van Noordwest-Sumatra. Sinds 1975 bekeek hij met zijn vrouw Ans de apen in het Gunung Leuser-reservaat.

Rijksens mening over de orang oetan, en de mensaap in het algemeen, voegt heel wat nuances toe aan de totnutoe gepubliceerde bevindingen.

Dat blijkt uit het boek 'Orang Oetans, de laatste bosmensen? Het is een door Conny Sykora omgewerkte versie van Rijksens proefschrift, rijkelijk voorzien van prachtige junglefoto's en portretten van mensapen. Als iedere promovendus nu eens zo met zijn wetenschappelijk werk voor een groot publiek zou omgaan!

SYSTEMATISCH

Tegen de emoties van Fossey en Goodal steekt Rijksens systematische opzet af. Hij ontrafelt het zogenaamd eenzame bosleven van de orang oetans. Na een historische inleiding over de ontdekking van het dier en zijn naamgeving, beschrijft Herman Rijksens het dierenleven in het regenwoud van Sumatra en de verspreiding van planten en bomen.

Langzaam weeft Rijksens in dat net van gecompliceerde relaties de orang als vruchteneter. Pas dan komt het verhaal van zijn zoektocht naar het dier en zijn kennismaking ermee.

Tegen wil en dank is de orang oetan hoog de bomen ingeklommen, leeft een minder sociaal leven dan zijn collega-mensapen, de mens inbegrepen. De orang oetan is best in staat relaties met soortgenoten aan te knopen, zowel vriendschappelijk als seksueel, en ook voor langere tijd. Hij is er intelligent genoeg voor, en lijkt in zijn gedrag op zijn familielid, de chimpansee. De moeder-kind- verhouding is zelfs buitengewoon teder.

De volwassen mannetjes hebben territoria, die ze met gebrul verdedigen. Verder hebben de dieren een soort zesde zintuig, waarmee ze elkaar blindelings kunnen vinden en snel bomen met rijpende vruchten opsporen.

VERSTOPPER

De orang oetan heeft zich teruggetrokken en is een beetje eenzelvig geworden, omdat hij in de eerste plaats als vruchteneter moest concurreren met de mens, en dat sinds onheuglijke tijden. Daardoor is hij een meester-verstopper geworden. Dat is Rijksens voornaamste stelling als antwoord op de vraag, waarom een orang oetan zich toch tamelijk afwijkend gedraagt vergeleken met de andere mensapen.

Naar zijn mening moet zelfs de primitieve homo erectus, de rechtoplopende mens, honderdduizenden jaren geleden al jacht gemaakt hebben op de orang oetan. Eind vorige eeuw ontdekte de Eijsdense arts Eugène Dubois een fossiel schedeldak, een dijbeen en een kies van deze vroege mensachtige. De rechtoplopende mens kwam al een miljoen keer geleden naar Zuidoost-Azië. De mensapen van West-Afrika hebben pas enkele tienduizenden jaren met de mens te maken.

WEGGEPEST

De orang oetan is weggepest. Niet alleen omdat de mensaap graag vruchten van bijvoorbeeld vijgebomen eet, die de mensen ook lekker vinden. Volgens Rijksen zijn de koppen van de mensapen een begeerde trofee geweest voor koppensnellers uit de Sumatraanse oerwouden. Fossiele menselijke beenderen zijn samen met orang-oetan- schedels in grotten gevonden.

Die ongelijke strijd heeft de in aanleg allerminst asociale orang oetan veranderd in een schuw eenzelvig wezen, omdat alleen de dieren met die uitgesproken karaktertrekken konden ontsnappen.

Want eigenlijk is het geklim van de mensaap gekkenwerk. Met zijn gewicht van vijftig tot honderd kilo is het dier eigenlijk veel te zwaar. Hetgeen ook blijkt, wanneer per ongeluk soms een dier valt: het valt morsdood, of loopt ernstige verwondingen op.

GEEN HAAR BETER

De moderne onderzoeker, die chimpansees gebruikt voor medische proeven, is volgens Rijksen geen haar beter dan de koppensneller die in afgehakte apekoppen vitaliteit verzamelt.

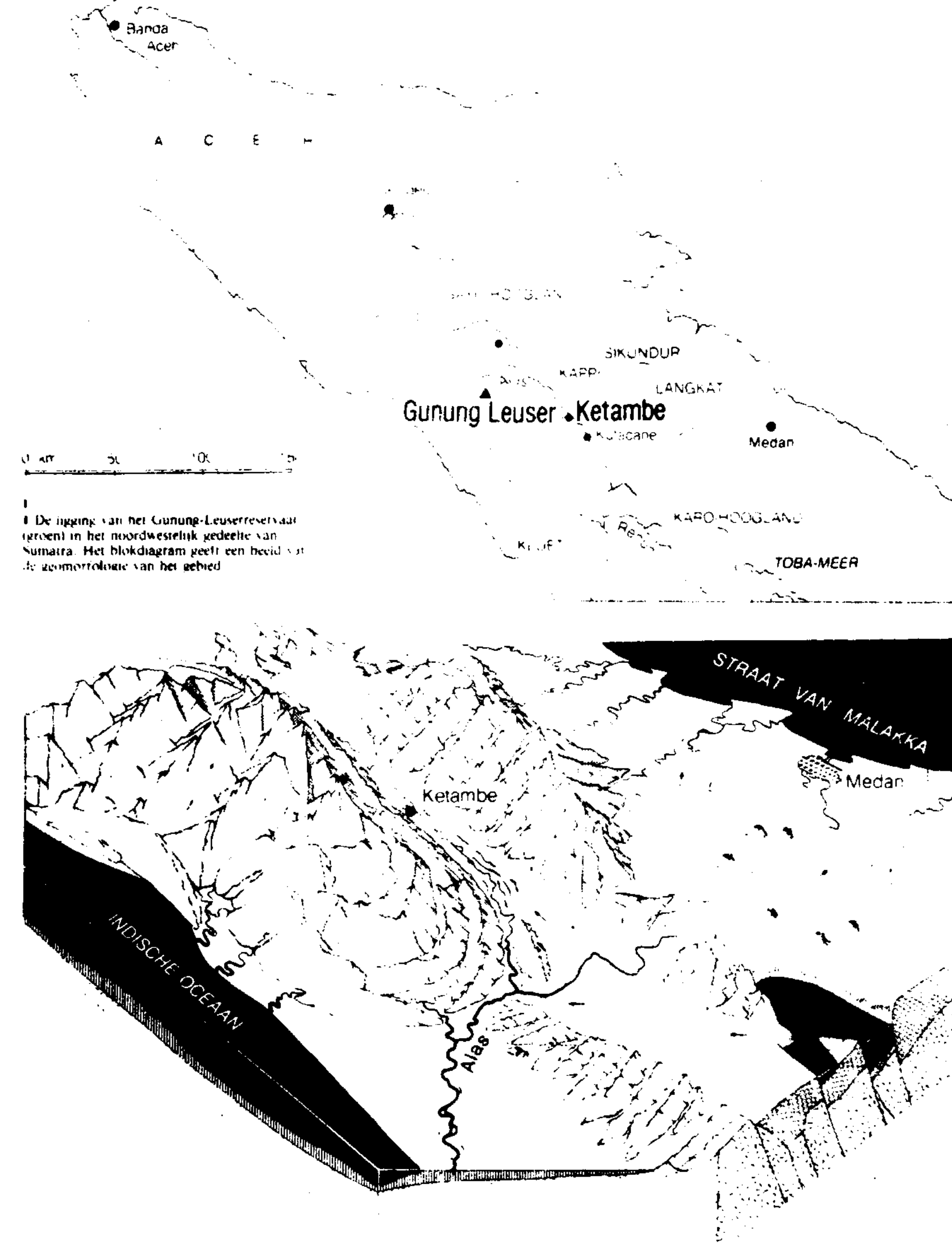
Deze constatering laat Rijksen volgen door een pleidooi voor het behoud van het leefgebied van de orang oetan: het laagland-regenwoud op Sumatra en Borneo. Want zelfs in de laatste schuilhoeken van het dier vinden illegaal of onder het mom van natuurbeheer boomkap- expedities plaats.

Herman Rijksen doceert tegenwoordig natuurbeheer aan een hogeschool in het Indonesische Bogor. Misschien heeft hij daar nog een beetje invloed op houtexploitanten en overheden in de Derde Wereld, en op hun omgaan met 's wereld rijkste zuurstofbron: het regenwoud.

Herman en Ans Rijksen: Orang Oetans, de laatste bosmensen? Uitgeverij Natuur en Techniek, Maastricht.

(Uit De Gelderlander).

Rechts: De geografische ligging van het Gunung Leuserreservaat in Noordwest-Sumatra en een overzicht van de natuurlijke gesteldheid van het terrein.

Links: Mensaap-portret uit de regenjungle van Sumatra.

Onder: Een historische afbeelding van de orang oetan uit een werk van Nicolaas Tulp uit de zeventiende eeuw.

Slender you: tafelen zonder dik te worden

NOG NOOIT geslenderd?! Sorry, maar dan loop je hopeloos achter en waarschijnlijk met een incorrect figuur. Want het nieuwste op het gebied van lichaamscultuur is slender you. 'Tafelen zonder aan te komen'. 'Afslanken zonder transpireren', zijn de wervende slogans.

Een vriendin had er na vier keer al zeventien centimeter mee verloren. Over kilo's praten we niet meer; centimeters afvallen op delicate plaatsen, daar gaat het om.

Het 'pakket' bij de slender you-salons bestaat uit zes tafels die bewegen, vibreren, masseren. Negentig keer per tien minuten opklappen bijvoorbeeld en daarmee krachtig de buikspieren tarten. Of de 'benen-tafel' die je benen laat rond draaien. Het effect moet gelijk zijn aan drie kilometer wandelen. Wie een uur slendert, doet hetzelfde als zes uur grondgymnastiek, beloven de exploitanten. Dat moet wel een commercieel zucces zijn! Veertig slender you-salons zijn er inmiddels in Nederland en er mogen nog zestien bij. Dan zit het land vol, want te veel concurrentie is dodelijk. Den Haag is aan haar tax, maar in de omgeving kan Slender You Nederland nog wel wat tafels kwijt.

Ook Rotterdam en Gouda kunnen nog wat salons gebruiken. Papieren heb je voor een slender-you salon niet nodig. Alleen een ruimte van minimaal 40 vierkante meter en 60.000 gulden om zes tafels te leasen of te kopen. Tel daarbij de computer, die de ideale maten van de slenderaar bijhoudt en beginnen maar. De slenderaar wordt slapend slank; de exploitant slapend rijk. In de salon, die wij bezochten moest f.22.50 per uur worden betaald. Als binnenkomer wordt de eerste reeks oefeningen voor niets aangeboden.

ZIT-OPS

Een jogging broek, t-shirt en sportsokken meenemen, had Max Koot jr. gezegd. Hij heeft met Leo Cantineau een slender you in een klein winkelcentrum in Voorburg. De meegebrachte balletmaillot en pakje zijn ook goed.

Gek, beetje zenuwachtig. Negentig zit-ops maken in tien minuten, hoe snel gaat dat? Hoe binden ze je eigenlijk vast op die tafels?.

De slender you blijkt wat in die kringen 'een salon' wordt genoemd. Wit barretje, vers geperste jus d'orange, inschrijf-en opmeet-formulieren, zachte pop als achtergrondmuziek. Iedereen begroet elkaar met 'hallo'; slenderaars onder elkaar. Mannen en vrouwen, dertigers veelal, maar ook twee dames van ver in de zeventig.

"Voor ouderen en mensen met rugklachten is het een uitkomst", laat Koot niet af te benadrukken. Volgens de heer R. Delbrado van Slender You Nederland zijn de tafels in Amerika destijds ontwikkeld voor polio-patiënten, die zelf te weinig konden bewegen. "Toen is er iemand commercieel tussen gesprongen", zegt Cantineau. "In Amerika is het al tientallen jaren een succes. Daar zijn zo'n 3600 vestigingen". Hij doet ter illustratie van de heilzame werking een ex-herniapatiënte na. Vóór het slenderen reikte ze niet verder dan haar knieën; nu raakt ze met gemak de grond. Voor een beetje resultaat adviseert Koot twee keer per week te slenderen. Maar tegen meer is volgens hem geen enkel bezwaar.

NONSENS

"Het kan geen kwaad", bevestigt fysiotherapeut Bruggeman uit Enschede, die in vakkringen bekend staat als een collega 'die alles op dat gebied leest wat los en vast zit'.

"Maar het help ook niets. Pure nonsens. Ver verlies je alleen door verbranding. En je verbrandt alleen als je de motor, je hart, activeert. Dat doe je als je op een bank heen en weer laat bewegen. Er wordt wel vocht weggepompt en daarom verlies je centimeters. Maar worden de mensen ook gemeten na een week of een maand? Dan zit je op dezelfde omvang".

"Bovendien is opmeten met een centimeter heel relatief. Laat tien mensen hetzelfde opmeten en je krijgt tien verschillende maten".

Het opmeten bij slender you gebeurt na vier sessies. Een ritueel waar door iedereen met spanning naar wordt uitgekeken: dan moet blijken hoeveel centimeter je kwijt bent. Daartoe word je de allereerste keer ook 'gemeten'. Die gegevens gaan de computer in, die berekent wat het streefgewicht en doel van de slenderaar wordt. Het gebruik van de computer geeft het geheel een semi-wetenschappelijk tintje. Maar wie bepaalt eigenlijk wat het ideale figuur is en hoeveel ik kwijt moet? "Dat is berekend volgens de statistieken. Met die lengte en dat gewicht is dat het ideale figuur", zegt Delbrado.

De assistente van Koot en Cantineau 'meet': lengte, gewicht en omvang bovenrug, armen, middel, buik, heupen, dij (boven), dij (onder), kuiten en enkels. De computer berekent een gewicht van 61 kilo. Daar zit ik zeven kilo onder. Die zet is voor mij. Maar volgens de computer valt er nog genoeg te slenderen: van de verschillende opgemeten omvangen moet gemiddeld een centimeter of twee af.

ZANDZAK

Zacht zoemen de skai-lederen tafels. Niemand kijkt gekweld of kreunt. Vastbinden is er ook niet bij. Je ligt er los op. Vlug bewegen ze ook niet. Eerder langzaam en gestaag. Of zoals de folder meldt: door de frequent herhaalde beweging van de verschillende spiergroepen verhogen de tafels de bloed- en zuurstofomloop zodat vetaanzettend afvalzuur verwijderd wordt.

De eerste, de zandzak-tafel, veroorzaakt in eerste instantie vooral gegiechel. Zandzak van vijf kilo op je buik en een zacht ritmisch bewegend kussen onder je billen en dijen. Tien seconden je lichaam spannen, tien seconden ontspannen. "Het verstevigt de buikspieren en breekt het vet op heupen en dijen af", zegt Koot. Op de 'benen-bank', valt al minder te lachen. Weer op je rug, benen omhoog in zwemvliezen op panelen die ronddraaien. Dat voel je aan binnen- en buitenkant bovenbenen, afhankelijk van de stand van je knieën. De rugleuning van de zit-op-bank klapt met straffe regelmaat op en neer. Tenen en voeten optrekken onder tussen, dat maakt de druk op de buikspieren sterker.

MARTELTAFEL

De volgende bank is weer een makkie. Op je buik, benen op twee panelen die op en neer zwaaien. Daar kan je nog een boek bij lezen als je wilt. Volgens Koot heeft het geheel een waarde als 900 keer achterwaarts been zwaaien. De strektafel heeft alweer iets meer van een marteltafel. Zandzak van vijf kilo op je kuiten, bewegend kussen onder je schouders en lichaam strekken. Pffffff.

"Straks komt de beloning", zegt slenderaar Jack naast me. De laatste, relax-tafel, bedoelt hij. De vibrerende matras, die alle spieren los schudt. Jack doet het omdat hij een 'stressbaan" heeft en het reuze ontspannend vindt. "Je kan ook een uur de kroeg in gaan, natuurlijk", lacht hij. "Ik voel me altijd heel energiek als ik hier vandaan kom. Ik val ook niets af, daar doe ik het ook niet voor. Ik sport sowieso al veel. Dit is uitsluitend om te ontspannen".

Voor de dames in het gezelschap is het afvallen toch de belangrijkste drijfveer. De charmante blonde assistente is wat dat betreft de beste reclame die Koot en Cantineau zich kunnen wensen. Ze is al 22 centimeter kwijt, vertelt ze iedereen enthousiast.

"Maar nou heb ik ook wel streng gelijnd". Want ook dat verhult Koot niet. Wie kilo's wil afvallen zal gewoon minder moeten eten.

"Waar je hier mee bezig bent, is figuur correctie. Daarom begrijpen de mensen het ook niet. Je weegt even zwaar, maar je voelt aan je kleren dat ze minder strak zitten", zegt hij.

Veerkrachtig spring ik van de tafels. Met al dat zwemmen van me, kan ik die paar tafels toch wel aan?!'s Avonds kan ik dit stukje nog nauwelijks schrijven van de spierpijn!

(Uit de Haagsche Courant).

Poetsje en de mier

POETSJE LIEP door de mondi en zong een vrolijk liedje. Het had geregend, maar nu scheen de zon weer. Daar was Poetsje blij om. Ze hield niet van regen, die maakte haar huisje maar vies. Plotseling hield ze op met zingen. Wat was dat? Het leek wel, of er iemand om hulp riep. Ja kijk, daar in die grote plas water dreef een takje. En op dat takje zaten twee angstige mieren. "Help Poetsje!" schreeuwden ze. "We verdrinken". Ze waren met takje en al zomaar midden in het water gevallen en konden nu niet meer naar de kant komen. Arme dieren, wat waren ze bang.

"Stil maar hoor," zei Poetsje. "Ik zal jullie wel redden". En zonder aan ... "help!" gilde ze toen. Ze was over een steen, die onder water lag, gestruikeld en rolde pardoes ondersteboven in de modder. "Help help!" gilden de mieren weer. "Nu verdrinken we allemaal!" "Nee, blubblub, zo erg is het niet hoor," proestte Poetsje ... rokje, haar schoenen, alles was vol modder.

... kon er heus niets aan doen". "Natuurlijk kon je er wat aan doen," zei kabouter Brr streng. "Je moet alleen maar uitkijken dat je niet in de modder trapt. Dat zeg je ook altijd tegen Pinkie en mij, als we vieze voetstappen in huis zetten. Je moet niet alleen je huisje schoonhouden, maar ook je zelf. Ga je maar gauw wassen". En boos liep kabouter Brr naar buiten om op de bank voor het huis zijn krantje te lezen. Arme Poetsje! Nu had ze twee mieren gered en nu was kabouter Brr boos ook. "Ik kon toch die arme mieren niet laten verdrinken", zuchtte ze verdrietig tegen zichzelf. "Oh, ik hoop maar, dat kabouter Brr niet lang boos blijft".

Intussen zat kabouter Brr op zijn bankje en keek verbaasd naar de lange rij mieren, die zijn tuintje binnen kwam. "Nee maar, wat een hoop bezoek krijgen we vandaag. Er is toch niks aan de hand?" En hij keek nieuwsgierig naar het pakje dat twee mieren ... riep de voorste mier uit. "Natuurlijk is er iets aan de hand. Waar is Poetsje? We willen haar bedanken". "Poetsje? Bedanken?" Kabouter Brr begreep er niets van. "Wat heeft Poetsje dan gedaan?" vroeg hij. "Weet je dat dan niet?" riepen de twee mieren ...

met het pakje op hun rug. "Heeft ze je dan niet verteld dat ze ons uit het water heeft gered?" En ze gaf er niets om dat ze daarbij al haar kleren vies maakte. We hebben een mooi cadeautje voor haar meegebracht". "Oh oh," schrok kabouter Brr. "En ik heb haar nog wel ..."

gegeven, omdat ze er zo vies uitzag. Poetsje Poetsje, kom eens gauw!" Verlegen kwam Poetsje, die alles gehoord had, naar buiten. "Ben je nu niet meer boos?" vroeg ze. "Natuurlijk niet", lachte kabouter Brr. "Ik wist toch niet, dat je de mieren gered had. Ik had beter naar je moeten luisteren". "Hiep hiep hoera voor Poetsje!" schreeuwden de mieren. Ze gaven haar allemaal een pootje om te bedanken.

En de twee geredde mieren gaven behalve een pootje ook nog het pakje. Wat zou er wel inzitten? "Maak maar eens open," zeiden de mieren. Dat liet Poetsje zich geen twee keer zeggen. "Oh!" zuchtte ze toen. "Ooh, wat mooi". Want uit het pakje kwam een gloednieuw rokje, gemaakt van de fijnste spinnewebdraden en geverfd met gele bloemetjesverf. Zo'n mooi rokje had Poetsje nog nooit gehad. "Ik zal wel zorgen, dat ik hier geen vlekken op maak", lachte ze. Toen schonk ze voor alle mieren een glaasje suikerwater. ... Wat de mieren zich ... lieten smaken.

NEL BASILIO

Om te kleuren

Rekenpuzzel

Wist je dat

MEN PRAAT ... een domme ezel en een wijze uil ... oude Athene ... paar duizend jaar geleden geloofden de Grieken ... goden en godinnen. Eén daarvan was de ... van Athene en heette Athena. Ze ... een uil ... van wijsheid. De uil werd ook afgebeeld op ... En deze munten heetten dan ook "uilen".

De Krakatau is een vulkaan bij Indonesië. In 1883 ... spoedig ... met de hete lava. ... de top van de 445 meter ... geblazen, een vurige stofzuil werd ... lucht ingejaagd en rotsblokken ... ver weggeslingerd. Het stof ... Toen de uitbarsting was uitgeraasd, stortten de wanden van de uitgeholde vulkaan in een 180 meter diepe gelegen kater. Daardoor ontstonden enorme vloedgolven ... verdrinken. Het lawaai van de uitbarsting werd 3000 kilometer ver gehoord!

Stompie en Knerta

WEET JE HET nog? Vorige keer gon een grote uil ... Kwak op gaan eten ... Stompie ... vriendje te redden. "Goedemorgen" zei de uil vriendelijk. "Kom een beetje dichterbij, dan kan ik je een poot geven." "Maak dat je weg komt", gilde Stompie. "Of ik zal je zo'n draai om je oren geven, dat je niet ..." ... stond zich op hem te werpen.

Maar Knerta ... kwam ze uit haar schuilhoek. "Stompie, Stompie!" gilde ze. "Dag juffrouw, hoe maakt u het?" kwam de uil. "Geef me je poot en breng je vriendje mee". Knerta antwoordde niet. Ze liep naar Stompie en beet hem in zijn nekvel om hem terug te halen onder een steen. Stompie gaf een gil en gaf haar met zijn achterpoot zo'n harde trap, dat ze een heel eind door het rotsblok rolde. ... uil tevreden, "Twee

bergmuisjes, in iedere poot een ..." Snoepgraag in het oog, die vanachter een boomstammetje naar hem keek. "Als ik nog even wacht, heb ik er drie!" ... werd onrustig. "Houd je ..." wilde Kwek voor straf een

... over zijn rug gevat met zijn scherpe klauw ... een draai om zijn oren ... hard, dat bij door de lucht ... wat is er aan de hand? klonk het vanaf de steen ... de met grote ogen aan ... was een bruin dier, ... zwarte strepen over zijn ...

(wordt vervolgd)

Onze vriendjes

... Die zei, dat hij misschien zijn heup gebroken had. Maar om dat zeker te weten, moest mijn moeder met hem naar het Advent Ziekenhuis. ...

KARIN

OM ZELF TE MAKEN

... pluim of een tak zijden bloemen in zetten.

Puzzel van de week

HORIZONTAAL. 1. Moeder; 3. Medicijn; 5. Laden; ... 13. ... 15. ... 16. ... 18. ... 19. Doel van een huis; 21. Achter; 22. Artikel (afkorting); 23. Tegen over (afkorting).

VERTIKAAL. 1. Met name (afkorting); ... 4. Van ... 6. ... 8. ... Lagere Technische School; 16. ... 17. ... 18. Voegwoord; 20. Knock Out.

OPLOSSING ...

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333.

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 127-743.

Bankrek. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Masquerade* (18 jr.).
II: 20.45 uur *Satisfaction* (18 jr.); 24.00 uur *Woman with Woman* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 + 24.00 uur *Wall Street* (18 jr.).

*****

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: Sta Anna, tel.: 28181.
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter J. Frederiks, Stadionweg 27, tel.: 24482.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter K. Vieira, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.
Kinderarts: dokter Croes, tel.: 27591/24300 (hospitaal).

*****

DOKTER HART KINDER-POLIKLINIEK (Shakespearestraat 13, tel.: 27263/24300): spreekuren maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30/14.30-17.30 uur; zaterdag van 08.30-12.00 uur.

*****

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard 34, tel.: 21777): dra N. Alvarez-Quezada, Venezuelastraat 21, tel.: 25050.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Special: «Sonia 'M'»; 19.20 Science & Technology; 19.20 Leu fo'i kas: «Carnaval»; 20.05 Big story; 20.30 HUnter: «High Bleacher man»; 21.16 CNN international news; 21.45 Estreno: «The Hears»; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Style with Elsa Klensch; 17.20 This week in review; 18.05 For the honour o their country: «USA/China»; 19.00 Showtime; 20.00 Uitreiking Emmy Awards; 23.00 CNN international news; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 18.00 Mickey & Donald; 18.30 CNN International news; 19.30 The world tomorrow: «Is there a real hell fire?»; 20.00 Telenoticias; 20.30 Programma BUVO; 20.45 Dances of the world: «Alemande and Minuet»; 21.00 Dynasty; 22.00 Larry King show; 22.50 Showbizz today; 23.00 Moneyline (CNN); 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 /18.30-19.30 uur.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652/22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

DOMINO (**Ayó dominoteam**): 20.00 uur Posterijen vs Kas Arua Stars; West Stars vs Gezondheidsdienst - patio Ayóschool.

POVA-CLUB: 20.00 uur bingo-avond.

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Masquerade* (18 jr.).
II: 18.00 uur *Mary Poppins* (alle leeft.); 20.45 uur *Satisfaction* (18 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Wall Street* (18 jr.).

*****

DIVERSEN
FILMLIGA ARUBA: 20.30 uur prestatie film 'Manner' (komedie W-Duitsland, 1985; regie: Dorris Dorrie) - Cas di Cultura.

Wega di Number
Aruba

6 5 1 3 9 6 0 7 4 2

7488
2139
7896

WILLEMSTAD — Op 24 en 25 augustus was de gouverneur van Aruba, F.B. Tromp op Curaçao in het kader van het periodiek overleg met de gouverneur van de Nederlandse Antillen, dr R.A. Römer.

Naast het formele overleg werd het programma van de derde conferentie van 'The great cities of the Americas' gedeeltelijk gevolgd.

De gouverneurs brachten verder een bezoek aan het Savonet-museum waarbij zij ondermeer werden vergezeld van mevrouw Römer-de Vreese. Hier werden ze ontvangen door drs R.F. Pieternella, voorzitter van Stinapa, dr J. Eustatia, secretaresse van Stinapa, drs E. Ayubi en dr J. Hawiser (beiden ontwerpers van het museum).

Foto: de gouverneurs tijdens het bezoek aan het Savonet-museum waarbij dr J. Hawiser de uitleg verzorgt.

Harbourtown doet mee aan carnaval

Binnenkort verkiezing van eigen koningin

ORANJESTAD — Harbour Town, het snelgroeiende nieuwe hotelcomplex in de haven van Oranjestad, heeft besloten om actief deel te nemen aan carnaval 1989. De voorbereidingen zijn reeds begonnen en Harbour Town zoekt nu naar de charmante, levendige en intelligente jonge dame, die vastbesloten is om Miss Carnaval 1989 te worden.

Over een paar weken, als het Harbour Town's barterras opent, zal Miss Harbour Town worden gekozen uit de beschikbare kandidaten. Na haar verkiezingen krijgt Miss Harbour Town een intensieve training en voorbereiding door ervaren professionals. Harbour Town neemt niet alleen alle onkosten verbonden aan de deelname van Miss Harbour Town voor zijn rekening, maar stelt ook aantrekkelijke prijzen beschikbaar.

Geïnteresseerde jonge dames kunnen contact opnemen met Greta Hassell (tel.: 32183) en een afspraak maken voor een eerste interview. Vaardigheid in de Nederlandse, Engelse en Spaanse taal en een sprankelende, open persoonlijkheid zijn een 'must' om voor kandidaat in aanmerking te komen.

SPORT
DOMINO (**Aruba Domino Bond**): 14.00 uur Aseguros Aponte vs Old Parr - Sportboys; Atlantic Crossing vs Tropicana Inn - Dominica SC.

VOETBAL (**AVB**): 16.00 uur (semi-finale) La Fama vs Dakota - Wilhelminastadion.

SOFTBALL
(Holiday Inn Social Club)
10.00 uur Saliña Sluggers vs Paradijs; 12.00 uur Holiday Inn vs Dividivi Hotel; 14.00 uur Ponton Stars vs Guadirikiri Boys; 16.00 uur Montaña Braves vs Westpunt Hitters - Montaña Ballpark.
(SV Calabas)
09.30 uur Concorde Hotel vs Just Friends; 11.15 uur Diario Racketeers vs Savaneta Real Vets; 13.00 Montaña Braves vs Astros Amstelito; 14.30 uur Saliña Sluggers vs Rolando's; 16.00 uur Windhill Tigers vs Noord Eagle Stars - Calabas Ballpark.

WIELRENNEN (**Aruba Wielrenners Bond**): 08.00 uur start 60-km wedstrijd bij het Lago Sportpark in westelijke richting om via de verschillende districten op dezelfde plaats te eindigen.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
INDIAN ROCK GARDEN WATERSLIDE: maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag geopend van 10.00-18.00 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

CENTRO KIBRAHACHA (**dagverblijf voor bejaarden**): openingsuren dagverblijf: 08.00-12.00 uur; kantooruren: 07.30-12.30/14.00-17.00 uur - Piedra Plat 23 (tel.: 28159).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om producten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

*****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur doopdienst ds A. van den Doel (crèche).
PIEDRA PLAT: 10.30 uur zondagsschool in het Jeugdcentrum; 19.00 uur avonddienst.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen; zondagsschool op dezelfde tijd.

*****

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

*****

KAPEL MARINIERSKAZERNE SAVANETA: 10.00 uur kerkdienst (thema 'Vriendschap'). Na de dienst koffie in het Militair Tehuis.

*****

Faillissement-verzoek ingetrokken

Hart en Aruven treffen regeling

ORANJESTAD — Naar aanleiding van het aangevraagde faillissement van mr Richard Hart door de advocaat mr C. Hese heeft mr Hart gisteren door zijn advocaat een regeling aangeboden om de schuld van twee ton te betalen. Deze regeling werd door de Aruven aanvaard, zodat de faillissements- aanvrage werd ingetrokken.

De advocaat van mr Hart op Curaçao, mr Johnny Winkel, verklaarde in Willemstad het "niet netjes" te vinden, dat Aruven een faillissements- verzoek heeft gebruikt als "pressiemiddel". Hart- zelf én zijn advocaat veroordeelden ook het feit, dat Aruven en Aruven's raadsman mr C. Hese onmiddellijk naar de krant waren gestapt om het bericht over de faillissements- aanvrage te laten publiceren.

Mr Winkel zei, dat de moeilijkheden een oude schuld van Hart betreffen, ter grootte van 180.000 gulden, waarvan 108.000 gulden rente- betalingen. "Aruven was aangeboden drie maal 60.000 gulden te betalen óf éénmaal 100.000 gulden en na een jaar het restant plus rente. Beide voorstellen werden afgewezen", aldus mr Winkel.

REGELING

Hij zei dat hij vervolgens een copie had gekregen van het faillissements- verzoek, waarna hij Hese erop had gewezen, dat er alternatieven op tafel lagen. Direct werd 10.000 gulden overgemaakt. Toch ging de faillissements- aanvrage door.

Gisteren — na de publicatie in de Amigoe — is overeenstemming bereikt over de volgende regeling: Hart maakt per 31 augustus 90.000 gulden over en zes maanden na die datum een bedrag van 80.000 gulden.

Winkel: "De problemen zijn ontstaan, omdat de heer Hart indertijd van wijlen Betico Croes de toezegging had gekregen, dat medewerking zou worden verleend voor wat betreft de betaling van het rente- bedrag. Na het overlijden van Betico Croes wilde Don Mansur (de Arubaanse minister van Economische Zaken; red.) daarover niet meer praten. En dat terwijl met anderen wel regelingen werden getroffen", aldus mr Winkel.

Nog aantal wrakken nodig om platgereden te worden

The Brute weer met monstertruck-vertoning

ORANJESTAD — The Brute Racing team zal na het succes van vorig jaar ook dit jaar — op 30 september, 1 en 2 oktober — in het Mansur Ballpark 'monstertruck-shows' presenteren.

In tegenstelling tot vorig jaar zijn er dit jaar twee monstertrucks: de 'Taurus' (een nieuwe versie) en de 'Virginia Giant'. De voorbereidings- kosten voor de shows bedragen tot nu toe 105.000 florin en The Brute hoopt dat de opbrengst — na aftrek van de kosten — voldoende zal zijn om de deelname van The Brute-wagen aan internationale dragraces in Florida aan het einde van dit jaar te bekostigen.

SHOWS

Het aantal shownummers door Taurus en Virginia Giant zal ook uitgebreider zijn dan vorig jaar. Niet alleen autowrakken platrijden, stunts, 'battle of the monsters' tussen Taurus en Virginia Giant, maar ook het "door de lucht vliegen" van de trucks. Shows door drie stuntmannen met motorfietsen en auto's zullen ook niet ontbreken.

De organisatoren hebben al 46 autowrakken om platgereden te worden. Men heeft nog twintig tot dertig nodig. Personen die geen raad weten met hun autowrakken kunnen een van de twee nummers, 29085 of 26799, bellen voor het laten ophalen van de wrakken. In ruil hiervoor krijgen de eigenaren kaarten om de shows bij te wonen.

BEWAKERS

Ondanks het feit, dat de kosten dit jaar hoger zijn, zal voor het publiek dezelfde entreeprijs als vorig jaar worden gehandhaafd. Dit komt omdat het Mansur Ballpark nu meer zitplaatsen te bieden heeft en The Brute-organisatie medesponsors heeft gekregen in Miller Beer en Toyota.

Ter voorkoming van beschadiging aan de auto's van de toeschouwers zullen ditmaal bewakers op de motorfiets de gehele avond patrouille rijden op en om de parkeerplaats van het Mansur Ballpark.

Paarden-mars

ORANJESTAD — Zondag 4 september zal onder leiding van Jossy Brokke een optocht te paard plaatsvinden onder naam 'Tope Aruba'.

Deze paardentocht gaat gepaard met de uitreiking van de prijzen aan de best geüniformeerde ruiter en het beste optreden door ruiter en paard. Er is nog een aantal prijzen beschikbaar.

De optocht begint om twaalf uur 's middags bij Rancho El Paso, waar om twee uur ook het eindpunt zal zijn. Voor deelname aan deze optocht en andere informatie kan men terecht bij Lacarantil Promotions nv (tel.: 25207).

Verkoopochtend Centro Kibrahacha

ORANJESTAD — Het bejaardencentrum Centro Kibrahacha, te Piedra Plat, organiseert zondag 4 september een fundraising/bake sale in verband met zijn drie-jarig bestaan. Naast gebak en andere consumpties zullen ook planten en handenarbeid- artikelen te koop worden geboden. De bake sale begint om negen uur.

Omstreden Christus film niet welkom op Aruba

ORANJESTAD — Van de socioloog Tony Green van de Hotelvakschool werd een verklaring ontvangen, waarin hij het toejuicht dat de directie van De Veer Theaters besloten heeft de film 'The Last temptation of Christ' niet op Aruba te vertonen.

Deze film noemt hij een aantasting van het respect dat ook de Arubanen voor religieuze zaken hebben. Aldus Green.

Inmiddels werd ook van Glen Carvahal van de grootste video-uitleen op Aruba, Marathon, vernomen, dat hij deze film op video zeker niet in zijn video-collectie zal opnemen. Carvahal verklaarde dat de film hem bekend is, dat in eigen bedrijf door eigen mensen filmen gecensuseerd worden en dat deze film zeker niet op de rekken van Marathon zal komen. Hij zei het een kwalijke zaak te vinden om met dit soort films zaken te doen in zijn videobedrijf.

In interessante wedstrijd

Richmond haalt zege binnen op base on balls

ORANJESTAD — Een 1-0 overwinning behaalde Richmond op Aruba Video Center (AVC) in één van de meest interessante wedstrijden van de AA-klasse baseball- competitie tot nu toe.

De Richmond-overwinning werd in de laatste inning door een base on balls binnengehaald. Met de drie honken bezet voor Richmond en de aan de beurt zijnde batter met twee balls in zijn voordeel, volgde nog een derde ball. Deze laatste beslissing van de chief umpire viel niet in goede aarde bij AVC-pitcher Erwin Dijkhoff, die hiertegen protesteerde en door de chief umpire van het veld gezonden werd. In zijn plaats kwam Henk Arnold als pitcher.

De eerste aangooi van Arnold was een ball (de vierde) hetgeen 'base on balls' betekende en het binnenwandelen van de 1-0 winnende run voor Richmond. In deze wedstrijd werd nog twee andere spelers, Aldwin Acosta en Marcelito Palbo (van Richmond), het verdere spelen ontzegd.

De wedstrijd karakteriseerde zich door sterk pitcherswerk van Richard Orman, de winnende pitcher voor Richmond, en Erwin Dijkhoff, die slechts twee hits permitteerde en toch verliezer werd.

Het wedstrijdverloop was: één run, twee hits, geen error voor Richmond en geen run, vijf hits en één error voor Aruba Video Center.

Voor vandaag en zondag staan geen baseball- wedstrijden op het programma. De nog resterende wedstrijden voor de vierde ronde zullen als volgt worden gespeeld: **Coca Cola Rangers - Licor Jewelers (maandag 29 augustus in het Lago Sportpark), Marlboro - Aruba Video Center (2 september, Mansur Ballpark) en Golden Tulip Thrillers - Lucor Jewelers (4 september, lago Sportpark).**

Gedurende september zal de vijfde tevens laatste eliminatieronde worden gespeeld waarna de finaleronde volgt.

Opening UA en academisch jaar

ORANJESTAD — De opening van de Universiteit van Aruba (UA), alsmede de aanvang van het academisch jaar, geschiedt op vrijdag 9 september om zes uur 's middags met een plechtige bijeenkomst in de aula van de UA, aan het Irausquinplein 4.

De openingsrede zal worden uitgesproken door prof. mr H.C.F. Schoordijk. Gedurende de bijeenkomst zal het woord ook worden gevoerd door minsiter-president mr Henny Eman, minister van Welzijnszaken mr Mito Croes, de plaatsvervangend secretaris-generaal J. van Boven als vertegenwoordiger van de Nederlandse minister van Onderwijs, de president-curator M.R. Croes (R.A.) en gouverneur Felipe Tromp die onder meer het academisch jaar zal openen.

SAN NICOLAS — In het John Wesley auditorium werd het twintig- jarig bestaan gevierd van Meals on Wheels, de organisatie die op geregelde basis aan minderbedeelden een warme maaltijd biedt. Het was Bertie Viapree, die twintig jaar geleden in The Village met deze charitatieve organisatie begon en nog steeds actief is.

Tijdens de viering kwam een telegram binnen van minister-president mr Henny Eman waarin deze zijn gelukwensen en dank uitbracht voor het mooie werk van Meals on Wheels voor de gemeenschap.

Bij de viering waren ook aanwezig de ministers mr Mito Croes en Armand Engelbrecht, die eveneens een toespraak hielden en onder andere opmerkten dat het te bewonderen is, dat Meals on Wheels al die jaren op eigen kracht te werk ging zonder ookmaar een keer de overheid voor hulp te benaderen.

Extenshon met nieuw stuk

ORANJESTAD — Toneelgroeep Extenshon 87, die eind vorig jaar het stuk 'Amor y traishon' presenteerde, brengt nu 'Un cama pa dos' op de planken.

Het stuk zal opgevoerd worden op 30 augustus, 1 en 2 september om half negen in Cas di Cultura. De spelers, die onder leiding staan van R.A. Nicholson, zijn: Maria Bermudez, Sonia Valdez, Wendy Vrolijk, Frenk Erasmus, Rudolf Rivero, Jeffrey Schuilenburg, Edi Diaz en Henry Hernandez.

Kaarten zijn reeds verkrijgbaar bij de leden van Extenshon 87, Casa King in San Nicolas en Archie's Minimarket Savaneta.

Fietsen en hardlopen om Copa Victor tromp

NOORD — Zondag 11 september wordt een 25-km fietstocht en een 6,5 km loopwedstrijd georganiseerd om de 'Copa Victor Tromp'.

Deze activiteiten zijn ter ere van Victor Tromp als erkenning voor zijn prestaties op atletiekgebied. De fietstocht vertekt om zeven uur 's morgens bij Nos Propio Souvenirs and Refreshment' te Westpunt 3, waar ook de finish zal zijn. De 6,5 km loopwedstrijd start om half zes 's middags en ook in dit geval is 'Nos Propio Souvenirs and Refreshments start- en eindpunt. Er kan ingeschreven worden van 29 september tot 5 september bij 'Nos Propio Souvenirs and Refreshments en bij IDEFRE.

SAN NICOLAS — Namens de rockjeugdgroep Mega Force heeft Romeo Thijsen een cheque van duizend florin aan de voorzitter van Buurtcentrum Lago Heights, Sylvio Emerencia, overhandigd.

Dit is bestemd voor de wederopbouw van het onlangs afgebrande buurtcentrum. Emerencia sprak bij de overhandiging van het bedrag zijn waardering uit dat de rockjeugd op positieve wijze bedraagt voor de spoedige wederopbouw van het buurtcentrum.

ORANJESTAD — Twee biljartteams uit Bonaire, Heineken en Paito Bar and Restaurant, zullen volgend weekeinde op Aruba tegen Arubaanse teams spelen.

Vrijdag 2 september speelt Heineken tegen Bonaireclub, in de Bonaireclub, terwijl Paito Bar uitkomt tegen Trappers in de Trappersclub. Beide wedstrijden beginnen om acht uur.

Zaterdag 3 september speelt Heineken om half vier tegen Kool Temp/Barracuda in de Schlitz Bar en om acht uur 's avonds wordt in de Bonaireclub de laatste wedstrijd gespeeld tussen Paito Bar en Bonaireclub.

CURACAOSE TAFELTENNIS KAMPIOENSCHAPPEN

Finale avond: Publiek en CTTB grote winnaars

Eldred Van der Hout prolongeert titel

WILLEMSTAD — Zowel de jeugdige vechtlust als de bekeken ervaring hebben gisteren in sportzaal Irene Moreno getriomfeerd tijdens de Curaçaose Tafeltennis kampioenschappen. Bij de heren prolongeerde de 17-jarige Eldred van der Hout zijn titel en bij de dames nam Maggie Sprock het vaandel van Edtih McLeod over en bracht aldus de titel voor de achtste keer op haar naam. De finale- avond van gisteren werd gespeeld in een overvolle zaal en zonder twijfel mag vastgesteld worden dat de CTTB en het publiek de grote winnaars waren van deze kampioenschappen.

Voor deze finale-avond had de organisatie de entourage van de zaal wat aangepast, zodat het grote publiek alles wat zich op de groene tafel afspeelde van dichtbij kon volgen.

Begonnen werd met de finale voor dames- junioren. Hetty McLeod maakte haar favorietenrol waar, door Madelaine Cijntje met 21-15, 21-17 terug te wijzen naar plaats twee. Hetty had voor deze gelegenheid een rose strikje als mascotte, in het haar.

Mixed- dubbel:

Vervolgens verschenen de mixed- dubbel koppels aan de tafel. Edith McLeod / Eldred van der Hout enerzijds en Maggie Sprock/Raymond Begina anderzijds. Alle vier de spelers hadden zich ook geplaatst voor de respectievelijke enkel- finales.

Het spel van Edith en Eldred vloeide beter in elkaar over, daardoor pakte zij de eerste game met 21-14. In de tweede game kwamen Begina en Sprock bij een 8-17 achterstand goed terug (15-18) maar konden niet verhinderen dat de game en daarmee de titel met 21-17 naar McLeod/Van der Hout ging.

Heren-junioren:

De derde finale ging tussen de 14-jarige Vernon Pieternella en de 15-jarige Joël Conradus. Beide spelers zijn in hun categorie een klasse appart. Joël had de vorige aflevering van de titelstrijd op zijn naam geschreven maar de laatste directe onmoeting tussen de twee werd een overwinning voor Vernon.

Met deze wetenschap begon de verbeten strijd die in een derde game beslist moest worden. Behalve een hoog technisch niveau (na een stage bij de Joegoslaaf Dusan Tigerman) bleken de heren ook het psychologisch spel te beheersen. Vernon Pieternella nam na een furieus offensief aan het begin van de derde game een voorsprong van 10 punten en bij een stand van 20-10 wilde hij de wedstrijd persé met een smash beëindigen. Hierdoor kon Joél nog terug komen tot 20-14. Toen maakte Conradus zelf een einde aan de partij door de bal in het net te retourneren: 21-10,17-21 en 21-14.

ONERVARENHEID

In de volgende finale, de dames- dubbel speelde de onervarenheid van Hetty McLeod haar zoveel parten, dat zij op de beslissende momenten de controle over haar slag verloor en de game uit handen gaf.

Met haar moeder Edith trad Hetty aan tegen Ruthmilda Vos/ Rigna Davelaar. De eerste game ging gelijk op en bij een 20-20 stand besloot Hetty twee maal achtereen de punten aan de tegenstanders cadeau te doen. De tweede game werd met 21-17 gewonnen door de McLeods.

In game drie kregen de speelster verschillende malen de handen van het publiek op elkaar en de spanning steeg ten top. Wederom bereikten de koppels een 20-20 stand en wederom bleek Hetty niet opgewassen tegen de spanning: 20-22.

Heren-dubbel:

Joël Conradus kreeg samen met zijn dubbel partner Raymond Begina een herkansing voor een ere- plaats. Tegen de teamgenoten, Ronaldi 'Nonno' Vos en Lualdi Westmaas bonden zij

...Maggie Sprock...

de strijd aan in de heren- dubbel categorie.

Nono is een smaakmaker en ook dit maal genoot het publiek met volle teugen van spektakel-tafel-tennis. Na de eerste game winst voor Nonno & Co kwamen Begina en Conradus terug en wederom moest een derde game beslissing brengen.

Deze derde game ging letterlijk en cijferlijk gelijk op. Zelfs bij de stand 20-20 zetten de spelers dit tendens voort. De spanning was te snijden in de zaal en na enkele sensationele reddingen van (wie anders) Nonno Vos, bleek de game al met de helft verlengd. Bij de stand 29-28 voor Begina/ Conradus beleefde Westmaas het zwakste moment van zijn wedstrijd en schonk Jöel en Begina de titel: 18-21, 21-18 en 30-28.

KLASSIEKER

Om klokslag 22.00u (Estrenotijd) was het tijd voor de klassieker bij de dames. Een ontmoeting die vergeleken kan worden met de tennis- finales tussen Martina Navratilova en Chris Evert, alleen met het verschil dat het hier ging om tafeltennis en op Curaçao.

Maggie Sprock en Edith McLeod hebben de laatste jaren meer tegenover elkaar gestaan in finales dan wie dan ook. Vorig jaar was Maggie er niet bij en Edith verdedigde dus de titel. Dit maal maakten zij weer beide hun plaatsings posities waar en zie daar, weer een drie-gamer.

Sprock pakte de eerste met 21-19. Edith die de bal goed spreidde maar in de gevaarlijke backhand hoek van Maggie soms iets te hoog doorkwam, vocht hard terug en won game twee met 21-18.

In navolging van de vorige herendubbel finale kwamen de dames ook op 20-20 in de laatste en beslissende game. Het spel werd ademloos gadegeslagen door de toeschouwers die elk punt van hun favoriet luid toejuichten. Mooie slagen- wisselingen en bekeken spel van Sprock noopte de atletish gebouwde McLeod tot het uiterste.

Bij de stand 24-24 bleek de tafel plotseling minder breed dan Edith had verwacht en kwam zij wederom op achterstand. Bij de volgende return bleek het net te hoog en Maggie had haar achtste (!) titel te pakken: 26-24.

ZEVENDE KEER

In de laatste finale voor de avond vestigde Raymond Begina ook een record door voor de zevende keer in de finale om de Curaçaose titel te staan en voor een zoveel malen tweede te worden. Dit keer moest hij Eldred van der Hout laten voorgaan.

Wie had het de 34-jarige Begina niet gegund. Als underdog begon hij en stond na twee games met 2-0 achter. Aangezien de titelstrijd bij de heren over 5 games gaat was er nog hoop. En die hoop deed Raymond herleven. De derde game werd een 21-19 overwinning.

"Na de achterstand van twee games ben ik rustig gebleven en dacht alleen maar aan één ding: goed dicht houden", aldus Begina. De topspin van van der Hout is zowat zijn gevaarlijkste wapen.

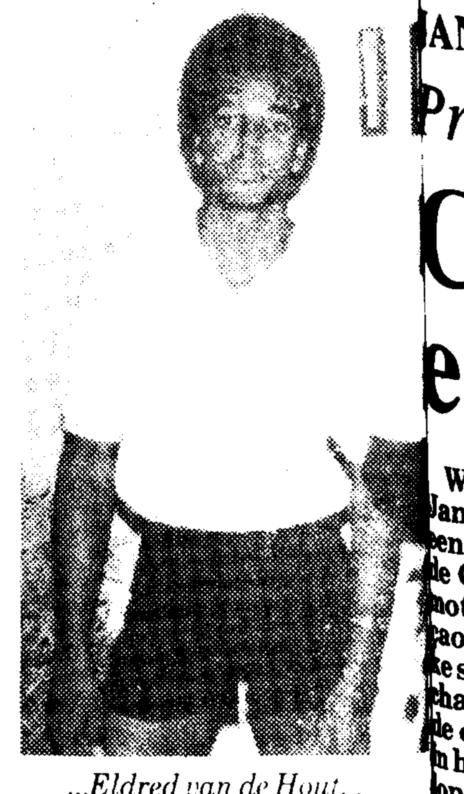
Eldred liet zich even van de wijs brengen door Begina die in de vierde game zeer goed raad wist met de 'loops' van Van der Hout. Eldred miste op gegeven ogenblik de kracht en consolideerde even, daardoor kon Begina scoren en pakte ook game vier met 21-18.

De spanning was geheel terug op de tafel, in de zaal en zelfs buiten het gebouw. Raymond zag kansen om dan eindelijk toch de begeerde eerste plaats te halen. Daarvoor stonden nog 21 punten in de weg. Het leek er inderdaad op of de uitdrukking 'lucky seven' ook hier bevestigd zou worden. Begina zag Van der Hout zijn controle verliezen en op gegeven ogenblik keek Eldred tegen een 16-19 achterstand aan.

Twee punten scheidden Raymond nog van een overwinning. Hij heeft er geen één gemaakt. Van de ene kant was dat sneu voor Begina, maar andere kant pleit het voor Eldred Van der Hout dat hij een ware kampioen is. De keren dat Eldred namelijk tegen zo een achterstand aankeek zijn op de vingers van één hand na te tellen en dat hij dan toch terug komt is klasse. De gamestanden voor Van der Hout: 21-10, 21-16, 19-21, 18-21 en 21-19.

Het organiserende CTTB kan terugblikken op een geslaagd evenement. "De belangstelling van het publiek heeft ons het meest verrast", aldus de voorzitter Frank Mathilda.

En Onny Wong?...was er ook. "Ping pong ies Ping pong", zei Wong en wie kan dat beter weten dan Ping-Wong-Pong.

...Eldred van de Hout...

Curaçaose schaaktitel

WILLEMSTAD — Vrijdag 26 augustus begint de competitie de Curaçaose schaaktitel. Niet minder dan 24 deelnemers hebben zich aangemeld en er zal volgens het Zwitserse toernooi- systeem (over 7 ronden met tijdslimitiet) gespeeld worden.

De spelers die het hoogst eindigen tijdens dit toernooi, zullen tevens in aanmerking komen voor uitzending naar de Schaak-Olympiade die in november van dit jaar te Tessaloniki, Griekenland gehouden wordt.

De wedstrijden vinden plaats in het schaakcentrum Capablanca te Plantersrust en beginnen om 20.00 u. De wedstrijdleiding is in handen van Boy Plaate en Julio La Pas.

Voor vanavond staan de volgende partijen op het programma:

Pinto-Smith, Houtman-S.de Castro, Q.Richardson-Roose, Thomas-Klok, Pilgrim-Chin-a-Lin, E.de Castro-Abad, Blanken-Wagenaar, Capella-W.Richardson, Merien-Moron, Bet-Mirza, Bregitha-Wolf, Zalm-Renaud.

Toeschouwers zijn welkom in het schaakcentrum Capablanca.

Zes ploegen op tweede plaats

Anderlecht in België alleen aan de leiding

BRUSSEL — Na de vierde speelronde in de Belgische voetbalcompetitie is er nog maar één ploeg ongeslagen: Anderlecht. Het had geen moeite uit tegen Beerschot te winnen: 1-4.

WIELRENNEN/DEN HAAG — Als vervangster van de onlangs overleden Connie Meijer in de nationale damesploeg voor de WK en de Spelen in Seoul is Cora Westland aangewezen. De ploeg neemt deel op het WK op de 50 km ploegentijdrit. De andere drie dames zijn Monique Knol, Heleen Hage en Karin Schuitema.

0-0-0-0-0

SCHOONSPRINGEN / INDIANAPOLIS — Greg Louganis heeft zich voor de vierde keer gekwalificeerd voor de Olympische Spelen. De dubbelvoudige Olympische kampioen heeft sinds 1976 alle Olympische selectiewedstrijden in de Verenigde Staten gewonnen. Met 16 jaar debuteerde de nu 28-jarige Amerikaan.

0-0-0-0-0

TENNIS/MONTREAL — Gabriela Sabatini heeft het tennistoernooi in Montreal gewonnen. De Argentijnse, als vierde geplaatst, versloeg in de finale van het met 650.000 gulden gedoteerde evenement de Russische Natalia Zvereva, die eerder Navratilova aan de kant had gezet, in twee sets: 6-1,6-3.

De andere ongeslagen club, St. Truiden, moest in Charleroi het eerste punt afgeven (0-0). De plaatselijke derby tussen Racing en KV werd in Mechelen door de ploeg van Aad de Mos met 1-0 gewonnen. Ook de andere topclubs maakten geen fout, zodat na Anderlecht maar liefst zes ploegen staan te dringen op de gedeelde tweede plaats.

Dan valt er een gat van drie punten met de andere verenigingen uit de middenmoot.

De uitslagen van woensdagavond zijn:

Kortrijk - Club Brugge: 3-4; Club Luik - Lokeren: 2-0; Beveren - Lierse SK: 2-2; Cerkel Brugge - Standard Luik: 2-0; Racing Genk - Waregem: 0-1; RWDM - FC Antwerp: 0-2; Racing Mechelen - KV Mechelen: 0-1; Beerschot - Anderlecht: 1-4; Charleroi - St. Truiden: 0-0.

De stand:

1. Anderlecht	4-8
2. St. Truiden	4-7
3. Club Brugge	4-7
4. Club Luik	4-7
5. KV Mechelen	4-7
6. FC Antwerp	4-7
7. Waregem	4-7
8. Standard Luik	4-4
9. Lokeren	4-4
10. Kortrijk	4-3
11. Cerkel Brugge	4-3
12. Beveren	4-2
13. Lierse SK	4-2
14. Charleroi	4-2
15. Beerschot	4-1
16. Racing Genk	4-1
17. Racing Mechelen	4-0
18. RWDM	4-0

Volleybal-competitie

WILLEMSTAD — Morgen 28 augustus begint om 17.00 u de volleybal- competitie van CuVoBo. De meeste wedstrijden zullen in het SDK te Brievengat gespeeld worden en de opening vindt dan ook in deze zaal plaats. Het is de bedoeling dat morgen de nummers één en twee van de vorige competitie de reeks openen.

De volleybal- competitie bevat zowel heren- als dames- wedstrijden. In een later stadium zal het programma bekend gemaakt worden.

Drie buitenlanders in Spaans voetbal

MADRID — De Spaanse voetbalfederatie (RFEF) heeft de clubs vrijdag toestemming gegeven komend seizoen drie buitenlandse spelers op te stellen in plaats van de twee tot nu toe.

Het voorstel, dat gunstig is voor de rijke clubs, werd ondermeer ondersteund door de Jesus Gil. Gil is de schatrijke president van Atletico Madrid, tegenstander van FC Groningen in de eerste ronde van het Uefa Cup-toernooi. Gil liet na de beslissing weten dat hij nog niet weet of hij de vacante plaats voor een buitenlander op zal vullen. Wel is bekend dat hij PSV-libero Ronald Koeman graag zou aantrekken.

Geen goals in ere-divisie

SUBT en Victory Boys niet verder dan 0-0

WILLEMSTAD — Het ziet er naar uit dat er voorlopig nog geen tekening komt in de strijd om kwalificatie voor de finaleronde van de FKK- competitie. Na het gelijkspel tussen Sithoc en Undeba, hielden ook SUBT/Fatum en Victory Boys/Citco elkaar gistravond in evenwicht. Er werd niet gescoord. De wedstrijd werd bijgewoond door 415 toeschouwers.

Behalve voor koploper Undeba, dat door de puntendeling zijn positie aan de top heeft kunnen handhaven, is het resultaat van de wedstrijd van gisteravond ook voor Sithoc gunstig omdat zijn achterstand op de kopgroep daardoor beperkt bleef.

De collegialen staan momenteel op de voorlaatste plaats met 7 punten uit 9 wedstrijden, terwijl koploper Undeba 11 punten heeft gevolgd door drie ploegen die ieder 10 punten hebben verzameld.

Het verschil in doelsaldo daargelaten, was de situatie voor de wedstrijd voor beide ploegen gelijk: 9 punten uit 8 wedstijden. Hierin is dus geen verandering gekomen.

SUBT toonde gedurende praktisch de gehele wedstijd, vooral in de tweede helft, een licht technische superioriteit maar was niet bij machte om dit in cijfers tot uitdrukking te brengen. Aan beide kanten bleek trouwens dat de collectieve spelopbouw vanuit de defensie op het middenveld nog wel wil lukken maar dat de afronding, waar het op individuele kwaliteiten aankomt, nog veel te wensen overlaat.

FREQUENTER

SUBT was frequenter in de aanval en nam het door Waldi Graanoogst verdedigde doel vaker onder vuur. Sté Girigorie loste regelmatig schoten op het doel van Victory Boys. Toch was het laatstgenoemde ploeg die het dichtst bij een treffer kwam.

Dat gebeurde in de slotfase van de wedstrijd toen Heinrich Mercé, doelman Papito Nivilac passeerde. Een SUBT- verdediger kon op het laatste moment de bal al koppend van de doellijn verwerken.

De eerste- divisie wedstrijd leverde wel een beslissing op. Hubentut Westpunt versloeg namelijk met de score van 2-1, Canisius Boys en is nu weer in de running om de eerste plaats.

Omdat het schema van de eerste- divisie wat achter loopt op dat van de ere- divisie, worden morgenmiddag twee eerste- divisie wedstrijden gespeeld. In de eerste ontmoeting spelen Vasco da Gama en Centro Barber tegen elkaar. De tweede wordt een ontmoeting van Scott Special en Hubentut Korsou.

Voor morgen staat in de ere-divisie de wedstrijd Scherpenheuvel - De Koning op het programma.

JAN BOERSMA EEN VAN DE VIER ANTILLIAANSE ATLETEN VOOR SEOUL

Pro Sport Antillen verzorgt de sponsoring

Curaçaos beste windsurfer krijgt een kans 'Once in a life-time'

WILLEMSTAD — "Het is een kans 'Once in a life-time' dat Jan Boersma aan de Olympische Spelen deel kan nemen", was een enthousiast Joan Borrias van mening. Hij, voorzitter van de Curaçao Sailing Association, is toch wel een van de grote motoren achter het plaveien van de weg naar Seoul voor Curaçaos beste windsurfer. Jan Boersma, samen met de vrouwelijke schutter Yvette Lopez en de zwemmers Hilton Woods en Michael Fraai zullen op 17 september, samen met de begeleidende officials onder leiding van chef de mission Tyron Augusta, in het openingsdefilé in het Olympisch stadion van Seoul meelopen achter de vlag van de Nederlandse Antillen.

De Amigoe zocht Joan Borrias op tussen de boten van Jachthaven Asiento aan het Spaanse Water en had een gesprek met hem.

Om deel te kunnen nemen aan een Olympische sport moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. De landelijke bond, waarvan de atleet via zijn club lid is, moet aangesloten zijn bij een internationale bond. En het landelijk Olympisch Comité moet de voordracht van de landelijke bond, die bij dit Comité (in dit geval het NAOC) moet zijn aangesloten, honoreren met uitzending.

Maar hier reeds lagen voor Jan Boersma al obstakels. Tot voor kort was op de Antillen geen landelijke zeilbond en kon voor deze tak van sport geen deelnemer naar een Olympische strijd worden gestuurd. Op initiatief van onder anderen Leo Fricke en Sweers de Jong werden activiteiten ondernomen een landelijke bond op te richten die het zeilgebeuren op de Antillen regelde: de Antillean Yacht Racing Union (AYRU). Sinds eind vorig jaar werden de statuten goedgekeurd en is men aangesloten bij de International Yacht Racing Union (IYRU).

De Curaçao Sailboard Assosiation is bij de AYRU aangesloten. Lid van de CSA, waarvan Borrias voorzitter is, is Jan Boersma.

INSPANNINGEN

Het opvallend gemak waarmee Jan Boersma in de afgelopen jaren de windsurf- wedstrijden op Curaçao beheerste, deed een aantal jaren geleden al de kenners mompelen over deelname aan de Spelen in Seoul. Dankzij de inspanningen van ondermeer Joan Borrias, Norbert Bielderman en Alex Roose (de laatste twee respectievelijk secretaris en voorzitter van de AYRU), is het uiteindelijk dan toch gelukt hem op 20 september te kunnen laten starten in Pusan, de zuidelijke havenstad in Zuid-Korea.

Maar hoeveel werk hiervoor is verzet is slechts in kleine kring bekend. Naast het oprichten van zowel de AYRU als de CSA moesten nog enkele horden worden genomen.

Dat een instelling als de AYRU er zou komen, leed geen twijfel, het feit dat dit noodzakelijk was voor eventuele deelname van Boersma aan de Spelen heeft de procedures alleen maar versneld.

Een van de horden is het punt financiën. Om zijn verblijf, in verband met trainingen en wedstrijden in Europa te kunnen bekostigen, moet er geld zijn. Want slechts in Europa kan hij de nodige evaring tussen even sterke tegenstanders opdoen.

FINANCIEN

En juist dat wilde aanvankelijk niet lukken. Nadat de familie Boersma het persoonlijk niet lukte de financiën rond te krijgen via sponsors, werd de hulp van derden ingeroepen.

Het nog niet zo lang geleden opgerichte Pro Sport Antillen werd in de arm genomen en op 6 mei werd tussen de vader van Jan Boersma (Jan zelf is nog minderjarig) en Pro Sport Antillen en de bond (AYRU) een contract getekend.

Pro Sport Antillen heeft er voor gezorgd dat de KLM bereid was de reis van Boersma en zijn materiaal naar Europa te sponsoren. Op deze wijze kon hij de nodige ervaring opdoen. Ook werd via P.S.A. geregeld dat Avis voor hem in Europa een auto ter berschikking stelde waarmee hij zich van wedstrijd naar wedstrijd in Europa kon verplaatsen.

Pro Sport Antillen zorgt voor de benodigde gelden. Het heeft hiervoor zijn eigen wegen om sponsors te benaderen en heeft voor Boersma een pot gecreëerd, dat door de bond wordt beheerd.

EIS NAOC

Een andere eis van het NAOC was dat Jan Boersma een begeleider moest hebben, die hem in het ver van Seoul gelegen Pusan terzijde moet staan.

Het AYRU-bestuur wees daarop Norbert Bielderman aan, ook lid van het AYRU-bestuur. Op de vraag wat hij als zijn taak ziet in Pusan, wrijft hij glimlachend over zijn brede kin. "Ik denk dat ik voor alles zal moeten zorgen, wat niet daadwerkelijk met het zeilen zelf te maken heeft. Congressen bijwonen, reglementen toetsen in geval van protesten, het managen van zijn zaken aldaar."

De eis van het NAOC kan eventueel verstrekkende gevolgen hebben. De financiën voor de reis van Bielderman naar Zuid-Korea zijn nog niet rond. Hij verwacht, gezien de huidige stand van zaken, een gedeelte uit eigen zak te moeten betalen. Maar er moet een begeleider mee. Het NAOC: "Geen begeleider? Geen uitzending Jan Boersma!"

RONDBODEM

De windsurf- wedstrijden in Pusan worden op een rondbodem-vaartuig gezeild. De Oostenrijkse Lechner-plank is de officiële Olympische plank. Om zo veel mogelijk ervaring met deze (4000 gulden kostende) plank op te doen, heeft Jan Boersma in de afgelopen maanden veel wedstrijden in Europa gezeild. Hij maakte de trainingen van het Nederlandse team mee, dat onder leiding van Henry van der Aad staat. Na een aantal wedstrijden in Hyère en Brest in Frankrijk, in Spanje, en de Spa-Regatta in Medemblik, nam hij deel aan de wereldkampioenschappen voor de kust van het Israelische Haifa.

Van de 85 deelnemers werd Jan in de divisie II-klasse, de Olympische klasse, dertiende. Daar er echter tijdens de Zomerspelen per land slechts één deelnemer kan worden ingeschreven, zien de kansen voor Jan Boersma er gunstig uit. Bij de eerste vijf surfers in het eindklassement van het WK waren vier Fransen, waarvan slechts één aan de O.S. kan deelnemen. Dat is overigens niet de wereldkampioen Piegelin (Fra), maar zijn landgenoot Robert Nagy. De Antillen eindigde als zesde land op dit wereldkampioenschap.

Op dit moment is Jan Boersma terug op het eiland om hier de laatste voorbereidingen te treffen voor de Olympische Spelen. In de tweede week van september reist hij met de overige leden van de Olympische ploeg, via New York, af naar het belangrijkste evenement in zijn leven.

WILLEMSTAD — Donderdag 25 augustus werd de cursus voor trainer- en empire bij de Little League afdeling, beëindigd. De cursus werd georganiseerd door Sedreko, die hiermee beoogd meer kader te creëren voor de sport.

Ramon Anasagasti, voorzitter van Curaçao Little League, Lipo Elhage en gedeputeerde van Sportzaken, George Hueck, hielden voor de aanwezigen een toespraak. Daarna ging men over tot het uitreiken van de certificaten.

Vermeldenswaard is dat Ricardo Rojas als beste slaagde voor zowel de trainers- als de empire-cursus en dat mw Yaya Klaber een onderscheiding kreeg voor haar inzet bij de Litle League evenementen.

Bij de foto: de cursisten, de cursus- leiders en gedeputeerde Hueck.

American League:
Cleveland Indians - Chicago White Sox 7-6, Kansas City Royals - Minnesota Twins 4-3, Detroit Tigers - Milwaukee Brewers 3-2, Texas Rangers - Toronto Blue Jays 5-1, Boston Red Sox - Seattle Mariners 5-3, California Angels - New York Yankees 7-6 (12 innings), Oakland Athletics - Baltimore Orioles 8-5.

National League:
Saint Louis Cardinals - Cincinnati Reds 4-2, San Diego Padres - Montreal Expos 4-3, New York Mets - San Francisco Giants 3-0, Los Angeles Dodgers - Philadelphia Phillies 7-2, Atlanta Braves - Chicago Cubs 4-0, Houston Astros - Pittsburgh Pirates 2-0.

Uitspraken bij WK-strijd beledigend

Campomaens eist alsnog excuses wereldkampioen

LUZERN — Bijna een jaar na dato heeft wereldschaakbond- voorzitter Campomanes alsnog een grote broek aangetrokken en van wereldkampioen Gari Kasparov geëist, dat hij zijn verontschuldigingen aanbiedt voor uitspraken, die deze destijds bij de tweekamp tegen Karpov in Sevilla deed.

De Philippijnse Fide-president verpakte dat in een gelukwens aan de Sovjetschaakbond en de beide schakers. De Russische schaakbond wordt bedankt voor de prettige samenwerking en beide schakers voor de sportieve strijd, die resulteerde in een uiterst spannende finale.

"Maar", zo stelde Campomanes, "dit feit wordt overschaduwd door Kasparovs publieke uitlatingen, waarin hij beledigende uitspraken deed en dezelfde schaakfederatie, die de strijd om de wereldtitel mogelijk maakte, bedreigde." Vooral de aan Kasparov toegeschreven uitspraak: 'Deze titel in mijn handen zal de organisatie kapot maken'' viel slecht bij de bondsbonzen. Andere uitspraken, die Kasparov gebezigd zou hebben: 'Zij (Fide) zijn als peetvaders in de Maffia' en 'Er is een geweldige corruptie in de Fide, een andere man aan het bewind zal niet helpen'.

"Uit naam van de wereldschaakbond moet ik stellen beledigd te zijn; niet alleen door deze uitspraken, maar ook door andere uitlatingen ten overstaan van de wereldmedia. Ik eis een verontschuldiging van de wereldkampioen", aldus Campomanes.

Mocht Kasparov daartoe niet bereid zijn, dan wil Campomanes de zaak tijdens de Algemene Vergadering van de Fide van 20 tot 30 november in het Griekse Saloniki ter sprake brengen. De brief is op 11 augustus verzonden. Een antwoord van de Sovjetschaakbond en van Kasparov zelf is tot dusverre uitgebleven.

Coe door geselecteerde atleet verslagen

Atleten strijken verdiensten op na afsluiting Grand Prix-seizoen

WEST-BERLIJN — Precies vier weken voor de start van het atletiek- programma bij de Olympische Spelen van Seoul was het betaaldag in West-Berlijn. De Marokkaanse wonderloper Said Aouita en de Roemeense Paula Ivan (1500 meter) zegevierden vrijdagavond en werden tevens eerste in het totaalklassement met 63 punten.

Zij kregen elk 55.000 gulden van de door een Amerikaans olieconcern met anderhalf miljoen gulden gevulde prijzenpot. De Jamaicaanse 200 meter sprinster Grace Jackson eindigde met hetzelfde puntentotaal als Paula Ivan op de tweede plaats.

Elly van Hulst kon op de 1500 meter de Roemeense niet houden en finishte als derde met 50 meter achterstand. De Nederlandse atlete kan desondanks terugzien op een geslaagd Grand Prix-seizoen. Aan haar starts op de 1500, 3000 of 5000 meter verdiende zij in totaal 20.000 gulden. Haar grootste succes was de winnende 3000 meter in Zürich, waarop zij onder meer Mary Slaney-Decker versloeg.

Bij afwezigheid van Carl Lewis en Ben Johnson (vervroegd teruggekeerd naar Canada na de nederlagen tegen Lewis) stonden Said Aouita en Sergei Boebka in het middelpunt van de belangstelling.

De Marokkaan won op souvereine wijze de 1500 meter in 3.56,21 en de ander, de Rus Boebka, verloor. De 'Koning van de Lucht', uit volle training naar Berlijn gereisd, moest na de bij een tweede poging gehaalde 5,80 meter bij 5,90 meter driemaal passen. Zijn landgenoot Rodion Gatajoelin benutte zijn kans en sprong voor het eerst over 5,95 meter. Zijn aansluitende poging het wereldrecord van Boebka met twee centimeter te verbeteren en op 6,08 meter te brengen, faalde in het nummer dat niet tot de Grand Prix-serie behoorde.

Bij het spannende hinkstapspringen won de Amerikaan Mike Conley opnieuw bij zijn laatste poging. De niet voor Seoul gekwalificeerde nummer twee van het wereldkampioenschap landde na 17,59 meter en verwees daarmee de Rus Oleg Protsenko naar de tweede plaats.

SEBASTIAN COE

Sebastian Coe, tweevoudig Olympisch kampioen op de 1500 meter, heeft zijn strijd tegen de bond en zijn collega's ook op de baan verloren. Hij verloor op de 800 m met een goede meter van zijn landgenoot Tom McKean.

Coe verloor zijn 'revanchewedstrijd' in het regenachtige Berlijn omdat McKean, wel geselecteerd voor Seoul, de meeste sprintkracht had. Coe, door de Britse bond niet geselecteerd voor de Spelen, maar wel om zijn grote sportieve verleden geïnviteerd door Juan Antonio Samaranch, wilde in Berlijn zijn gram halen, nadat zowel zijn collega'a als zijn bond afwijzend hadden gereageerd op het unieke initiatief van de voorzitter van het IOC.

De strijd leek in zijn voordeel te verlopen. De Schot McKean deed een belangrijk deel van het tempowerk en trok Coe als het ware aan een touwtje mee. In de laatste bocht wilde Coe zijn gangmaker voorbij. McKean weerstond de aanval en bewees daarmee in feite het gelijk van de keuzeheren van de Britse atletiekbond.

Orfik-competitie

WILLEMSTAD — In het kader van het Orfik- voetbaltoernooi worden aanstaande zaterdag 27 augustus wederom een aantal wedstrijden gespeeld.

Op het programma staan de volgende ontmoetingen:

Te St Joris, Boca tegen St Joris.

Te Semikok, St Maria tegen Semikok.

In het stadion van Antoine Maduro spelen de St Rosa/Brievengat en Mari Pompoen/Steenmijn combinaties tegen elkaar. Te Suffisant spelen Mundo Nobo/St Augustinus en Suffisant/Sithoc tegen elkaar.

Alle ontmoetingn beginnen om 10 uur 's morgens en de laatste wedstrijden eindigen rond 14.00 u.

Bridge-uitslagen Asiento toernooi

WILLEMSTAD — Dinsdagavond 23 augustus werd in Rust & Burgh de bridge- partijen verspeeld van Bridgeclub Asiento Dames. Zeven paren behaalden een score boven het gemiddelde, de uitslag was:

1. Moorees / Nebbeling 58,57 2. Senior / Van der Plank 57,62 3. Boer / Van Vliet 55,71 4. Gumbman/Pielage 54,29 5. Messker / Breusers 53,33 6. Van der Jagt/Fontilus 52,38 7. Kusters/De Vries 52,38.

Bij de Bridgeclub Asiento werden op dezelfde avond ook competitie wedstrijden verspeeld. De uitslag van deze 6e competitie dag was:

1. Echtpaar Van den Ende 67,92 2. Brown / Sewrajsing 67,00 3. Echtpaar Kruisheer 65,00 4. Bongers / Gumbman 58,33 5. Van Beek / Blankenvoort 56,50 6. Kleerkoper/Rijnbeek 51,00.

Door deze uitslagen is de eindstand in de competitie als volgt:

1. Echtpaar Van den Ende 61,02 2. hr Denie 57.07 3. hr De Vries 56,98 4. hr Manor 53,50 5. Echtpaar Kruisheer 51,28 6. Groot / Roerhorst 51,08 7. mw Bongers 50,59 8. Kleerkoper / Rijnbeek 50,21.

De nieuwe competitie van Bridgeclub Asiento begint dinsdagavond 30 augustus om 19.30 u op Rust & Burgh en een ieder is welkom.

SPORT AGENDA
MALTA AMSTEL

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Maduro Plaza)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

*****

ZONDAG
VOETBAL
14.00 uur SV Scott Special vs Hubentut Kòrsou;
16.00 uur Hubentut Westpunt vs Vesta;
18.00 uur Jong Colombia vs Sithoc - Sentro Deportivo Kòrsou.

VOLLEYBALL
(CuVoBo)
17.00 uur start competitie - sportzaal Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

Tafeltennis-finales

WILLEMSTAD — Vanavond vinden in het sportcentrum Irene Moreno de finales plaats van de Open Curaçaose Tafeltennis kampioenschappen.

De koppels en spelers die zich geplaatst hebben in de verschillende categoriën zijn:

Dames jeugd: Hetty McLeod-Madelaine Cijntje, heren jeugd: Vernon Pieternella-Joël Conradus, Dames dubbel: Edith/Hetty McLeod- Rigna Davelaar Ruthmilda Vos, heren dubbel: Raymond Begina / Joël Conradus- Reinaldi Vos/ Lualdi Westmaas, mixed dubbel Maggie Sprock / Raymond Begina-Edith McLeod / Eldred van der Hout, dames enkel: Maggie Sprock-Edith McLeod en heren enkel: Eldred van der Hout-Raymond Begina.

De wedstrijden beginnen om 20.00 u in de zaal naast het Little League Ballpark te Suffisant en de toegang is geheel gratis.

0-0-0-0-0

ZWEMMEN / HET KANAAL — Renata Agondi die van Engeland naar Frankrijk over Het Kanaal wilde zwemmen heeft de overtocht niet gehaald. De 20-jarige Braziliaanse werd op ongeveer 13 kilometer voor de kust van Frankrijk uitgeput door een reddingsboot uit het water gehaald. Zij overleed op weg naar het ziekenhuis. Het is de derde zwemmer die bij de overtocht overleed in ruim dertig jaar.

Politie kan geen pasjes innemen

Nieuwe problemen bij de invoering pasjes-regeling

DEN HAAG — De invoering van een pasjesregeling in het betaalde veotbal blijft op problemen stuiten. Nadat de KNVB en de ministerie van Binnenlandse Zaken, Justitie en WVC pas na moeizaam overleg tot een financiële regeling waren gekomen, doemen nieuwe moeilijkheden op.

De voetbalbond heeft de dwingende wens uitgesproken dat de politie bij het aanhouden van voetbalvandalisten de evnetueel aanwezige supporterspas inhoudt en aan de bond opstuurt. Dat is echter volgens Mr. De Graaf van het ministerie van Binnenlandse Zaken, lid van de interdepartementale projectgroep Voetbalvandalisme, wettelijk niet mogelijk. "Er is sprake van een civiel-rechtelijke overeenkomst tussen de clubs en de KNVB aan de ene kant en de supporters aan de andere zijde. Het rijk staat daar buiten.

Slechts in bijzondere gevallen zou het mogelijk zijn dat de politie bij een arrestatie in het stadion aan de wens van de KNVB voldoet. Bij rellen buiten het stadion is dat volgens de Nederlandse wet niet mogelijk. Of zoals De Graaf het duidelijk maakte: "Als iemand een delict pleegt als rijden onder invloed kan de politie ook zijn bibliotheek-pasje niet innemen." Voor De Graaf ligt de verantwoordelijkheid voor de controle van de pasjes bij de KNVB en de clubs. "De overheid heeft in deze slechts een ondersteunende functie. De controle in het stadion dient te geschieden door de clubs en de KNVB."

REACTIE KNVB

De KNVB reageerde bij monde van veiligheids- functionaris De Bakker teleurgesteld over de stellingname van de overheid: "Alle delicten worden gemeld aan de KNVB. Waarom kan het pasje dan niet worden ingenomen. Dat lijkt ons een logische stap. Als dat civiel-rechtelijk niet mogelijk is, dan dient er, gezien de ernst van de situatie, eigenlijk een aanpassing van de regelgeving te komen."

Over één ding is De Bakker het met De Graaf eens: als het pasje niet kan worden ingenomen door de politie na een aanhouding, dan staat het nut van de hele regeling, dat als experiment geldt, weer op losse schroeven.

Eigenlijk zou de pasjesregeling met ingang van de nieuwe competitie in werking zijn getreden. Aanhangers van de risico-dragende verenigingen, waaronder Feijenoord, PSV, Ajax, BVV Den Bosch, kunnen uitwedstrijden van hun team alleen bezoeken als zij in het bezit zijn van een pasje. Dat wordt slechts verkregen bij een 'netjes' verleden.

Record aantal camera's in Seoul

"Thuis bij de buis het best"

SEOUL — De gelukkigen die er in zijn geslaagd voor ruim 400 gulden een plaatsje te bemachtigen bij de openings- of sluitingsceremonie van de Olympische Spelen, moeten zich één ding realiseren: de beste plaats is thuis bij de buis.

Het Zuidkoreaanse televisie station KBS heeft kosten nog moeite gespaard van de festiviteiten een grote reclamespot van Seoul te maken. De getallen van het in te zetten materiaal en mankracht spreken voor zich en breken alle records.

Zo zullen voor het eerst in de geschiedenis van de Olympische Spelen de festiviteiten in stereo worden uitgezonden. De in totaal 10.000 technici moeten, naast de 229 'normale' camera's, ook 72 camera's bedienen, die speciaal geschikt zijn voor het geven van vertraagde beelden. Alsof dat nog niet genoeg is zullen de 1200 commentatoren worden ondersteund door enkele 'vliegende camera's' in een helicopter gemaakt.

De SORT (Seoul's Olympische radio en televisie organisatie) zal verantwoordelijk zijn voor de registratie. Deze nieuwe tak van het station KBS is speciaal voor de Spelen opgericht. Dagelijks wordt een universele uitzending verzorgd, bedoeld voor internationale afname. Ook voor het Amerikaanse station NBC, dat 1000 man heeft gemobiliseerd voor- en 11 miljoen gulden heeft geïnvesteerd in de Spelen, geldt dit internationale signaal als eerste uitgangspunt voor de uitzendingen.

'Verarming nationaal niveau'

Van der Louw tegen Europese competitie

ZEIST — Andre van de Louw voelt weinig voor de suggestie topclubs als PSV en Ajax uit de nationale competitie te lichten om een Europese voebalcompetitie mogelijk te maken. "Ik zie elke verschuiving in de richting van Europa als een verarming van het nationale niveau", aldus de voorzitter van de sectie betaald voetbal van de KNVB.

Hij voorziet een vliegwieleffect, waarbij het nog moeilijker zal worden vedetten in eigen huis te houden. Niet alleen doordat er in eigen land minder goed gevoetbald zal worden, maar vooral omdat op deze manier steeds meer geld over de grens zal gaan.

Bij PSV houdt men er al rekening mee dat het budget van de club, dat nu zo'n achttien miljoen gulden bedraagt, zal moeten worden verdrievoudigd. Van der Louw: "Het gevolg is dat de nationale competitie steeds oninteressanter zal worden met alle gevolgen voor de werkgelegenheid. De zwakkere clubs hebben nu de topclubs al nodig om finacieel rond te komen." Volgens de sectie-voorzitter zijn alleen beperkte initiatieven bespreekbaar, zolang het maar niet leidt tot onttrekking van middelen aan het nationale voetbal.

GERESERVEERD

Uit een gesprek met Jacques Georges, voorzitter van de Europese voetbalunie (Uefa), heeft Van der Louw de indruk overgehouden, dat ook in die kringen zeer gereserveerd wordt aangekeken tegen het idee van een Europese competitie.

Wel is het KNVB-sectiebestuur nog steeds voorstander van een verkleining van de competitie. Aangezien echter het vorig seizoen het plan om het aantal eredivisieclubs terug te brengen van achttien naar zestien is getorpedeerd, zijn van bestuurszijde geen nieuwe voorstellen te verwachten. Van der Louw is benieuwd met welke plannen de FBO (Federatie van Betaaldvo[illegible] binnen[illegible] een vee[illegible], denk ik dat de achterban het daarmee niet eens zal zijn. Dat is althans onze evaring."

Vreemde keuze finalisten Curinfest goed gestart

DE 'GENERALE repetitie' van het Curaçao International Song Festival (Curinfest) verliep gisteravond goed. Het is alleen zeer vreemd dat alle internationale deelnemers doorgaan naar de finale. Slechts uit de Antilliaanse deelnemers is een selectie gemaakt: Bibi Provence en Carlos Salsbach zijn de gelukkigen.

Er ontstond aan het einde van de avond enige verwarring in de zaal. De show werd al op vreemde wijze afgesloten, maar bovendien bleek dat er gisteravond nog geen enkele keuze is gemaakt: alle internationale deelnemers moeten vandaag wederom optreden en dan zal er direct een eindselectie worden gemaakt. Daardoor leek de voorstelling van gisteravond, achteraf meer op een generale repetitie.

FINALE

Vorig jaar, bij het eerste Curinfest, was er voor de jury een 'pre-show' gehouden waarbij geen publiek aanwezig was. Ook toen duurde het evenement twee dagen: maar van de 33 deelnemers gingen er slechts 16 naar de finale. Dat is ook een veel logischer opzet want waar dient anders de finale voor?

Het blijkt dat van tevoren bepaald was, dat er 23 finalisten zouden zijn, waaronder maximaal twee lokale artiesten. Omdat er gisteren 28 deelnemers waren, waarvan zeven Antilliaanse artiesten, moest er alleen uit de Antilliaanse deelnemers een keuze gemaakt worden. Het gevolg daarvan is, dat er vanavond buitenlandse deelnemers optreden, die echter van een minder kaliber zijn dan de Antillianen die om — gedeeltelijk andere redenen — uitgeselecteerd werden.

Het niveau van de deelnemers is over het algemeen erg hoog. Uiteraard zitten er ook dit jaar een aantal bij van mindere kwaliteit en zelfs een enkeling die er af en toe volledig naast zit.

ORKEST

De voorstelling begon precies op tijd, helaas weer met een half gevulde zaal. De organisatie verliep vlot en de show was dan ook omstreeks twaalf uur afgelopen. Het orkest, dat speciaal voor Curinfest is samengesteld uit lokale en Venezolaanse artiesten is werkelijk fantastisch. Alhoewel het orkest onder leiding staat van 'El Toro' Colina, hebben sommige deelnemers een eigen dirigent meegenomen.

De 'master of ceremony' is Clarck de Windt. Hij wordt bijgestaan door een 'gast-mc' uit Costa Rica die echter van minder kwaliteit is dan vele vrouwelijke lokale mc's. Vooral omdat zij slechts Spaans spreekt, is haar uitspraak van andertalige namen zeer slecht.

Het strakke, moderne decor doet het goed. Het is alleen wel te hopen dat vandaag de lampjes zijn verwisseld: meer dan de helft van de verlichting die is aangebracht op het decor, was gisteravond bij aanvang van de show al kapot.

BALLADE'S

Er waren gisteravond een aantal deelnemers die er duidelijk uitsprongen. Van de lokale artiesten waren dat zondermeer Bibi Provence en Carlos Salsbach die hun gang naar de finale verdiend hebben. Het is echter jammer dat Diana Sample en Krissy niet zijn doorgegaan. Zij waren beslist beter dan sommige buitenlandse deelnemers. Opvallend waren verder de Argentijnse Gabriela Anders, de uit Tsjechoslowakije afkomstige Petra Janů, Susan Youngblood uit de Verenigde Staten, Roxie uit Syrië, Alexia uit Nicaragua, de Nederlandse deelneemster Angelina van Dijk, Rocky Belmonte uit Peru, Branko Brace uit Joegoslavië en Anna uit Polen.

Bij dit soort festivals is het echter jammer dat de meeste deelnemers voor ballade's kiezen. Het publiek, dat 28 liedjes achter elkaar hoort, gaat dat ritme op een gegeven moment in de oren dreunen. De Engelse formatie Double Take was daarop een leuke uitzondering. Hun lied 'Do you kiss me' swingde de pan uit waardoor het publiek weer wat rechter in de stoelen kwam te zitten.

Feit is zeker dat de jury vanavond een moeilijke taak heeft om de winnaars te bepalen. Die hebben kans in twee categorieën: zij worden geselecteerd op stem en op arrangement van het lied.

HANNEKE VAN KOUWEN

Lezing over sociale aspecten van Aids

WILLEMSTAD — In het kader van het dertig-jarig bestaan van het departement voor Geestelijke volksgezondheid, organiseert dit instituut begin september een internationaal congres.

Een van de gasten daarvan is dr J. Verhoeff die een aantal lezingen zal houden. Dr Verhoeff is psychiater en hoofdinspecteur voor Volksgezondheid in Nederland. Hij is gespecialiseerd in psycho- sociale problemen in verband met sero- positiviteit en Aids.

Op maandag 29 augustus houdt hij een lezing die speciaal bedoeld is voor leerkrachten en oudercommissies. De lezing van woensdag 31 augustus is bedoeld voor medici, paramedici en hulpverleners in het algemeen.

De onderwerpen die aan de orde komen zijn Aids- gerelateerde problemen en methoden van ondersteuning en hulpverlening in het algemeen.

De lezingen worden gehouden in het Blindencentrum aan de Corrieweg van acht tot tien uur's avonds.

TONY MONSANTO
in Gallery '86

ABSTRACTE schilderijen in warme, felle kleuren toont Tony Monsanto in zijn nieuwe expositie in Gallery '86, die gisteravond door Boeli van Leeuwen geopend werd.

Rood en blauw in geometrische figuren, vooral driehoeken hebben zijn voorkeur, waarbij de strakke lijnen verbroken worden door de achtergronden waarop ze geschilderd zijn. Monsanto maakt collages; op linnen of board plakt hij textiel, karton of ander materiaal. Dat materiaal is veelal zelf gestructureerd of de schilder gaf er extra vorm aan door bijvoorbeeld het textiel te plooien of te kreukelen. Op die achtergrond brengt Monsanto dan zijn olie- of acrylverf aan.

Zijn mooiste schilderijen zijn die waarop hij die strakke lijn volhoudt ook in kleur, zoals in nr 4 van de blauwe serie of die waarop hij het geometrische juist verlaat (behalve in de lijst) in nr 3, 'Tussenvorm'. Voor Monsanto speelt de lijst een specifieke rol in het schilderij. Hij betrekt die lijsten zozeer in het geheel dat hij ze soms voor de tweede keer inlijst, aangevend dat de eerste lijst deel uitmaakt van het kunstwerk. Zo'n lijst kan als passepartout gaan werken, zoals de okergele van nr 3, maar ik vind het soms ook storend en afbreuk doen aan het werk, bijvoorbeeld bij nr 11.

Deze expositie van Tony Monsanto heeft een nieuw gezicht dat aanmerkelijk verschilt van eerdere exposities die van hem op Curaçao te bezichtigen waren. De kleuren zijn warmer, krachtiger en er zit meer ruimte in het werk. Hij gebruikt echter voor veel schilderijen dezelfde rood en blauw schakeringen, wat op een expositie samen te veel wordt. Daar waar die combinatie verbroken wordt, hangt het werk dat er uitspringt, in kleur, maar ook als geheel.

Ik begon met de woorden "abstracte schilderijen", maar Boeli van Leeuwen stelde in zijn inleiding dat abstracte kunst niet bestaat. Kunst is altijd een weergave van de werkelijkheid, zij het soms in symbolen. Hij trok daarbij een vergelijking tussen taal- en schilderkunst. De schilder werkt voor de kijker, hij staat aan het begin, schilders zijn de kinderen van oorsprong. Het schrift noemde hij de allergeniaalste uitvinding aller tijden, schrijvers zijn de kinderen van de dageraad.

Boeli van Leeuwen eindigde zijn openingsrede met een kritische noot: In het nieuwe ITC, dat de afgelopen week in gebruik is genomen, een gebouw van zo'n veertig miljoen gulden, is van verschillende Curaçaose kunstenaars werk opgehangen. Er was echter geen geld meer over om deze kunstenaars voor hun werk te betalen. Van Leeuwen wees op het gebrek aan waardering voor de kunst, dat hieruit blijkt en vroeg zich af of op Curaçao kunst inderdaad 'Ko'i por nada' is.

NEL CASIMIRI

VLUCHTELINGEN-VERDRAG ONDERTEKEND
VSB volledig achter uithaal Lachmon naar Nederland
Assemblee-voorzitter Suriname vol begrip voor Nationale leger

PARAMARIBO — De voorzitter van de Nationale assemblee, Jaggernath Lachmon, heeft gisteren het Surinaamse leger in bescherming genomen tegen de kritiek die het leger krijgt. Ondertussen is het verdrag voor de terugkeer der Surinaamse vluchtelingen getekend. De Vereniging Bedrijfsleven Suriname heeft zich volledig achter Lachmon geschaard waar deze van de week tegen Nederland uitpakte wegens het uitblijven van de ontwikkelingshulp.

Op een persconferentie in Paramaribo gaf Lachmon af op "de tendens in de gemeenschap die alles afkeurt wat het leger doet". Lachmon zei zo niet te denken en verklaarde dat Suriname als democratische rechtsstaat het leger niet kan missen. Volgens hem is het beslist niet zo dat het leger onder bevel van legerleider Desi Bouterse "ongehoorzaam" is aan de opperbevelhebber. "De militairen voeren taken uit die ze opgedragen krijgen", aldus Lachmon. "In het Patamakagebied bewaken zij economische objecten. De vraag wat het leger in oost-Suriname doet, beantwoord ik met een tegenvraag: Wat doet het Junglecommando nog daar?"

GEEN DEMARCATIELIJN

Lachmon herhaalde, dat de regering nimmer een vredesmacht en een demarcatielijn in oost-Suriname zal accepteren. Hij vindt wel dat de vredes- onderhandelingen met het Junglecommando moeten worden voortgezet. Hij vindt ook dat daarin geen rol is weggelegd voor de mensenrechten- activist Stanley Rensch, die door het groot-opperhoofd van de Saramaccaners is aangewezen om "zaken betreffende beëindiging van de burgeroorlog, humanitaire noordhulp, wederopbouw en ontwikkeling van het binnenland" ter hand te nemen. Lachmon zei dat het opperhoofd geestelijk niet bij machte is om Rensch met deze taak te belasten. De regering heeft dus goede gronden om Rensch niet te accepteren", zei Lachmon.

VLIEGVELD BEZET

Verder zei hij, dat de regering niet met lede ogen zal toezien "dat het vliegveld Tepoe bezet wordt gehouden en mensen daar gevangen worden gehouden". Het vliegveld is dinsdag door mannen ingenomen, die zeiden tot het Junglecommando te behoren. Op de vraag of het vliegveld misschien bezet is om wapens naar het hoofdkwartier van Brunswijk op Stoelmansei land te smokkelen, antwoordde Lachmon dat "de Braziliaanse regering sympathiek staat tegenover de groei van de democratie in Suriname. Brazilië zal daarom denkelijk geen toestemming verlenen om wapens en andere illegale zaken naar Suriname te brengen.

VLUCHTELINGEN

De Surinaamse regering hoopt met de ondertekening van het tripartite verdrag over de vrijwillige terugkeer van vluchtelingen uit Frans-Guyana "een bijzondere impuls" te hebben gegeven aan het vredesproces. Dit heeft minister Edy Sedoc van Buitenlandse Zaken donderdag in Paramaribo gezegd bij de ondertekening van het verdrag. De tripartite overeenkomst die maandag door de Nationale assemblee is goedgekeurd, is ondertekend door Sedoc namens de Surinaamse regering, door Gaston le Paudert, zaakgelastigde van Frankrijk, en door Gordon Lennox namens het Hoge commissariaat voor de vluchtelingen van de Verenigde Naties. Volgens Sedoc is er een belangrijke stap gezet "in de richting van daadwerkelijke waarborging van de rechten van de Surinaamse vluchtelingen".

VSB OVER HULP

De Vereniging Surinaamse Bedrijfsleven (VSB) zegt in een reactie desgevraagd de bezorgdheid van parlements- voorzitter Lachmon ten aanzien van de ontwikkelingshulp "voor meer dan honderd procent" te delen. Volgens Marcel Meyer, ondervoorzitter van de VSB, heeft de Surinaamse particuliere sector in de afgelopen tientallen jaren uitstekende contacten opgebouwd met het Nederlandse bedrijfsleven. De aanschaf van goederen kan dan ook het best gebeuren in een samenspel van Rijksinkoopbureau (RIB) en Surinaamse ondernemers.

Naar de mening van de VSB is er geen reden voor de Nederlandse angst dat de overbruggingshulp niet goed terechtkomt door het inschakelen van het Surinaamse bedrijfsleven. De VSB vreest daarentegen juist de mogelijkheid dat door het "monopolie" van het RIB de aangekochte goederen in handen komen van relatief onbekende importeurs, van wie niet zeker is dat zij de prijzen van de gekochte spullen niet zullen manipuleren.

In de uitlatingen van Jaggernath Lachmon spelen volgens de VSB ook "psychologische" argumenten een rol. "Dat Nederland de boodschappen, het inkopen doet, terwijl Suriname moet toekijken", is volgens Marcel Meyer voor de Surinaamse autoriteiten een moeilijk te verkroppen zaak. De VSB wijst ook op het politieke belang van Lachmons stellingname. De parlements- voorzitter leidt de Hindoestaanse partij VHP. Veel handelshuizen zijn in handen van Surinaamse Hindoestanen. Lachmon en de VHP zouden deze achterban niet wensen teleur te stellen.

Lezing over filosofie van de geschiedenis

WILLEMSTAD — Op 31 augustus begint FESSKA met medewerking van prof. dr N. Sprockel S.J. uit Rome, een cursus over filosofie van de geschiedenis (geschiedenis als gebeuren en als reflectie daarop).

De lezingen vinden plaats op de avonden van 31 augustus, 2,5,7,9 en 12 september in lokaal J04 van de universiteit van de Nederlandse Antillen, telkens van acht tot tien uur.

Inschrijving voor deze cursus vindt plaats op het kantoor van de FESSKA, pastorie Sta. Famia op maandag, woensdag en vrijdag van negen uur 's morgens tot twaalf uur 's middags. Het inschrijfgeld bedraagt 50 gulden. De pastorie is telefonisch bereikbaar op het nummer 623413.

Bestuursleden geïnstalleerd
DMO wil verkeerssituatie binnenstad verbeteren

WILLEMSTAD — Gisteren werd in de Kamer van Koophandel het bestuur van Downtown Management Organization (DMO) gepresenteerd. DMO is opgezet om de winkel- frequentie in Punda en Otrabanda te verbeteren en om een oplossing te vinden voor de slechte verkeers- situatie in de binnenstad. Het onlangs geïnstalleerde bestuur verwacht dat DMO in de toekomst grote invloed ten behoeve van de zakenmensen in de binnenstad kan uitoefenen.

Enige tijd geleden besloten de kooplui in Punda en Otrabanda hun krachten te bundelen om hun belangen op een effectievere wijze te kunnen behartigen. Met dit doel werd de Curaçao Action Group benaderd die zich reeds lange tijd inspant om de situatie in Willemstad vooral ter bevordering van het toerisme te verbeteren. De Curaçao Action Group heeft daarop de Amerikaanse Carolyn J. Feimster gevraagd een plan op te stellen ter realisering van de doelstellingen van de zakenlui. Deze heeft in nauw overleg met de zakenlui een lijst van prioriteiten samengesteld en weergegeven in een zakenplan. Downtown Management Organization wil nu de doelstellingen van dit plan ten uitvoer brengen.

950.000 GULDEN

DMO bestaat inmiddels vier weken. Het bestuur streeft ernaar zoveel mogelijk zakenlui lid te maken. Reeds zijn 50 winkels en 13 instituten die belang hebben bij de economische ontwikkeling van de binnenstad, lid van DMO. De winkeliers betalen, afhankelijk van de oppervlakte van de winkel, tussen de 2.000 en 5.000 gulden lidmaatschap per jaar. Het jaarlijkse budget is gesteld op 950.000 gulden per jaar. De overheid heeft na nauwkeurige bestudering van het budget voor dit jaar een bedrag van 205.000 gulden toegezegd. Dit bedrag is voor volgend jaar eveneens toegezegd, op voorwaarde dat DMO in staat blijkt te zijn de benodigde 950.000 gulden bij elkaar te krijgen, zo vertelde consulente Feimster desgevraagd.

DMO heeft inmiddels vier vergaderingen gehouden. Een van de prioriteiten op het programma van DMO is de totstandkoming van een 'duty free' winkelgebied. "De kwestie van belastingvrij winkelen in de binnenstad speelt reeds jaren. De verwachting luidt dat de overheid, in ieder geval voor het ingaan van het komende hoogseizoen, akkoord zal gaan met de totstandkoming van een 'duty free' winkelgebied", aldus staflid Don Werdekker die zei dat Curaçao in dit opzicht niet bij de overige Caribische eilanden mag achterblijven. "Anders missen we de boot".

VERKEER

Verder wil DMO veel aandacht besteden aan de nijpende verkeerssituatie in de binnenstad. "De verkeers- circulatie moet verbeteren. Daarom wordt nu gewerkt aan de realisering van het plan van Arthur D. Little, dat een aanzienlijke verbetering van de huidige situatie beoogt. Tevens wordt momenteel gewerkt aan een voorstel ter vermindering van de verkeersopstoppingen in de Breedestraat. Ook moet het aantal parkeer- plaatsen in de binnenstad uitgebreid worden. De parkeermeters die nu gebruikt worden, zijn al achttien jaar oud en zullen volgens een mededeling van het bestuurscollege binnenkort vervangen worden door meters die met kwartjes werken", aldus Werdekker.

Van de vijf bestuursleden zijn drie zakenlui uit Punda, één lid is een zakenman uit Otrabanda. Momenteel staat nog een zakenman uit Otrabanda op de nominatie als bestuurslid. Zijn naam wordt volgende week bekend gemaakt. Het huidige bestuur is als volgt samengesteld. Voorzitter is Ram Boolchand (Boolchands), vice- voorzitter is Steve Geller (Jose Faerman), Rudy Pizziolo (Kamer van Koophandel) is secretaris, Anthony Beaujon (Waterfort Bogen) is penningmeester. Louis Metsch (Botica del Pueblo) en Hugo de Franca (ITC) zijn leden. Verder zijn Don Werdekker en Kim Mulder (Divi Divi foods) staffleden. Carolyn J. Feimster is als consulente van de Curaçao Action Group reeds sedert mei aan het DMO- project verbonden. Zij zal de ontwikkeling van DMO ook in de loop van volgend jaar blijven volgen.

AGENDA BONAIRE

COPACABANA RUJU

OLITIE: 8000
RANDWEER: 8222
AXICENTRALE: 8845
OSPITAAL: 8900

NDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag n 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 r; zondag gesloten.

ENBARE BIBLIOTHEEK
peningstijden voor het publiek)
andag en donderdag van 14.00-18.00 r; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/ 00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 r)
peningstijden voor lezers)
ensdag van 14.00-19.00 uur.

OSTSLUITING: maandag t/m vrijdag ngetekende stukken 15.45 uur; gewone kken 16.30 uur.

RVICE CLUBS
vanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel naire.
ns: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
und Table: elke tweede maandag - urtcentrum Terra Corra.
ary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

STUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geo- nd.

ZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging van gelieve contact op te nemen met de r Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

LITIECLUB (Weg naar Willemstoren): opend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; za- dag van 12.00-24.00 uur.

REEKUUR (gezaghebber): elke donder- g van 09.00-11.00 uur op het Be- uurskantoor, Kralendijk; laatste donder- g van de maand van 10.00-12.00 uur te ncon.

ERENARTS DR J.A. JANSEN (Dok- rskliniek Noord Saliña, tel.: 4255): reekuren: dinsdag en vrijdag van 14.00- 16.00 uur en voorts volgens afspraak.

VV: openingstijden slachthuis maan- g t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00- 16.00 uur en donderdag en vrijdag van 08.00-11.00/11.30-14.30 uur.

27 augustus)
VOLLEYBALL
Bovobo)
-klasse
19.00 uur (heren) Friend Stars vs Lost and Found;
19.00 uur (heren) Sabanna Revolution vs Champion;
A-klasse
20.00 uur (dames) Pink Stars vs High Q;
20.00 uur (heren) Avanti vs Champion - ba- en BSF.

28 augustus)
OFTBALL SLOW PITCH
otebo)
.00 uur start competitie met defilé;
1.00 uur Sentro di Bario Nikiboko vs Rin- on;
5.00 uur Chivas Regal vs La Sonrisa - Ter- ca/La Sonrisa-terrein.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

MOSKOU — De SU begon aan de vernietiging van 20 SS- 20- raketten op een nieuwe manier. De projectielen worden zonder lading gelanceerd waarbij de SS- 20's in de ruimte verbranden, aldus Tass.

ONDERWATERWERELD TREKT AAN

Flamingo-eiland ontdekt door duikliefhebbers

Bonaire op vijfde plaats als duikbestemming van VS

KRALENDIJK — Hoewel Bonaire het tijdelijke inwonersaantal telkens ziet stijgen door de aanwezigheid van de vele toeristen, is het nauwelijks bekend dat het eiland in de Verenigde Staten zeer hoog aan de weg timmert als duikbestemming voor de Amerikanen. Echt duidelijk wordt dat pas wanneer Bonaire vergeleken wordt met Curaçao, dat op de vijfentwintigste plaats is gerangschikt.

Opvallend is wel, dat Bonaire bekende duikbestemmingen als de US Virgin Islands, Jamaica, Bermuda, Turks and Caicos ruimschoots achter zich laat. Toch bestemmingen waar Amerikanen redelijk goedkoop en met veel minder vervoersproblemen naar toe kunnen reizen dan naar Bonaire.

De gegevens over de voorkeur van de Amerikanen zijn verschenen in het tijdschrift 'Overseas Dive Travel' en op de eerste plaats staan daar onbetwist de Bahamas met 33.7 procent van de Amerikaanse voorkeur. Een goede tweede zijn de Cayman- eilanden met 31,4 procent en Cozumel met 28,5%. Hawaii — toch een goedkope bestemming voor de Amerikaan sinds deze eilanden tot de Verenigde Staten behoren — scoort 21,8% en dat is iets hoger dan de eerste echte buitenlandse bestemming, Bonaire, met 13,4%.

Bonaire staat daar boven de US Virgin-eilanden waarvoor op de Amerikaanse tv-kanalen en met name de CNN een uitstekende reclame wordt gemaakt. Na de Virgin Islands en Cancun, respectievelijk met 13,2 en 11,2%, zakt de Amerikaanse belangstelling enorm. Een paar scoren nog vijf procent, maar het merendeel komt nauwelijks boven twee procent van de Amerikaanse voorkeur. Voor Curaçao is dat 1,5%. Aruba, zoals begrijpelijk, wordt niet eens vermeld. Dit land is dan ook voor de specifieke duikers nauwelijks aantrekkelijk.

BEZORGDHEID

In dit licht bezien kan de enorme bezorgdheid van de Bonaire Hotel and Tourist Association (Bonhata) dan ook wel begrepen worden. Bonaire biedt niet geweldig veel, maar kan bogen op een vrij ongekende onderwaterwereld. Een vooruitziend blik van de huidige voorzitter van Stinapa en toenmalig gezaghebber van Bonaire, Raymundo Saleh, was genoeg om reeds in 1973 (als eerste en enige in het gehele Caribisch gebied - red) een eilands- verordening af te kondigen die het schieten met harpoengeweren verbood.

De geringe nauwgezetheid die er in latere jaren echter aan het verbod is gegeven, noopte de Bonhata om vorige maand een spoedvergadering te beleggen en het hand over hand toenemende harpoeneren van rifvissen aan de kaak te stellen. Verkoop- directeur van Bonhata, Hugo Gerharts, had reeds verschillende malen het BC op de ongewenste toestand geattendeerd, maar van die zijde werd er maar weinig gehoor gegeven aan het dringende verzoek van Bonhata.

André Nahr, één van de op Bonaire werkende duikoperators, benadrukte dat het wegschieten van rifvis de gehele economie van Bonaire zou beïnvloeden. "Toeristen komen om te duiken", aldus Nahr. "Als er niets meer te zien valt, dan blijft men weg. Dat betekent lege hotels, lege appartementen en nauwelijks autoverhuur. Alle aanverwante en toeleverende bedrijven zullen dat tot hun schade moeten ondervinden".

CTRC-CIJFERS

In een rapport van de Caribbean Tourism Research and Development Centre (CTRC) staat Bonaire op de vijfde plaats als toeristen- bestemming die het afgelopen jaar aanzienlijk is gestegen. Bonaire zelfs met vijftien procent en volgt daarmee voorzichtig Aruba, dat in het Caribisch gebied zelfs op de eerste plaats eindigde met een verhoging van het toeristische bezoek van 29,1 procent.

Voor Bonaire, aldus Hugo Gerharts, dat momenteel nog weinig alternatieven te bieden heeft voor de toerist, moet worden aangenomen dat het vooral de duikers zijn die komen. Dat betekent dus, dat Bonaire ontdekt is door duikliefhebbers. Duiken, aldus de verkoop- directeur van de Bonhata is momenteel erg in trek in de gehele wereld. Echte duikbestemmingen zijn dun gezaaid en daarom is het zaak nu profijt te trekken van de belangstelling die er voor Bonaire bestaat.

Gezien de uitgebreide lijst van duikbestemmingen die Overseas Dive Travel' publiceert, maar die alle percentueel ver beneden Bonaire liggen, behoeft het eiland voor de concurrentie in de rest van de wereld noch in het Caribisch gebied — inclusief Curaçao — bang te zijn. Het is de vraag alleen of de Bonaireaanse overheid bewust is van het feit, dat de grootste vijand van Bonaires economie de harpoenvissers zelf zijn.

Met grote droefheid maken wij het overlijden in Nederland bekend van

BETS RUTENFRANS - LAM

op de leeftijd van 60 jaar

haar echtgenoot : Frans Rutenfrans (Nederland)

haar kinderen : Gerard en Nicoline Rutenfrans-Bakker (Curacao)
Annerie en Rob Leuven-Rutenfrans (Nederland)
Carlos Rutenfrans
Miranda Boland (Nederland)

26 augustus 1988

Correspondentie adres:
Zuster Dielsstraat 6
6645 A.S. Winssen, Nederland.

Vlooienmarkt om aan financiën te komen

Stichting Dierenasiel zoekt oplossing loslopende honden

KRALENDIJK — De stichting Dierenasiel Bonaire doet een oproep aan bezitters van huisdieren om wat humaner op te treden. Lous Rood, één van de oprichters van het asiel, heeft verschillende malen geconstateerd dat vooral de omgeving van Sorobon een geliefde plaats is om "overtollige" huisdieren achter te laten.

In de afgelopen vier jaar, aldus Lous Rood, zijn er 56 huisdieren op Sorobon aan hun lot overgelaten. Het hotel daar ter plaatse heeft in feite nooit de faciliteiten gehad om deze dieren op te vangen. Heeft dat volgens Lous Rood trouwens ook nooit aangeboden. Uit menselijke overwegingen zijn de achtergelaten dieren toch opgevangen, maar in vele gevallen was het noodzakelijk om deze dieren te laten inslapen.

Lous Rood zegt dat het echter weken duurt voor een dier benaderd kan worden aangezien zij het vertrouwen in de mensen al lang verloren hebben. Dat wordt vooral ingegeven door angst en radeloosheid en het niet begrijpen van zijn situatie en zijn honger, aldus Rood. Elke dag opnieuw wordt het asiel weer met deze situatie geconfronteerd. Het is echter onnodig, want met het aantrekken van de nieuwe dierenarts kan de stichting helpen om tegen een geringe vergoeding een dier te laten inslapen. Dat voorkomt veel ellende en dierenleed. Ook kunnen de dieren gesteriliseerd worden.

KENNELS

Het Dierenasiel ziet trouwens het laten inslapen van de dieren niet als een noodoplossing aangezien er momenteel geen ruimte is om de dieren in het asiel zelf op te vangen. Daarin komt echter wel verandering, want de overheid heeft de stichting een groot stuk terrein aangeboden ter hoogte van het Slachthuis en daar zullen een aantal kennels worden gebouwd.

De Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren heeft reeds enige financiële steun toegezegd. Financiën echter, aldus Lous Rood, blijft een moeilijk punt en daarom zal de stichting trachten via een vlooienmarkt en een loterij in de Bonaire Shopping Galary wat geld binnen te krijgen voor de bouw van het Dierenasiel. Deze vlooienmarkt wordt gehouden op zaterdag 15 oktober van negen uur 's morgens tot zes uur 's middags.

Op Bonaire

Nieuwe competitie Volleybond begonnen

KRALENDIJK — De Bonaireaanse Volleybalbond (Bovobo) is vorige week begonnen met de nieuwe competitie.

De eerste wedstrijden die werden gespeeld in de B-klasse dames en heren waren respectievelijk overwinningen voor Unitex, dat met 2-0 Galaxia terugwees en The Champion die Lost and Found een nederlaag bezorgde. In de A-klasse dames moesten vijf sets gespeeld worden alvorens Galaxia tegenstander Dynamite op de knieën kreeg. De setstanden waren 15-8, 15-11, 6-15, 5-515. De laatste spannende set moest dus de doorslag geven. Het waren de minder vermoeide dames van Galaxia die de laatste set met 13.12 afsloten. De eindstand was dus 3-2.

Vandaag wordt de competitie voortgezet met twee wedstrijden in de heren B-klasse en een dames- en herenwedstrijd in de A-klasse. Om zeven uur 's avonds Friend Stars - Lost and Found (b) en Sabanna Revolution - Champion (B). Om acht uur Pink Stars - High Q (dames-A) en Avanti - Champion (heren-A).

Woensdag om acht uur Pink Stars - Aguilas (dames-A) en Galaxia tegen High Q (dames-A) en tenslotte om half tien de laatste wedstrijd in de heren A-klasse Sabanna Revolution vs Champion.

De laatste uitslagen die vrijdag binnen kwamen, waren: Dynamite - Aguilas (B) by default gewonnen door Aguilas; Friend Stars - Sabanna Revolution (B) 2-1 en Aguilas - Galaxia (A) 3-2.

WILLEMSTAD — Gisteravond vierde Sentral Sindikal di Kòrsou (SSK) het twintig- jarig bestaan. Bij de centrale zijn de volgende vakbonden aangesloten: PWFC, CFW, CADMU, ALM, NABLP, UWWGE (Kodela), CBV (St. Elisabeth Hospitaal), CLV (loodsen), Aric (rij-instructeurs), Boss (bemanningsleden van de sleepboten). Foto: het moment van de 'brindis'.

Sterilisatie van honden op Bonaire

HET ENKELE MALEN per jaar afschieten van loslopende honden op Bonaire heeft bij verscheidene burgers afgrijzen gewekt. Dat is in eerste instantie de reden geweest dat het eerder doodgebloede asiel weer nieuw leven ingeblazen kreeg.

Enkele maanden geleden namen de dames Tijssen, Gerharts en Rood het initiatief, vooruitlopende op het aantrekken van een Nederlandse dierenarts, om wat meer aandacht te vragen voor het probleem van de loslopende honden.

Trouwens niet alleen voor loslopende honden, maar voor dieren die een eigenaar hebben, maar die te weinig aandacht krijgen. Teven, die weinig aandacht genieten van hun baas, worden regelmatig gezegend met een nest puppies, die lang niet altijd met vreugde ontvangen worden. Puppies worden in de koraal van andere mensen geplaatst of in de mondi gezet. Puppies van loslopende honden vermeerderen het aantal loslopende honden met grote regelmaat.

Een gerede oplossing zou zijn, dat honden gesteriliseerd zouden worden (om nog maar niet te praten van de poezen). Dat gebeurde trouwens ook met regelmaat door de eenmaal per maand op Bonaire praktizerende dierenarts die daarvoor uit Curaçao overkwam. De kosten (vijftig gulden - red) bleken echter voor velen een belemmering om tot sterilisatie over te gaan en behalve een aantal verantwoordelijke dierenbezitters werden slechts tien tot vijftien dieren maandelijks gesteriliseerd.

Daarmee was het probleem geenszins opgelost en om in één keer een halt toe te roepen aan deze wildgroei kwam de stichting op een lumineus idee. De aanwezigheid en de bereidwilligheid van een Amerikaanse dierenarts op Bonaire, maakte het mogelijk, dat iedereen — dus ook degene die daaraan normaal nog geen vijf cent zou besteden — gratis zijn huisdier kon laten steriliseren. Dat was éénmalig en men hoopte dat juist een aantal 'randfiguren' hiervan gebruik zou maken.

De komst van een dierenarts die door de overheid werd aangetrokken torpedeerde het uitstekende initiatief van de stichting, die na de advertentie een persbericht moest uitsturen dat de sterilisatie werd uitgesteld tot de Nederlandse dierenarts was gearriveerd.

DUUR

Het probleem is inmiddels niet verminderd. Gezien de oproep van het dierenasiel is de situatie verergerd. Daarom is het dubbeljammer dat dit initiatief de grond werd ingeboord. Sterilisatie op Bonaire is nog steeds mogelijk. Echter lang niet gratis, maar zelfs tweeëneenhalf maal zo duur als die vóór de komst van de dierenarts was.

Dat is het paard achter de wagen spannen. Bewust is het probleem van het werpen van tientallen honden en poezen niet opgelost. Appeleren aan de hondeneigenaren om nu ƒ.120,- op tafel te leggen voor de sterilisatie van zijn hond, bereikt zeker niet de groepering in de maatschappij waarvoor de gratis sterilisatie werd aangeboden.

H.L.

Rechercheurs gedood bij aanslag Salvador

Zwitserse organisatie beschuldigt El Salvador van moord op theoloog

SAN SALVADOR — De organisatie Secretariaat voor Midden Amerika heeft bekend gemaakt dat de Zwitserse theoloog Jurg- Dieter Weis die men had uitgezonden is vermoord in El Salvador. Ook de guerrilla bestrijdt de officiele versie over het overlijden van deze Zwitserse wetenschapper volgens welke hij bij een vuurgevecht zou zijn omgekomen. Twee rechercheurs van de politie van San Salvador werden in het noordoostelijke deel van deze stad beschoten op straat. Zij kwamen daarbij om het leven. Dit gebeurde naar men vermoedt door guerrillastrijders.

De 42- jarige theoloog Weis deed op zijn informatie- reis ook El Salvador aan. Tijdens zijn bezoek aan dit land is hij door de politie gearresteerd, gemarteld en vervolgens door het hoofd geschoten om hem onherkenbaar te maken. Aldus Secretariaat voor Midden Amerika, de Zwitserse organisatie die zijn hoofdkwartier heeft in Bern. Men heeft vanaf het begin af aan getwijfeld aan de officiele versie over het overlijden van Weis.

Volgens kolonel Jose Galileo Torres, hoofd van de PR- afdeling van het ministerie van Defensie, was de Zwitser omgekomen tijdens een vuurgevecht tussen guerrilla en leger in de buurt van de stad Ilobasco op veertig kilometer ten noordoosten van San Salvador. De militaire woordvoerder zei dat de 42- jarige Weiss met een geweer in de hand mee streed in de gelederen van het verzet op het ogenblik dat hij dodelijk werd getroffen.

MOORD

Het Secretariaat zegt zich bij zijn afwijzing van de officiele versie te baseren op informatie van het Bevrijdingsfront. Weis trok met twee bewoners op die hem als gids dienden, aldus de Zwitserse organisatie. Hij was in El Salvador om informatie te verzamelen ten behoeve van een Zwitserse solidariteits- groep.

INVLOED OORLOG

Bij de guerrilla heeft men inderdaad de offficiele berichten ontkend over het omkomen van de Zwitser Weis. Volgens de guerrilla gaat het om een hoogleraar die in El Salvador gegevens verzamelde over de invloed en de gevolgen van de oorlog op de burger- bevolking. Zo meldde de verzets- zender Radio Venceremos.

In een van zijn laatste uitzendingen las Radio Venceremos een communique voor van het Salvador Marti- verzet waarin wordt geprotesteerd tegen de "moord op prof. Weis", welke moord was begaan door de hogere militaire leiding. Weis bevond zich sedert half juli in El Salvador, aldus het verzet, voor een wetenschappelijk onderzoek onder de burger- bevolking. Het bericht dat hij zou omgekomen zijn tijdens een vuurgevecht noemt men een voorbeeld van een poging om een misdadig feit verborgen te houden.

Volgens getuigen- verklaringen vielen drie mannen die in een auto zaten waarvan de ramen verduisterd waren de auto aan waarin twee rechercheurs zaten. Zo deelde een politie- officier mee. De beide rechercheurs overleden ter plaatse. Hun auto vertoonde kogelgaten van het geweertype F- 16. Volgens de politie gaat het om een guerrilla-actie.

Chileense journalisten protesteren

SANTIAGO — Ongeveer honderd journalisten hebben voor het Chileense regeringspaleis gedemonstreerd tegen de staats- controle op de media en de wettelijke beperkingen bij hun werk.

Vrijheid van menings- uiting en geen aanklachten meer, geen gevangenis meer, scanderend trokken zij voorbij. Na een kwartier greep de politie in. De voorzitter van de Chileense raad voor de journalistiek Jaime Moreno merkte op dat het opheffen van de noodtoestand weinig effect op de persvrijheid heeft. De beperkingen staan namelijk ook in de door de militairen indertijd opgestelde grondwet en die wordt niet opgeheven, merkte hij op. "In de grondwet is een aantal maatregelen opgenomen die volstrekt in strijd zijn met volledige persvrijheid". Aldus Moreno.

Ook bij Sol Melis op bezoek

Bonaireaanse delegatie bij Verkeers-minister Caracas

KRALENDIJK — Afgelopen week bracht een Bonaireaanse delegatie een bezoek aan Venezuela. Doel van het bezoek was tweeledig, namelijk besprekingen over de lucht- verbindingen tussen buurland Venezuela en Bonaire, terwijl ook een beleefdheids- bezoek gebracht werd aan de vice-president van de Sol Melia Hotelketen. Deze Spaanse hotelmagnaat heeft niet alleen een groot aantal hotels in Europa, maar tracht ook in Latijns-Amerika meer voet aan de grond te krijgen in de hotelsector. Hoewel nog lang niet uitgekristalliseerd, bleek bij een vorig bezoek van de eigenaar van de Sol Melia Hotels een redelijke belangstelling voor Bonaire.

De delegatie van Bonaire bestond uit Statenlid en partijvoorzitter van de UPB, Ch.R.L. Ellis, gedeputeerde van Toerisme R.Th. Booi en de gedeputeerde voor Verkeer en Vervoer J.J. Melaan. In Venezuela werden de heren begeleid door Fabian de Caso, die de oficiële vertegenwoordiger voor het BC in Caracas is.

Van zeer groot belang werden de besprekingen geacht met de Venezolaanse minister voor Verkeer en Vervoer, dr Vincente Cayena. Deze heeft in het verleden reeds bewezen alle hulp en medewerking te willen verlenen om Bonaire een rechtstreekse verbinding te geven met het buurland. Enkele weken geleden was minister Cayena nog op Bonaire. Toen sprak hij al de wens van de Venezolaanse president dr Jaime Lusinchi uit om Bonaire in elk opzicht de helpende hand te bieden.

Uiteraard is de Bonaireaanse overheid er van overtuigd dat Venezuela grote mogelijkheden biedt om de gewenste bijstand te krijgen. Na de besprekingen die het BC heeft gehad met minister Cayena is er al een rapport opgesteld en aan de president aangeboden. Volgens partijleider Rudi Ellis is het echter niet opportuun om op dit moment teveel detailles te geven over de gesprekken met de Venezolaanse bewindsman en de toezeggingen die al gedaan zijn.

Wel werd er gebruik gemaakt van een uitnodiging om deel te nemen aan de viering van de Fedecameras die 45 jaar bestond. Dit is de organisatie van de Venezolaanse organisatie van ondernemers. Tijdens dit bezoek werden waardevolle contacten gelegd in de sectoren van de handel en de industrie. Volgens delegatieleider Ellis zijn deze contacten op langere of kortere termijn van belang voor de ontwikkeling van Bonaire.

TOERISME

Tijdens het bezoek aan Venezuela werd ook gesproken met de directeur van de Sol Melia Hotelketen, Pérez Coto. Hij was drie weken geleden al op Bonaire om bepaalde plannen van het hotel door te spreken met het BC. Behalve een samenwerkings- overeenkomst in de opleiding en stage van jonge hotelemployées, is het Sol Melia- concern ook geïnteresseerd in de bouw of de aankoop van een hotel op Bonaire.

Om de belangstelling warm te houden bood partijleider Rudi Ellis aan vice-preisdent Fermín Cabello een herinnerings- plakkaat aan. Ellis deed dat namens het BC en de vele employées die de afgelopen jaren stage hebben gelopen bij Sol Melia.